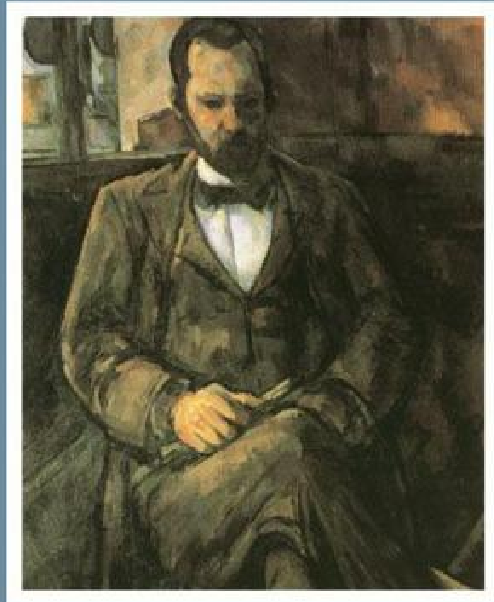
HENRY JAMES

europenii

ALDO PRESS

HENRY
JAMES

europenii

ALDO PRESS

HENRY JAMES

Europenii

Editura ALDO PRESS

2004

Henry James

The Europeens

Editor ALDO PRESS, Bucureşti

Informaţii, comenzi ramburs, comenzi

pentru editare şi tipărire de cărţi şi broşuri

OP 76, CP 161, Bucureşti, 062590

Tel./Fax 4341750;

Email aldopress@rdsmail.ro

www.aldopress.ro

ISBN eBOOK: 978-973-701-090-2

ISBN 973-7945-81-6

Capitolul I

Privit de la fereastra unui han mohorât, un cimitir îngust din inima unui oraş fremătând şi indiferent nu transmite deloc un sentiment de însufleţire. Iar spectacolul nu atinge apogeul nici când mormintele de ţărână şi umbra funerară au primit reîmprospătarea zadarnică a unei ninsori banale şi umede. Dacă, atunci când această burniţă îngheţată îngroaşă aerul, calendarul ar indica întâmplător că anotimpul binecuvântat al primăverii are deja vârsta de şase săptămâni, am putea recunoaşte că scena nu este deloc lipsită de vreo influenţă dezolantă.

Acum treizeci de ani, pe 12 mai, o doamnă care privea această scenă de la una dintre ferestrele celui mai bun hotel al vechiului oraş Boston a ajuns fără îndoială la aleeaşi concluzie. A rămas acolo preţ de o jumătate de oră – de fapt a stat acolo în răstimpuri, pentru că, din când în când, se întorcea înapoi în camera ei şi îi măsura lungimea cu un pas nervos. În şemineu ardea vesel un foc, cu o flăcără albăstruie, mică. Iar în faţa focului, un tânăr şedea la o masă şi mânuia de zor un creion. Avea câteva foi de hârtie, tăiate în pătrate mici şi egale, şi părea să le acopere cu desene expresive – nişte siluete ciudate. Muncea atent şi cu iuţeală, câteodată îşi lăsa capul pe spate şi ţinea desenul la distanţă de un braţ, fluiera şi fredona încet o melodie veselă. În mersul ei, doamna l-a atins uşor cu fustele bogat împodobite şi foarte voluminoase. Ea nu arunca nici o privire asupra lucrării. Doar îşi întorcea din când în când privirile către o oglindă suspendată deasupra măsuţei de toaletă, de cealaltă parte a camerei, atunci când trecea pe lângă ea. Se oprea o clipă aici, îşi prindea talia în mâini sau ridica aceste membre – foarte grăsuţe şi frumoase – spre codiţele împletite şi îndoite de mai multe ori, cu o mişcare pe jumătate mângâietoare, pe jumătate corectoare. Un observator atent şi-ar fi putut închipui că în aceste momente de inspecţie sporadică, melancolia ei dispărea de pe chip. Dar, de îndată ce se apropia din nou de fereastră, chipul ei îşi anunţa din nou nemulţumirea. Şi într-adevăr, lucrurile peste care privirile ei cădeau o mulţumeau prea puţin. Zloata lovea în ferestre, iar pietrele mormintelor din cimitirul de jos păreau să se încline într-o parte parcă pentru a se feri de privirile lor. Numai un grilaj înalt de fier îi despărţea de stradă, iar de partea cealaltă a grilajului, un

grup de bostonieni zdrobeau zăpada, lichefiată acum, sub tălpi. Mulţi dintre ei priveau în sus şi în jos, părând să aştepte ceva anume. Din când în când, un vehicul ciudat se apropia de locul unde erau ei – femeia de la fereastră nu mai văzuse niciodată un asemenea vehicul, în ciuda faptului că era destul de obişnuită cu invenţiile umane: un omnibuz imens, scund, vopsit în culori aprinse şi care părea decorat cu clopoţei zgomotoşi, ataşaţi de un fel de jgheab din pavaj, prin care o pereche de cai foarte mici îl târau hodorogind, hârşâind şi zgâriind. La un moment dat, oamenii din faţa cimitirului, mulţi dntre ei femei ce duceau ghiozdane şi pachete, s-au repezit asupra lui în corp compact – o mişcare care aducea aminte de bătaia pentru locuri dintr-o barcă de salvare de pe mare – şi au intrat toţi în interiorul spaţios. Apoi, barca de salvare, sau maşina de salvare, aşa cum a numit-o cu aproximaţie doamna de la fereastră, a pornit cu zdruncinături şi zdrăngăte pe roţile sale invizibile, cu timotierul (omul de la volan) dirijându-i cursul incoerent de la prova. Acest fenomen se repeta la fiecare trei minute şi grupul de femei în mantii care se mişcau neobosit şi care purtau genţi şi pachete se reîmprospăta cu cea mai mare generozitate. De cealaltă parte a cimitirului se afla un şir de case mici şi roşii de cărămidă, care îşi arătau o serie de spinări bine cunoscute şi ademenitoare. La capătul opus hotelului, o turlă de biserică înaltă de lemn, vopsită în alb, se ridica mult în atmosfera nedesluşită din cauza fulgilor de zăpadă. Doamna de la fereastră a privit-o o vreme şi, din motive personale, i s-a părut cel mai urât lucru pe care îl văzuse vreodată. O ura, o dispreţuia, îi conferea o stare de iritare care nu putea fi justificată de vreun motiv raţional. Nu ştiuse niciodată că îi păsa atât de mult de turlele de biserică.

Nu era frumoasă, dar faţa ei era deosebit de interesantă şi plăcută, chiar şi atunci când exprima o iritare zăpăcită. Nici nu era la prima tinereţe şi, cu toate că era zveltă, silueta ei avea rotunjimi bine proporţionate, care sugerau atât maturitatea, cât şi flexibilitatea. Îşi purta cei treizeci şi trei de ani aşa cum o Hebe cu palma uşoară ar fi ţinut în mână o cupă cu vin plină ochi. Avea tenul obosit, cum spun francezii, gura mare şi buzele prea groase, dinţii inegali, bărbia de o formă banală. Avea nasul gros şi atunci când zâmbea – zâmbea tot timpul – ridurile care îl încadrau se ridicau prea mult, până la ochi. Dar ochii aceştia erau minunaţi – aveau culoarea gri, erau strălucitori şi aruncau priviri repezi sau se odihneau cu blândeţe. Exprimau inteligenţă. Avea fruntea foarte îngustă – era singura ei trăsătură frumoasă –

şi un păr bogat, negru şi ondulat, încreţit cu măiestrie. Era întotdeauna împletit într-o manieră care amintea de o femeie din est sau sud, dintr-o ţară străină. Avea o colecţie impresionantă de cercei, pe care îi purta alternativ, şi care păreau să adauge ceva aspectului ei oriental sau exotic. Odată a primit un compliment, care apoi i s-a repetat mereu şi i-a făcut mai multă plăcere decât orice auzise până atunci: “O femeie furmoasă?” întrebase cineva. “Ei, are nişte trăsături foarte urâte.” “Nu ştiu cum or fi trăsăturile ei”, a răspuns un observator foarte atent, “dar îşi poartă capul ca o femei frumoasă”. Vă puteţi imagina dacă după aceasta ea şi-a purtat capul altfel decât aşa cum se cuvenea.

În cele din urmă s-a întors de la fereastră, apăsându-şi ochii cu mâinile.

— Este prea urât! a exclamat ea. O să mă întorc înapoi, o să mă întorc înapoi!

Şi s-a aruncat pe un scaun din faţa focului.

— Mai aşteaptă puţin, copilă dragă, i-a spus tânărul cu blândeţe, desenând în continuare pe micile hârtii decupate.

Doamna şi-a scos la vedere piciorul – era foarte mic, iar papucul ei avea o rozetă imensă. O vreme, şi-a fixat ochii asupra acestui ornament, apoi s-a uitat la stratul lucios de cărbune antracit din şemineu.

— Ai mai văzut ceva atât de hidos ca focul acesta? a întrebat ea. Ai mai văzut ceva atât de, atât de affreux[1]?

Ea vorbea engleza la perfecţie, dar a folosit epitetul acesta francez într-o manieră care arăta că era obişnuită să folosească epitete franceze.

— Eu cred că focul este foarte frumos, a spus tânărul, privindu-l o clipă. Limbile acelea mici albastre, care dansează deasupra tăciunilor purpurii sunt extrem de pitoreşti. Sunt ca focul din laboratorul unui alchimist.

— Eşti prea bun, deagul meu, a declarat interlocutoarea lui.

Tânărul întinse unul dintre desene, cu capul aplecat într-o parte. Limba lui se mişca încet de-a lungul buzei de jos.

— Bun, da. Dar nu prea bun.

— Eşti enervent, i-a spus doamna, uitându-se la papucul ei.

El a început să-şi retuşeze schiţa.

— Cred că nu vrei să spui decât că eşti nervoasă.

— Oh, asta e adevărat, a spus interlocutoarea lui cu un râset de amărăciune. Este cea mai întunecată zi din viaţa mea şi tu ştii ce înseamnă asta.

— Aşteaptă până mâine, a adăugat tânărul.

— Da, am făcut o mare greşeală. Dacă avem vreo îndoială astăzi, mâine nu vom mai avea nici una. Ce sera clair, au moins[2].

Câteva momente, tânărul a rămas tăcut, mânuindu-şi creionul în continuare. Apoi, în cele din urmă:

— Nu există greşeli, a afirmat el.

— Este adevărat, pentru cei care nu sunt destul de deştepţi ca să le observe. Dacă nu ne-am recunoaşte greşelile, am fi cu adevărat fericiţi în viaţă, a continuat doamna, uitându-se mai departe la piciorul ei frumos.

— Draga mea soră, a spus tânărul, care se \ concentra tot timpul asupra desenului lui, este prima dată când mi-ai spus că nu sunt deştept.

— Păi, conform teoriei tale, n-aş putea spune că aceasta a fost o greşeală, a răspuns sora lui, destul de pertinent.

Tânărul a slobozit un hohot de râs clar şi proaspăt.

— Cel puţin tu eşti destul de deşteaptă, draga mea soră, i-a spus el.

— Nu eram şi atunci când am propus toatea acestea.

— Tu le-ai propus? a întrebat-o fratele ei.

Ea şi-a întors capul şi s-a uitat la el cu ochi mari.

— Vrei să le revendici tu?

— Dacă vrei, pot să iau vina asupra mea, a spus el, ridicându-şi privirile cu un zâmbet.

— Da, a adăugat ea după un moment. Tu nu faci nici o diferenţă între aceste lucruri, nu ai simţul proprietăţii.

Tânărul a slobozit iarăşi unul dintre hohotele sale vesele.

— Dacă asta înseamnă că nu am nici un fel de proprietate, atunci ai dreptate.

— Nu mai glumi pe seama sărăciei tale, îi spuse sora lui. Este la fel de vulgar ca a te lăuda cu ea.

— Sărăcia mea! Tocmai am terminat un desen care o să-mi aducă cincizeci de franci!

— Voyons![3] spuse doamna, întinzând mâna.

A mai adăugat un retuş sau două şi apoi i-a dat schiţa. Ea a privit-o, dar şi-a continuat ideea de mai devreme.

— Dacă o femeie ţi-ar cere să te căsătoreşti cu ea, tu ai spune: “Sigur, dragă, cu plăcere” şi te-ai căsători cu ea şi aţi fi ridicol de fericiţi. Apoi, după trei luni, i-ai spune: “Îţi mai aminteşti de ziua aceea binecuvântată când te-am rugat să fii a mea?”

Tânărul se ridicase de la masă şi, întinzându-şi mâinile, a mers către fereastră.

— Ai făcut descrierea unei firi încântătoare, a spus el.

— Oh, da, ai o fire încântătoare. Cred că acesta este capitalul tău. Dacă nu aş fi fost convinsă de acest lucru, nu aş fi riscat niciodată să te aduc în ţara asta îngrozitoare.

— Ţara asta comică, ţara asta încântătoare! a exclamat tânărul, apoi a izbucnit în cel mai animat hohot de râs.

— Te referi la femeile acela care se îmbulzeau în omnibuz? l-a întrebat interlocutoarea lui. Ce crezi că le atrăgea acolo?

— Cred că înăuntru se afla un bărbat foarte atrăgător, a spus tânărul.

— În fiecare dintre ele? Vin cu sutele, iar bărbaţii din ţara asta nu par deloc frumoşi. Cât despre femei – nu ma văzut niciodată atât de multe deodată de când am părăsit mănăstirea.

— Femeile sunt foarte frumoase, a afirmat fratele ei, şi toată întâmplarea asta e foarte amuzantă. Trebuie să o schiţez.

Şi s-a întors repede la masă, şi-a luat ustensilele – un şevalet, o foaie de hârtie şi trei sau patru creioane. Cu aceste lucruri, şi-a ocupat locul la fereastră şi a rămas acolo, privind afară şi mânuindu-şi creionul cu un aer de măiestrie firească. În timp ce muncea, arbora un zâmbet luminos. Într-adevăr, "luminos" este cuvântul potrivit în acest moment, pentru a descrie faţa lui strălucitoare. Avea douăzeci şi opt de ani şi o siluetă scundă, subţire şi bine făcută. Deşi semăna destul de mult cu sora lui, era mai norocos: avea părul bălai, faţa luminoasă, cu o expresie de isteţime, cu o finisare delicată a trăsăturilor şi expresie rafinată, dar lipsite de orice urmă de seriozitate, ochii albaştri calzi, o sprânceană desenată cu măiestrie şi excesiv de arcuită – o sprânceană care, dacă doamnele ar fi scris sonete pentru sprâncenele iubiţilor lor, cu siguranţă că ar fi devenit subiectul unei asemnea lucrări în versuri – şi o mustaţă subţire care se iţea în sus, de parcă suflarea unui zâmbet constant ar fi îndreptat-o în partea aceea. Fizionomia lui avea ceva în acelaşi timp binevoitor şi pitoresc. Dar, aşa cum am mai sugerat, nu era deloc serios. în această privinţă. Faţa tânărului era deosebită – nu avea nici o urmă de seriozitate, dar inspira cea mai aprinsă încredere.

— Fii atent să adaugi destulă zăpadă, a spus sora. Bonté divine[4], ce climă!

— O să las schiţa cu totul albă şi o să adaug micile siluete cu negru, i-a răspuns tânărul râzând. Şi o s-o numesc – cum e versul acela din Keats? “Copilul cel mare al miezului lunii lui mai”.

— Nu-mi amintesc ca mama să-mi fi zis că era aşa, a spus domnişoara.

— Mama nu ţi-a spus niciodată nimic neplăcut. Şi nu e aşa în fiecare zi. O să vezi că mâine vom avea o zi minunată.

— Qu’en savez vous[5]? Mâine o să plec.

— Unde o să pleci?

— Oriunde departe de aici. Înapoi în Silberstadt. O să-i scriu Prinţului domnitor.

Tânărul s-a întors puţin şi s-a uitat la ea, ţinându-şi creionul în aer.

— Draga mea Eugenia, ai fost chiar atât de fericită pe mare? a murmurat el.

Eugenia s-a ridicat. Mai ţinea încă în mână desenul pe care i-l dăduse fratele ei. Era o schiţă îndrăzneaţă şi expresivă a unui grup de oameni săraci de pe puntea unui vapor, agăţându-se şi încleştându-se unul de altul, în timp ce vasul se înclina în jos, într-un unghi teribil, în scobitura unui val. Era foarte inteligent şi avea un fel de forţă tragicomică. Eugenia şi-a plecat ochii asupra lui şi a făcut o grimasă tristă.

— Cum poţi să desenezi nişte scene atât de dezgustătoare? l-a întrebat ea. Mi-ar plăcea să o arunc pe foc.

Şi a aruncat hârtia. Fratele ei a urmărit-o tăcut, ca să vadă unde a ajuns desenul. Acesta a fâlfâit pe podea, dar el l-a lăsat acolo. Ea s-a apropiat de fereastră, prinzându-se de talie.

— De ce nu-mi reproşezi, nu mă insulţi? a întrebat ea. M-aş simţi mai bine atunci. De ce nu-mi spui că mă urăşti pentru că te-am adus aici?

— Pentru că nu m-ai crede. Te ador, draga mea soră! Mă bucur că sunt aici şi perspectivele viitoare mă încântă.

— Nu ştiu ce m-a apucat atunci. Mi-am pierdut capul, a continuat Eugenia.

De partea lui, tânărul a continuat să mânuiască creionul.

— Fără îndoială că este o ţară foarte curioasă şi interesantă. Suntem aici şi eu am de gând să mă bucur de ea.

Interlocutoarea lui a plecat cu un pas nerăbdător, dar s-a întors înapoi imediat.

— Fără îndoială că buna dispoziţie este un lucru minunat, dar tu o dovedeşti în mod excesiv şi nu văd ce bine ţi-a adus, a spus ea.

Tânărul s-a uitat la ea fix, cu sprâncenele ridicate, zâmbind. Şi-a lovit uşor nasul frumos cu creionul.

— M-au făcut fericit.

— Măcar atât puteau să facă, altceva nu au făcut pentru tine. Ai trecut prin viaţă muţumindu-i sorţii pentru nişte lucruri atât de mărunte, încât ea nu a făcut nici un efort pentru tine.

— Cred că a făcut un efort, pentru că mi-a dăruit o soră atât de admirabilă.

— Fii serios, Felix. Nu uita că eu sunt mai în vârstă.

— Atunci, cu o soră atât de în vârstă, a adăugat tânărul râzând. Speram că am lăsat seriozitatea în Europa.

— Socot că tu o s-o găseşti aici. Nu uita că ai aproape treizeci de ani şi că nu eşti decât un boem obscur, un corespondent lefter al unui ziar ilustrat.

— Poate că sunt cât vrei tu de obscur, dar nu chiar atât de boem pe cât mă crezi. Şi nu sunt deloc lefter! Am o sută de lire în buzunar! Am un anagajament să fac cincizeci de schiţe şi vreau să pictez portretele tuturor verilor noştri şi ale tutuor verilor lor, pentru o sută de dolari pe cap.

— Nu eşti ambiţios, a spus Eugenia.

— Tu eşti, draga mea baroneasă, i-a răspuns tânărul.

Baroneasa a rămas tăcută o clipă, privind afară, spre cimitirul înnegrit de lapoviţă şi spre tramvaiele cu cai zdruncinate.

— Da, sunt ambiţioasă, a spus ea în cele din urmă. Şi ambiţia m-a adus în locul acesta îngrozitor!

S-a uitat în jurul ei – camera avea un fel de nuditate vulgară. Patul era gol, iar fereastra nu avea perdele, iar ea a dat frâu liber unui oftat scurt şi înflăcărat.

— Sărmana ambiţie! a exclamat ea, apoi s-a aruncat pe o sofa aşezată lângă perete şi şi-a acoperit faţa cu mâinile.

Fratele ei şi-a continuat repede desenul, cu măiestrie. După câteva momente s-a aşezat lângă ea şi i-a arătat schiţa pe care o făcuse.

— Nu crezi că e destul de bine pentru un boem obscur? a întrebat-o el. Am mai făcut cincizeci de franci.

Eugenia s-a uitat la schiţa micuţă în timp ce el i-o aşeza în poală.

— Da, este foarte reuşită. Şi după un moment a adăugat: Crezi că verii noştri ar face aşa ceva?

— Ce să facă?

— Să intre în desenele astea şi să arate aşa.

Felix a rămas gânditor o vreme.

— Chiar n-aş putea spune. Ar fi interesant să aflăm.

— Oh, oamenii bogaţi nu pot să facă aşa ceva, a spus baroneasa.

— Eşti foarte sigură că sunt bogaţi? a întrebat-o Felix încet.

Sora lui s-a întors încet pe locul ei privindu-l.

— Cerule! a murmurat ea. Ce stil ai de a spune lucrurilor pe nume!

— Cu siguranţă ar fi mult mai plăcut dacă ar fi bogaţi, a afirmat Felix.

— Crezi că aş fi venit vreodată dacă nu aş fi ştiut că sunt bogaţi?

Privirea strălucitoare şi mulţumită a tânărului a întâlnit căutătura puţin evidentă a surorii sale.

— Da, cu siguranţă că ar fi mai plăcut, a repetat el.

— Asta e tot ce aştept de la ei, a spus baroneasa. Nu vreau să fie nici deştepţi sau prietenoşi – de la început – sau eleganţi sau interesanţi. Dar te asigur că pun mare preţ pe faptul că sunt bogaţi.

Felix şi-a sprijinit capul pe spatele sofalei şi a privit o vreme peticul lunguieţ de cer pe care fereastra îl înrăma. Nu mai ningea şi i se părea că cerul începuse să se lumineze.

— Contez pe faptul că sunt bogaţi, a spus el în cele din urmă, puternici şi deştepţi, şi eleganţi, şi interesanţi şi încântători în general! Tu vas voir[6]!

şi s-a aplecat înainte şi şi-a sărutat sora.

— Uită-te acolo! a continuat el. În timp ce vorbesc, cerul devine auriu ca prin minune. O să fie o zi minunată!

Şi într-adevăr, în cinci minute, vremea se schimbase. Soarele a străpuns norii de zăpadă şi a pătruns în camera baronesei.

— Bonté divine! a exclamat. Doamne, ce climă!

— O să ieşim să vedem lumea, a spus Felix.

Au ieşit puţin mai târziu. Atmosfera se încălzise şi se luminase. Razele soarelui uscaseră pavajul. S-au plimbat pe străzi la întâmplare, privind oamenii şi casele, uitându-se la magazine şi vehicule, la cerul de un albastru aprins şi la intersecţiile noroioase, la bărbaţii grăbiţi şi la tinerele care mergeau agale, la cărămizile roşii noi şi la copacii de un verde strălucitor, la

amestecul extraordinar de eleganţă şi vechituri. De la o oră la alta, ziua devenea tot mai primăvăratică. Chiar şi străzile aglomerate aveau un miros de pământ şi flori. Felix era foarte bine dispus. Spusese că era o ţară comică şi a continuat să râdă la fiecare dintre lucrurile pe care le vedea. Aţi putea spune că civilizaţia americană îi sensibiliza simţurile sub forma unei ţesături de glume foarte bune. Fără îndoială că glumele erau excelente, iar veselia tânărului era autentică şi binevoitoare. Avea ceea ce se numeşte simţ plastic şi această primă privire asupra manierelor democratice ar fi atras aceeaşi atenţie pe care el ar fi acordat-o mişcărilor unei persoane vivace cu un ten luminos. O asemenea atenţie ar fi fost demonstrativă şi măgulitoare, iar în cazul de faţă Felix ar fi putut să treacă drept un exilat bucuros care vizita din nou locurile în care copilărise. Privea încontinuu albastrul violent al cerului, aerul scânteietor şi peticele de culoare înmulţite şi răsfirate.

— Comme c’est bariolé, eh?[7] a rostit el către sora sa în limba aceea străină pe care amândoi păreau să simtă ocazional un imbold misterios să o folosească.

— Da, într-adevăr, este bariolé, i-a răspuns baroneasa. Nu-mi place culoarea, mă dor ochii.

— Arată cum se întâlnesc extremele, a răspuns tânărul. Se pare că, în loc să venim în vest, am venit în est. Cerul atinge vârful caselor ca în Cairo, iar panourile cu roşu şi albastru care peticesc aspectul lucrurilor îmi amintesc de una dintre decoraţiile mahomedane.

— Femeile tinere nu sunt mahomedane, i-a spus însoţitoarea lui. Nu s-ar putea spune că-şi ascund feţele. Nu am mai văzut vreodată ceva atât de îndrăzneţ.

— Slavă Domnului că nu-şi ascund feţele! a strigat Felix. Au chipurile deosebit de frumoase.

— Da, multe dintre ele sunt frumoase, a spus baroneasa, care era o femeie foarte deşteaptă.

Era o femeie prea deşteaptă ca să nu fie capabilă de multe observaţii bune şi corecte. S-a agăţat mai strâns de braţul fratelui său. Nu era veselă, ca el.

Vorbea foarte puţin, dar observa multe lucruri şi le analiza. Era puţin entuziasmată, simţea că venise într-adevăr într-o ţară străină ca să-şi găsească norocul. În mod superficial, era conştientă că era destul de nervoasă şi nemulţumită. Baroneasa era o persoană foarte delicată şi dificilă. Mai demult, mersese nu doar o dată la un târg dintr-un orăşel de provincie, de dragul distracţiei şi într-o tovărăşie minunată. Acum i se părea că se afla într-un târg enorm – că distracţia şi neînţelegerile erau aceleaşi. Se descoperea zâmbind şi, retrăgându-se pe rând, spectacolul era foarte interesant, dar în orice moment era posibil să fie înghiontită. Baroneasa nu mai văzuse până atunci atât de multe persoane plimbându-se, nu mai fusese niciodată între oameni pe care nu-i cunoştea. Dar încet-încet simţea că târgul acesta era o problemă mai serioasă. A intrat împreună cu fratele ei într-o grădină publică care părea foarte frumoasă, dar unde a fost surprinsă să vadă că nu era nici o trăsură. După-amiaza era pe terminate, iarba era aspră şi plină de viaţă şi trunchiurile subţiri ale copacilor erau poleite de razele drepte ale soarelui, de parcă ar fi fost suflate cu aur proaspăt scos din mină. Era ora la care doamnele ar fi trebuit să iasă în aer şi să depăşească un obstacol de pietoni ţinându-şi umbrelele de soare înclinate. Totuşi, Eugenia nu observă aici nici un indiciu al unui asemenea obicei, a cărui absenţă era o anomalie cu atât mai mare cu cât se aflau pe un bulevard încântător, cu ulmi deosebit de graţioşi şi arcuiţi, în cea mai convenabilă vecinătate a unei străzi largi şi vesele, pe care, în mod evident, printre membrii cei mai prosperi ai burgheziei, înaintau mulţi pietoni. Prietenii noştri au intrat în promenada aceasta bine luminată, iar Felix a observat mult mai multe fete frumoase şi i-a îndreptat atenţia surorii sale către ele. Totuşi, această ultimă măsură a fost de prisos, pentru că baroneasa le inspectase cu atenţie pe tinerele şi încântătoarele domnişoare.

— Am convingerea personală că verişorii noştri sunt aşa, a spus Felix.

Baroneasa avea aceeaşi speranţă, dar nu i-a dezvăluit acest lucru.

— Sunt foarte frumoase, a spus ea, dar nu sunt decât nişte fetiţe. Unde sunt femeile, femeile de treizeci de ani?

„De treizeci şi trei de ani, vrei să spui?” ar fi vrut s-o întrebe fratele ei, pentru că el înţelegea adesea atât ceea ce ea spunea, dar şi ce nu spunea.

Cu toate acestea, nu a făcut decât să scoată o exclamaţie la frumuseţea apusului de soare, în timp ce baroneasa, care venise aici pentru a-şi căuta norocul, se gândea că în mod sigur ar fi bine pentru ea dacă toate persoanele cu care ar trebui să rivalizeze ar fi numai fetiţe. Apusul de soare era superb. Felix a declarat că nu mai văzuse niciodată un amestec de culori atât de frumos. Şi baronesei i s-a părut splendid şi poate că era mulţumită mai mult de faptul că, în timp ce stătea acolo, devenise conştientă de atenţia admirativă pe care i-o aordau mai multe persoane plăcute la înfăţişare, care treceau pe acolo, şi pentru care o femeie distinsă, îmbrăcată deosebit şi cu un aer străin, care exclama la vederea frumuseţilor naturii la colţul unei străzi din Boston în limba franceză nu putea fi un obiect al indiferenţei. Eugenia s-a înveselit. S-a predat unui fel de bucurie serenă. Dacă venise să-şi găsească norocul, i se părea că şi-l va găsi uşor. Puritatea minunată a cerului din vest îi promitea acest lucru, privirile blânde şi cuviincioase ale trecătorilor îi transmiteau impresia unei uşurinţe fireşti a lucrurilor.

— N-o să te întorci în Silberstadt, nu? a întrebat Felix.

— Nu mâine, a spus baroneasa.

— Şi nici n-o să-i scrii Prinţului domnitor?

— O să-i scriu că, în mod evident, oamenii de aici nu ştiu nimic despre el.

— N-o să te creadă, i-a spus tânărul. Te sfătuiesc să-l laşi în pace.

Chiar şi Felix părea să fie foarte bine dispus. Deşi crescut în spiritul vechilor obiceiuri, în oraşe pitoreşti, găsea totuşi destulă culoare în mica metropolă puritană. În seara aceea, după cină, i-a spus surorii lui că a doua zi dimineaţă va pleca devreme să-i viziteze pe verii lor.

— Eşti foarte nerăbdător, a spus Eugenia.

— Ce poate fi mai firesc, a întrebat el, după ce le-am văzut pe toate fetele acelea frumoase astăzi? Dacă verii noştri sunt la fel cu cât îi cunoaştem mai repede, cu atât mai bine.

— Poate că nu sunt, a spus Eugenia. Ar fi trebuit să aducem nişte scrisori – pentru alte persoane.

— Alte persoane nu ar fi din familia noastră.

— Poate că nu ar fi cu nimic mai prejos din cauza asta, a răspuns baroneasa.

Fratele ei i-a aruncat o privire de sub sprâncenele ridicate.

— Nu mi-ai spus acelaşi lucru şi când mi-ai propus prima dată să venim aici ca să ne cunoaştem mai bine rudele. Ai spus că era îndemnul afecţiunii naturale şi, când am încercat să protestez, tu ai spus că voix du sang[8] ar trebui să fie mai presus de orice.

— Îţi mai aminteşti toate astea? a întrebat baroneasa.

— Cu precizie! Cuvintele tale m-au mişcat foarte mult atunci.

Se plimba în lungul odăii, cum făcuse şi în timpul dimineţii. Se opri din mers şi îi aruncă o privire fratelui ei. Părea că vrea să spună ceva, dar s-a răzgândit şi a început din nou să se plimbe. Apoi, după câteva momente, a spus cu totul altceva, ce se dorea a fi o explicaţie pentru înfrânarea gândului de mai devreme.

— N-o să fii niciodată decât un copil, dragul meu frate.

— S-ar putea crede că ai o mie de ani, doamnă i-a spus Felix, râzând.

— Am, câteodată, i-a răspuns baroneasa.

— Atunci o să mă duc să-i anunţ pe verii noştri de venirea unui personaj extraordinar. Vor veni imediat să-ţi aducă omagiile lor.

Eugenia s-a plimbat iarăşi în lungul camerei, apoi s-a oprit în faţa fratelui ei, punându-şi mâinile pe braţul lui.

— Nu trebuie să vină să mă vadă, i-a spus ea. Nu trebuie să-i laşi să facă asta. Nu vreau să-i întâlnesc astfel pentru prima dată.

Şi, ca răspuns la privirile sale întrebătoare, ea a continuat.

— O să te duci să cercetezi şi să raportezi. O să te întorci să-mi spui cine sunt şi ce sunt: câţi sunt, bărbaţi sau femei, ce vârste au – o să-mi spui totul despre ei. Să te asiguri că ai aflat totul, să fii gata să-mi descrii locul, accesoriile, cum să spun – punerea în scenă. Apoi, la momentul stabilit de mine, la ora pe care o vreau eu, în împrejurările pe care le aleg eu, o să merg la ei. O să mă prezint, o să apar în faţa lor, a spus baroneasa, exprimându-şi de această dată ideea cu o anumită sinceritate.

— Şi ce mesaj trebuie să le duc? a întrebat Felix, care avea o încredere oarbă în justeţea aranjamentelor surorii sale.

Ea l-a privit o clipă, i-a cercetat expresia de sinceritate aprobatoare şi, cu corectitudinea pe care el o admira, i-a răspuns:

— Spune ce vrei. Să le spui povestea mea în felul pe care tu îl crezi cel mai firesc.

Şi a înclinat fruntea ca el s-o sărute.

1 Îngrozitor – fr. (n.t.)

2 Cel puţin, asta-i clar – fr. (n.t.)

3 Să vedem! – fr. (n.t.)

4 Doamne Dumnezeule – fr. (n.t.)

5 Ce ştii tu? – fr. (n.t.)

6 O să vezi! – fr. (n.t.)

7 Ce bălţat! – fr. (n.t.)

8 Chemarea sângelui – fr. (n.t.)

Capitolul II

A doua zi a fost una splendidă, aşa cum prevestise Felix. Dacă iarna se transformase deodată în primăvară, atunci, în clipa aceea, primăvara se transformase la fel de repede în vară.

La fel observă tânăra, care a ieşit dintr-o casă mare, pătrată, de la ţară şi s-a plimbat prin grădina spaţioasă care o despărţea de şoseaua noroioasă. Tufele înflorite şi plantele dispuse ordonat se încălzeau în lumina şi căldura abundentă. Umbra transparentă a marilor ulmi – erau nişte copaci magnifici – părea să se îngroaşe de la o oră la alta. Iar liniştea intensă care domnea de obicei oferea un mediu supus pentru sunetul depărtat al unui clopot de biserică. Tânăra a ascultat clopotul, deşi nu era îmbrăcată pentru biserică. Avea capul descoperit, purta o vestă de muselină albă, brodată pe margini, şi o fustă din muselină colorată. Era o tânără de vreo douăzeci şi doi sau douăzeci şi trei de ani şi, cu toate că o persoană tânără de sexul ei, care se plimba cu capul descoperit în grădină, într-o dimineaţă primăvăratică de duminică nu este niciodată, prin firea lucrurilor, ceva neplăcut, nu ai fi putut spune că această răzvrătită a Sabatului era foarte frumoasă. Era înaltă şi palidă, subţire şi puţin ciudată. Părul ei blond era perfect întins, avea ochi negri, deosebiţi, pentru că păreau banali şi neobosiţi în acelaşi timp, diferind astfel în mod fatal de idealul de “ochi frumoşi”, pe care ni-i imaginăm întotdeauna strălucitori şi liniştiţi.

Uşile şi ferestrele marii case pătrate erau toate larg deschise, să permită intrarea luminii purificatoare a soarelui, ce se întindea pe porţiuni generoase din podeaua unei verande late, înalte şi acoperite, care se întindea pe două dintre părţile casei. Pe o verandă câteva balansoare cu fundul de paie şi o jumătate de duzină din taburetele acelea mici şi cilindrice din porţelan verde şi albastru, care sugerează o legătură între locuitori şi negoţurile estice, erau dispuse simetric. Era o casă veche – veche în sensul că avea şaptezeci de ani. Era făcută din lemn, vopsită într-un gri curat, limpede şi gălbejit, ornată în partea frontală, la anumite intervale, cu pilaştri plaţi de lemn vopsiţi în alb. Pilaştrii aceştia păreau să susţină un fel de fronton clasic, decorat în mijloc cu o fereastră mare, triplă, cu o ramă îndrăzneţ cioplită şi, în fiecare

dintre unghiurile sale mai mici, cu un orificiu smălţuit mic, circular. O uşă mare, albă, prevăzută cu un inel de alamă foarte bine lustruit, se prezenta şoselei rustice, de care era legată printr-o alee lată, pavată cu cărămizi tocite şi crăpate, dar foarte curate. În spatele ei erau pajişti şi livezi, un hambar şi un iaz. Şi la mică distanţă în lungul drumului, vizavi şi cu faţa spre ea, era o casă mai mică, vopsită în alb, cu obloanele exterioare vopsite în verde, cu o grădină mică într-o parte şi o livadă de cealaltă. Toate acestea luceau în atmosfera dimineţii, prin care micile detalii ale decorului se adresau ochiului la fel de distinct precum termenii unei “sume” împreună.

Imediat, o a doua tânără a ieşit din casă, a traversat veranda, a coborât în grădină şi s-a apropiat de tânăra de care v-am vorbit. Era la fel de zveltă şi palidă, dar era mai în vârstă decât cealaltă, mai scundă, avea un păr negru, lins. Spre deosebire de ochii celeilalte, ai ei erau repezi şi lucioşi, dar nu erau deloc neliniştiţi. Purta o bonetă de paie, cu panglici albe şi un şal indian, lung şi roşu, pe deasupra rochiei, ce ajungea până la pământ. Ţinea în mână o cheie mică.

— Gertrude, a spus ea, eşti sigură că n-ai face mai bine să te duci la biserică?

Gertrude s-a uitat la ea o clipă, a rupt o crenguţă dintr-o tufă de liliac, a mirosit-o şi a aruncat-o.

— Nu prea sunt sigură de nimic, a răspuns ea.

Cealaltă tânără a privit chiar pe lângă ea, la iazul din depărtare, care se întindea lucios între malurile lungi cu brazi. Apoi a spus cu o voce foarte blândă:

— Aceasta este cheia de la dulapul din sufragerie. Cred că ar fi mai bine să fie la tine, dacă s-ar întâmpla ca cineva să vrea ceva.

— Cine ar putea să vrea ceva? a întrebat Gertrude. O să fiu singură acasă.

— Ar putea să vină cineva, a spus interlocutoarea ei.

— Te referi la domnul Brand?

— Da, Gertrude. S-ar putea să vrea o bucată de prăjitură.

— Nu-mi plac bărbaţii care mănâncă tot timpul prăjituri, a afirmat Gertrude, trăgând de arbustul de liliac.

Interlocutoarea ei s-a uitat la ea, apoi şi-a lăsat privirile în pământ.

— Cred că părintele se aştepta să vii la biserică, a zis ea. Ce să-i spun?

— Spune-i că mă doare capul foarte tare.

— Ar fi adevărat? a întrebat domnişoara mai în vârstă, privind din nou drept către iaz.

— Nu, Charlotte, i-a spus tânăra simplu.

Charlotte şi-a îndreptat privirile liniştite spre faţa interlocutoareai sale.

— Mă tem că eşti neliniştită.

— Sunt la fel ca întotdeauna, i-a răspuns Gertrude, pe acelaşi ton.

Charlotte s-a întors, dar a rămas acolo o clipă. Imediat, se uită la partea din faţă a rochiei sale:

— Nu ţi se pare că şalul meu este prea lung? a întrebat ea.

Gertrude făcu o jumătate de ocol în jurul ei, privindu-i şalul.

— Nu cred că îl porţi cum trebuie, a spus ea.

— Cum ar trebui să-l port, dragă?

— Nu ştiu. Altfel. Ar trebui să-l pui altfel pe umeri, peste coate. Ar trebui să arăţi altfel din spate.

— Cum ar trebui să arăt? a întrebat Charlotte.

— Nu cred că ţi-aş putea spune, a răspuns Gertrude, trăgând puţin şalul în spate. Eu aş putea să-l aranjez, dar nu cred că aş putea să-ţi explic.

Printr-o mişcare a coatelor, Charlotte a strâns şalul pe care interlocutoarea sa îl lărgise prin gestul ei.

— Ei bine, într-o zi ar trebui să faci asta pentru mine. Acum nu mai contează. Într-adevăr, cred că nu mai contează cum arată la spate, a adăugat ea.

— Eu aş spune că asta contează mult, a spus Gertrude. Pentru că nu ştii cine ar putea să te observe. Nu ai grijă de tine. Nu încerci să arăţi bine.

Charlotte a ascultat această afirmaţie cu foarte multă gravitate.

— Nu cred că lumea ar trebui să încerce să arate bine, a răspuns ea cu toată convingerea.

Interlocutoarea ei a rămas tăcută. Apoi a spus:

— Poate nici nu foloseşte prea mult.

Charlotte a privit-o puţin, apoi a sărutat-o.

— Sper că o să te simţi mai bine când ne întoarcem.

— Draga mea soră, mă simt foarte bine! a spus Gertrude.

Charlotte a străbătut aleea lată de cărămidă până la poarta grădinii. Însoţitoarea sa s-a îndreptat încet spre casă. La poartă, Charlotte a întâlnit un tânăr care intra – un tânăr înalt, blond, care purta o pălărie înaltă şi mănuşi de aţă. Era frumos, dar cam prea solid. Avea un zâmbet plăcut.

— Oh, domnule Brand, a exclamat tânăra.

— Am venit să văd dacă sora dumneavoastră nu merge la biserică, a spus tânărul.

— Ea spune că nu merge, dar mă bucur foarte mult că aţi venit. Cred că dacă aţi vorbi puţin cu ea… Şi Charlotte şi-a coborât vocea. Mi se pare că este cam neliniştită.

Tânărul cel înalt şi-a coborât faţa spre fată cu un zâmbet.

— Voi fi foarte bucuros să vorbesc cu ea. Pentru asta aş fi dispus să lipsesc de la aproape orice slujbă, oricât de frumoasă ar fi ea.

— Ei bine, bănuiesc că ştiţi, a spus Charlotte încet, de parcă un răspuns afrmativ la propunerea lui ar fi periculos. Dar mă tem că o să întârzii.

— Sper să aveţi o slujbă plăcută, i-a spus tânărul.

— Oh, domnul Gilman este întotdeauna plăcut, i-a răspuns Charlotte, apoi şi-a continuat drumul.

Domnul Brand a intrat în grădină, unde Gertrude, auzind cum poarta se închidea în urma lui, s-a întors şi l-a privit. O clipă, s-a uitat la el cum se apropia, apoi s-a întors. Dar aproape imediat şi-a corectat mişcarea şi a rămas neclintită, cu faţa spre el. În timp ce se apropia, el şi-a scos pălăria şi s-a şters pe frunte. Apoi şi-a pus pălăria la loc şi a întins mâna. Când îşi scotea pălăria, se observa că fruntea lui era foarte mare şi netedă şi că avea părul des, dar mai degrabă lipsit de culoare. Avea nasul prea mare şi gura şi ochii prea mici. Dar, în ciuda acestora, el era, aşa cum am mai spus, un tânăr cu o înfăţişare frapantă. Expresia ochilor lui mici, de un albastru limpede, era foarte blândă şi serioasă. S-ar putea spune că arăta ca un om cultivat. În timp ce el se apropia, tânăra, care stătea pe aleea din grădină, îi privea mănuşile de aţă.

— Speram să mergi la biserică, a spus el. Vroiam să ne plimbăm împreună.

— Îţi mulţumesc, a spus Gertrude. Nu merg la biserică.

Îşi dăduseră mâinile. El i-a reţinut mâna pentru o clipă.

— Ai vreun motiv special să nu mergi?

— Da, domnule Brand, a spus tânăra.

— Aş putea să întreb care este acesta?

Ea l-a privit cu un zâmbet, iar zâmbetul ei, aşa cum am mai sugerat, avea ceva banal. Dar această banalitate se amesteca cu o expresie dulce şi plină de semnificaţii.

— Pentru că cerul este atât de albastru, a spus ea.

El a privit cerul, care era minunat, apoi a spus, zâmbind la rândul său:

— Am mai auzit de tinere care rămân acasă din cauza vremii rele, dar niciodată din cauza vremii bune. Sora ta, cu care m-am întâlnit la poartă, mi-a spus că eşti tristă, a adăugat el.

— Tristă? Nu sunt niciodată tristă!

— Oh, cu siguranţă că eşti, câteodată, a răspuns domnul Brand, de parcă i s-ar fi părut că era o dezvăluire regretabilă faţă de propria persoană.

— Nu sunt niciodată tristă, a repetat Gertrude. Dar câteodată sunt rea. Când sunt rea sunt foarte bine dispusă. Chiar adineauri am fost rea cu sora mea.

— Ce i-ai făcut?

— Am spus lucruri care au nedumerit-o. Intenţionat.

— De ce ai făcut asta, domnişoară Gertrude? a întrebat tânărul.

A început din nou să zâmbească.

— Pentru că cerul este atât de albastru.

— Spui lucruri care mă încurcă şi pe mine, a declarat domnul Brand.

— Ştiu întotdeauna când fac asta, a continuat Gertrude. Dar am impresia că oamenii mă încurcă pe mine şi mai mult. Şi se pare că ei nici nu ştiu asta.

— Ce interesant, observă domnul Brand zâmbind.

— Mi-ai zis să-ţi spun despre… despre luptele mele, a continuat tânăra.

— Hai să vorbim despre ele. Am atâtea lucruri să-ţi spun.

Gertrude s-a întors pentru o clipă. Apoi, revenind:

— Ai face mai bine să te duci la biserică, i-a spus ea.

— Tu ştii, a insistat tânărul, că eu am întotdeauna să-ţi spun ceva anume.

Gertrude s-a uitat la el un moment.

— Te rog să nu-mi spui acum.

— Eşti singură, a continuat el, luându-şi pălăria. Eşti singură în pacea aceasta minunată de duminică.

Gertrude s-a uitat în jurul ei, la mugurii care crăpau, la depărtarea strălucitoare, la cerul albastru la care ea se referise ca pretext pentru comportarea ei inconsecventă.

— Acesta este motivul, a zis ea, pentru care nu vreau să spui nimic. Fă-mi o favoare: du-te la biserică.

— Pot să-ţi vorbesc când mă întorc? a întrebat-o domnul Brand.

— Dacă mai eşti dispus, i-a răspuns ea.

— Nu ştiu dacă eşti rea, dar în mod sigur mă nedumireşti, îi spuse el.

Ea se întorsese. Şi-a dus mâinile la urechi. El a privit-o o clipă, apoi a mers încet către biserică.

A hoinărit o vreme prin grădină, nehotărâtă şi fără un scop anume. Clopotul de la biserică nu se mai auzea, liniştea era desăvârşită. Ocazional, acestei tinere îi plăcea foarte mult sentimentul singurătăţii – absenţa întregii familii şi casa goală. Părea că astăzi şi servitorii merseseră la biserică. În cadrul ferestrelor deschise nu s-a ivit în nici un moment vreo siluetă, iar în spatele casei nu se afla nici o negresă corpolentă cu turban roşu, coborând găleata

în puţul adânc, acoperit cu ţiglă. Iar uşa din faţă a casei celei mari şi nesupravegheate era deschisă, cu încrederea epocii de aur sau, mai la obiect, cu încrederea din perioada de înflorire argintie a zonei New England. Gertrude a intrat încet pe această uşă şi a trecut dintr-o cameră goală într-alta, camere spaţioase, în culori deschise, cu lambriuri albe, ticsite cu mobile de mahon cu picioare subţiri şi cu gravuri demodate pe pereţi şi atârnate foarte sus, care aveau în cea mai mare parte subiecte biblice. Sentimentul acesta plăcut de singurătate, de a avea casa întreagă la dispoziţia ei, stârnea întotdeauna imaginaţia Gertrudei. Nu ar fi putut spune de ce. I se părea întotdeauna că trebuia să facă ceva special, că trebuia să sărbătorească o anume ocazie specială. Şi, în timp ce umbla peste tot, întrebându-se ce ar putea face, ocazia specială se apropia de obicei de final. Astăzi, ea a umblat mai mult ca oricând. În cele din urmă a luat o carte. Nu era nici o cameră de bibliotecă în casă, aveau cărţi în toate camerele. Nu ţineau nici o carte interzisă, iar Gertrude nu rămăsese singură acasă de dragul ocaziei de a se căţăra pe rafturile inaccesibile. Luase un volum bine cunoscut – unul din seria Nopţilor Arabe. L-a luat în portic şi s-a aşezat cu el în poală. Acolo, a citit vreme de un sfert de oră povestea iubirilor Prinţului Camaralzan şi Prinţesei Badoura. În cele din urmă, uitându-se în sus, i s-a părut că-l vede pe Prinţul Camaralzan în faţa ei. Un tânăr frumos îi făcea o plecăciune adâncă – o plecăciune magnifică, cum ea nu mai văzuse până atunci. Părea să fi coborât din nori, era minunat de frumos, zâmbea – zâmbea de parcă ar fi făcut-o intenţionat. Gertrude a rămas neclintită, ţintuită o clipă de maxima ei surprindere. Apoi s-a ridicat, fără să pună măcar un semn în carte. Cu pălăria în mână, tânărul se mai uita încă la ea, zâmbind întruna. Era foarte ciudat.

— Eşti bună să-mi spui, a rostit misteriosul vizitator în cele din urmă, dacă am onoarea de a discuta cu domnişoara Wentworth?

— Numele meu este Gertrude Wentworth, a murmurat tânăra.

— Atunci… atunci am onoarea – plăcerea – de a fi vărul dumneavoastră.

Tânărul semăna atât de mult cu o nălucă, încât această ultimă afirmaţie părea să-i completeze caracterul ireal.

— Ce văr? Cine sunteţi? a întrebat Gertrude.

El a făcut câţiva paşi în spate şi s-a uitat în sus la casă. Apoi a privit în jurul lui, la grădină şi la priveliştea din depărtare. După aceea, a izbucnit în râs:

— Văd că vi se pare foarte ciudat, a spus el.

La urma urmei, râsetele lui aveau ceva real. Gertrude l-a privit din cap până-n picioare. Da, era deosebit de atrăgător, dar zâmbetul lui era aproape o grimasă.

— Este foarte multă linişte, a continuat el, apropiindu-se din nou. Şi pentru că ea, ca răspuns, l-a privit doar, el a adăugat: Sunteţi singură?

— Toată lumea a plecat la biserică, a spus Gertrude.

— Mi-era teamă să nu se întâmpe aşa! a exclamat tânărul. Dar sper că nu vă e teamă de mine.

— Va trebui să-mi spuneţi cine sunteţi, a răspuns Gertrude.

— Mi-e teamă de dumneavoastră! a spus tânărul. Aveam alt plan. Mă aşteptam ca servitoarea să ia cartea mea de vizită, iar voi să vă puneţi capetele la contribuţie şi, înainte să mă primiţi, să-mi ghiciţi identitatea.

Gertrude îşi pusese aceeaşi întrebare cu o încordare fulgerătoare, ce a dat rezultate de îndată. Iar rezultatul părea să fie un răspuns – un răspuns încântător, de toată minunea – la dorinţa sa neclară de a i se întâmpla ceva.

— Ştiu, ştiu, a spus ea. Veniţi din Europa.

— Am venit acum două zile. Înseamnă că aţi auzit de noi – ne credeţi, atunci?

— Ştiam foarte puţin despre faptul că avem rude în Franţa, a spus Gertrude.

— Aţi dorit vreodată să ne vedeţi? a întrebat tânărul.

Gertrude a rămas tăcută o clipă.

— Eu am vrut să vă văd.

— Atunci mă bucur că v-am găsit pe dumneavoastră. Şi noi doream să vă vedem şi am venit.

— Intenţionat? a întrebat Gertrude.

Tânărul s-a uitat în jurul său, zâmbind în continuare.

— Ei bine, da, intenţionat. Asta sună de parcă o să vă plictisim? a adăugat el. Nu cred că o să vă plictisim. Chiar nu cred. Şi nouă ne place să ne plimbăm şi ne-am bucurat să găsim un pretext.

— Şi tocmai aţi ajuns?

— Acum două zile, în Boston. La han am întrebat de domnul Wentworth. Trebuie să fie tatăl dumneavoastră. Ei au aflat pentru mine unde locuieşte. Părea că auziseră adesea de el. M-am hotărât să vin fără ceremonie, aşa că, în dimineaţa asta frumoasă, ei m-au pus cu faţa în direcţia cuvenită şi mi-au zis să merg drept înainte, afară din oraş. Am venit pe jos pentru că vroiam să văd peisajul de ţară. Am mers şi am mers, şi iată-mă! Sunt multe mile.

— Sunt şapte mile şi jumătate, a spus Gertrude cu blândeţe.

Acum, că tânărul cel frumos se dovedea a fi real, ea a descoperit că tremura puţin – era foarte emoţionată. Nu mai vorbise în viaţa ei cu un străin şi se gândise adesea că ar fi încântător să facă acest lucru. Avea acum unul în faţă, pe care pacea Sabatului îl crease pentru uzul ei privat. Şi era foarte inteligent, politicos şi zâmbitor! Cu toate acestea, ea a găsit răgazul şi calea de a-şi veni în fire, amintindu-şi că trebuie să exercite un fel de ospitalitate oficială.

— Ne bucurăm foarte, foarte mult să vă vedem, a spus ea. Nu vreţi să intraţi în casă?

Şi s-a îndreptat spre uşa deschisă.

— Înseamnă că nu vă e teamă de mine, a spus tânărul din nou, cu râsetele sale delicate.

Ea s-a gândit un moment, iar apoi:

— Nu ne e teamă – aici, a spus ea.

— Ah, comme vous devez avoir raison![9] a strigat tânărul, privind în jurul său apreciativ.

Era pentru prima dată când Gertrude auzea rostindu-se atâtea cuvinte franţuzeşti. Aceasta i-a provocat o adevărată emoţie. Interlocutorul ei a urmat-o, urmărind-o, emoţionat la rândul său, pe fata aceasta înaltă şi interesantă, îmbrăcată în muselina ei deschisă la culoare şi aspră. El s-a oprit în hol, unde era o scară albă cu balustradă.

— Ce casă plăcută, a spus el. E mai multă lumină aici decât afară.

— E mai plăcut aici, a spus Gertrude, şi l-a condus în salon – o încăpere înaltă, curată, care părea mai mult goală.

Au rămas aici, uitându-se unul la altul – tânărul zâmbind mai mult ca oricând, Gertrude, foarte serioasă, încercând să zâmbească.

— Nu cred că îmi cunoaşteţi numele, a spus el. Mă numesc Felix Young. Tatăl dumneavoastră este unchiul meu. Mama mea a fost sora dumnealui vitregă, mai în vârstă decât el.

— Da, a spus Gertrude. Şi ea s-a convertit la romano-catolicism şi s-a măritat în Europa.

— Văd că ştiţi, a spus tânărul. S-a măritat şi a murit. Familia tatălui dumneavoastră nu l-a agreat pe soţul ei. Spuneau că este străin, dar nu era. Bietul meu tată s-a născut în Sicilia, dar părinţii lui erau americani.

— În Sicilia? a murmurat Gertrude.

— Este adevărat, spuse Felix Young, că au trăit în Europa, dar erau adevăraţi patrioţi. Şi noi suntem la fel.

— Şi dumneavoastră sunteţi sicilian? a întrebat Gertrude.

— Sicilian, nu! Să vedem. M-am născut într-un loc, într-un loc foarte frumos din Franţa. Sora mea s-a născut la Viena.

— Înseamnă că sunteţi francez, a spus Gertrude.

— Doamne, fereşte! a strigat tânărul.

Ochii Gertrudei se fixaseră asupra lui aproape insistent. El a început să râdă din nou.

— Aş putea fi cu uşurinţă francez, dacă doreşti.

— Dar eşti tot un fel de străin, spuse Gertrude.

— Un fel de străin, da, aşa bănuiesc. Dar cine poate spune ce fel de străin? Nu cred că am avut vreodată ocazia să stabilim această problemă. Ştiţi că există asemenea oameni. Nu pot spune din ce ţară sunt, ce religie sau profesie au.

Gertrude rămase locului uitându-se lung la el. Nu îl invitase să ia loc. Nu mai auzise vreodată de asemenea oameni şi dorea să asculte în continuare.

— Unde locuieşti? a întrebat ea.

— Nici asta nu pot spune! a spus Felix. Mă tem că o să credeţi că sunt puţin mai bun decât un vagabond. Am locuit peste tot – oriunde. Chiar mi se pare că am trăit în fiecare oraş din Europa.

Gertrude a expirat încet şi îndelung. Aceasta l-a făcut pe tânăr să-i zâmbească din nou, iar zâmbetul lui a făcut-o pe ea să roşească puţin. Ca să scape de îmbujorare, l-a întrebat dacă nu-i era foame sau sete după lunga lui plimbare.Ţinea mâna în buzunar, se juca cu cheiţa pe care i-o dăduse sora ei.

— Ah, draga mea domnişoară, a spus el, strângându-i uşor mâinile. Dacă ai putea să-mi dai, din caritate, un pahar cu vin!

Gertrude a zâmbit, a încuviinţat uşor din cap şi a ieşit repede din cameră. A revenit imediat cu o carafă foarte mare într-o mână şi cu o farfurie în cealaltă, pe care era o prăjitură mare, rotundă, cu glazură deasupra. Scoţând prăjitura din dulap, Gertrude avusese sentimentul acut că aceasta reprezenta gustarea la care sora ei crezuse că domnul Brand ar fi dorit să ia parte.

Rubedenia ei de peste mări privea gravurile îngălbenite, atârnate foarte sus. Când a intrat, el s-a întors spre ea şi i-a zâmbit, de parcă ar fi fost nişte vechi prieteni care îşi zâmbeau după o despărţire.

— Chiar dumneavoastră mă serviţi? a întrebat el. Sunt servit precum zeii.

Ea servise până atunci o mulţime de oameni, dar nici unul dintre ei nu-i mai spusese aşa ceva. Afirmaţia lui a făcut ca pasul cu care se îndrepta spre o masă mică să devină puţin mai uşor. Pe acea masă erau nişte pahare ciudate, roşii, acoperite cu crenguţe mici aurii, pe care Charlotte obişnuia să le şteargă de praf cu mâna ei, în fiecare dimineaţă. Gertrudei îi plăceau foarte mult paharele şi îi făcea mare plăcere la gândul că vinul era foarte bun. Era faimosul vin Madeira al tatălui său. Felix Young găsi că era excelent. Se întreba de ce i se spusese că în America nu era vin. I-a tăiat un triunghi imens de prăjitură şi s-a gândit din nou la domnul Brand. Felix stătea acolo, cu paharul într-o mână şi cu bucata imensă de prăjitură în cealaltă – mâncând, bând, zâmbind, vorbind.

— Mi-e tare foame, a spus el. Nu sunt obosit deloc, nu sunt niciodată obosit. Dar mi-e tare foame.

— Trebuie să rămâi pentru prânz, a spus Gertrude. La ora două. Până atunci se întorc toţi de la biserică. O să-i vedeţi şi pe ceilalţi.

— Cine sunt ceilalţi? a întrebat-o tânărul. Să mi-i descrieţi pe toţi.

— Îi veţi vedea chiar dumneavoastră. Acum trebuie să-mi povestiţi despre sora dumneavoastră.

— Sora mea este baroneasa Munster, a spus Felix.

Auzind că sora lui era baroneasă, Gertrude s-a ridicat şi s-a plimbat încet prin faţa lui. A rămas tăcută o vreme. Se gândea la ceea ce aflase.

— De ce nu a venit şi ea? a întrebat ea.

— A venit şi ea. Este în Boston, la hotel.

— O să mergem s-o vedem, i-a spus Gertrude, uitându-se la el.

— Vă roagă să nu faceţi aşa ceva, i-a replicat tânărul. Vă trimite dragostea ei. M-a trimis pe mine să o anunţ, o să vină chiar ea să-i prezinte omagiile tatălui dumneavoastră.

Gertrude simţea că tremură din nou. O baroneasă Munster, care trimisese un tânăr inteligent să-i "anunţe" venirea, aşa cum Regina Sheba venise la Solomon, ca să-i aducă omagiile sale tăcutului domn Wentworth – Gertrude primea imaginea unui asemenea personaj pe neaşteptate şi, în consecinţă, puterea ei sporea. Pentru o clipă, de-abia dacă ştiu ce să spună.

— Când o să vină? a întrebat în cele din urmă.

— De îndată ce îi veţi permite – mâine. Este foarte nerăbdătoare, i-a răspuns Felix, care dorea să fie cât mai plăcut.

— Mâine, da, a spus Gertrude. Ar fi vrut să întrebe mai multe despre ea, dar nu prea ştia ce să spună despre o baroneasă Munster. Este… este căsătorită?

Felix îşi terminase vinul şi prăjitura. S-a ridicat, fixând-o pe tânăra fată cu ochii lui luminoşi şi expresivi.

— Este căsătorită cu un prinţ german, Prinţul Adolf de Silberstadt-Schreckenstein. Nu este un prinţ domnitor, este un frate mai tânăr.

Gertrude se uita la informatorul ei. Ţinea gura întredeschisă.

— Este… prinţesă? a întrebat ea în cele din urmă.

— Oh, nu, a răspuns tânărul. Poziţia ei este unică. Este o căsătorie morganatică.

— Morganatică?

Erau termeni noi pentru biata Gertrude.

— Ştiţi, aşa se numeşte o căsătorie contractată între un descendent al unei case domnitoare şi… şi un muritor de rând. Au făcut-o pe biata Eugenia baroneasă. Dar asta a fost tot ce putea să facă. Acum doresc să dizolve căsătoria. Între noi fie vorba, Prinţul Adolf este un nerod, dar fratele său,

care este un bărbat deştept, are planuri pentru el. Fireşte, Eugenia reprezintă o piedică. Nu că i-ar păsa prea mult, după cum cred eu – este o femeie foarte deşteaptă. Sunt sigur că o să vă placă de ea, dar vrea să le facă probleme. Chiar acum, totul a rămas en l'air[10].

Tonul vesel şi nonşalant cu care vizitatorul ei îi relata toată povestea aceasta romantică şi întunecată îi păru Gertrudei foarte ciudat. Dar părea să-i transmită şi ei complimente, ca o recunoaştere a înţelepciunii şi demnităţii. Simţea cum o duzină de senzaţii se amestecau în ea şi, imediat, senzaţia cea mai puternică se exprimă prin cuvinte:

— Vor să dizolve căsătoria? a întrebat ea.

— Aşa se pare.

— Şi împotriva voinţei ei?

— Împotriva drepturilor ei.

— Trebuie să fie foarte nefericită, spuse Gertrude.

Musafirul ei o privi, zâmbind. Şi-a dus mâna la ceafă, unde o ţinu o clipă.

— Ea aşa spune, a răspuns el. Aceasta este povestea ei. M-a rugat să v-o spun.

— Spuneţi-mi mai multe, i-a zis Gertrude.

— Nu, o s-o las pe ea. Ea povesteşte mai bine.

Gertrude slobozi din nou unul dintre oftaturile ei de emoţie.

— Ei bine, dacă este nefericită, mă bucur că a venit la noi.

Fusese atât de absorbită, încât nu auzise zgomote de paşi în portic, cu toate că erau paşi pe care îi recunoştea întotdeauna. I-a auzit doar în hol, apoi s-a uitat pe fereastră. Se întorceau toţi de la biserică – tatăl, sora şi fratele ei, verii, care veneau întotdeauna la prânz duminica. Domnul Brand intrase primul, avea avans faţă de ceilalţi, pentru că părea să mai fie încă dispus să

spună ceea ce ea nu dorise cu o oră mai devreme. Intră în salon, căutând-o pe Gertrude. Ducea în mână două cărticele. Văzându-l pe interlocutorul Gertrudei, s-a oprit încet, uitându-se la el.

— Acesta este unul dintre veri? a întrebat Felix.

Atunci Gertrude şi-a dat seama că trebuia să le facă cunoştinţă. Dar urechile ei şi, prin simpatie, buzele erau copleşite de ceea ce el îi spusese.

— Acesta este Prinţul, a spus ea, Prinţul de Silberstadt-Schreckenstein.

Felix a izbucnit în râs, iar domnul Brand a rămas privindu-i lung, în timp ce ceilalţi, care intraseră în casă, au apărut în spatele lui, în cadrul uşii deschise.

9 Ah, aveţi dreptate! – fr. (n.t.)

10 În aer – fr. (n.t.)

Capitolul III

În seara aceea, la cină, Felix i-a povestit surorii sale, baroneasa Munster, impresiile pe care le avusese. Ea văzuse că la întoarcere era cât se poate de bine dispus, dar, în mintea ei, acest fapt nu era un motiv de bucurie. Avea încredere limitată în judecata fratelui ei. Capacitatea lui de a-şi forma păreri de culoarea rozelor nu făcea decât să trivializeze una dintre cele mai frumoase nuanţe. Cu toate acestea, s-a gândit că putea să aibă încredere în el pentru a-i relata numai faptele. Aşa că l-a invitat nerăbdătoare să i le povestească.

— Cel puţin presupun că nu te-au întors din drum de la uşă, a spus ea. Ai fost plecat vreo zece ore.

— Să mă întoarcă din drum de la uşă! a exclamat Felix. M-au luat imediat la inimă. Au tăiat viţelul cel gras.

— Ştiu ce vrei să spui: sunt nişte îngeri.

— Exact, făcu Felix. Pur şi simplu, sunt nişte îngeri.

— C'est bien vague![11] a remarcat baroneasa. Cum sunt?

— Nu ai mai văzut pe nimeni ca ei!

— Sunt sigură că le voi fi îndatorată, dar nu mi-ai spus ceva mai clar. Serios, s-au bucurat să te vadă?

— Au fost încântaţi. A fost cea mai frumoasă zi din viaţa mea. N-am fost niciodată tratat mai bine ca astăzi. Te asigur, draga mea soră, că am fost cea mai importantă persoană de acolo, a spus tânărul. Nous n'avons qu'à nous tenir![12] Vom fi nişte persoane de vază.

Doamna Munster l-a privit, iar ochii ei îi răspundeau trimiţând scântei uşoare. Şi-a atins buzele de un pahar cu vin şi apoi i-a spus:

— Descrie-mi-i! Vreau să-mi fac o idee despre ei.

Felix şi-a golit paharul.

— Ei bine, locul este undeva la ţară, între pajişti şi păduri. Este un loc cam sălbatic, dar nu prea departe de aici. Numai că ce drum, draga mea! Imaginează-ţi un gheţar alpin, reprodus în noroi. Dar nu vei pierde mult timp pe el, pentru că ei vor să te duci acolo şi să rămâi pentru totdeauna.

— Ah! a spus baroneasa. Vor să mă duc acolo şi să rămân pentru totdeauna? Bon.

— Este o zonă rurală, foarte naturală, şi întregul cadru este inundat de o lumină albă, ciudată – cerul acesta albastru îndepărtat. E o casă mare de lemn, un fel de bungalow de trei etaje. Arată ca un N mărit, o jucărie Munster. Un domn mi-a ţinut un discurs despre ea şi a numit-o “un conac venerabil”, dar arată de parcă ar fi fost construită azi-noapte.

— E frumoasă, e elegantă? a întrebat baroneasa.

Felix a privit-o o clipă, zâmbind:

— E foarte curată. N-are nimic special, nici ornamente, nici armate de servitori, au scaune cu speteaza dreaptă. Dar ai putea să mănânci de pe podea şi să te aşezi direct pe scări.

— Trebuie să fie un adevărat privilegiu să faci asta! Şi locuitorii au şi ei spatele drept, bineînţeles!

— Sora mea dragă, îi zise Felix, locuitorii sunt încântători!

— În ce fel?

— Într-un fel specific lor. Cum să ţi-l descriu? Este primitiv, este patriarhal. Este tonul epocii de aur.

— Şi nu au nimic de aur decât tonul? Nu era nici un semn de bogăţie?

— Aş putea spune că era bogăţie fără nici un semn. Un mod de viaţă obişnuit, casnic: nimic ostentativ şi foarte puţin pentru – cum să-i spun? – pentru simţuri. Dar trăiesc în mare îmbelşugare şi au mulţi bani, care sunt folosiţi foarte discret pentru înscrierea la anumite instituţii, menţinerea proprietăţilor, achitarea notelor de plată ale doctorului, poate chiar pentru zestrea fiicelor.

— Şi fiicele? a întrebat doamna Munster. Câte sunt?

— Două: Charlotte şi Gertrude.

— Sunt frumoase?

— Una dintre ele, a spus Felix.

— Care?

Tânărul a rămas tăcut, privindu-şi sora:

— Charlotte, spuse el în cele din urmă.

L-a privit şi ea la rândul ei.

— Înţeleg. Te-ai îndrăgostit de Gertrude. Trebuie să fie puritani până în vârful degetelor. Orice, numai veseli nu.

— Nu, nu sunt veseli, a recunoscut Felix. Sunt serioşi, chiar severi. Au o expresie melancolică, iau lucrurile în serios. Cred că e ceva în neregulă cu ei. Au o amintire tristă despre o speranţă amară. Nu au un temperament epicurean. Unchiul meu, domnul Wentworth, este un bătrân foarte pompos. Arată de parcă ar fi supus unei torturi, nu prin foc, ci prin îngheţare. Dar noi o să-i înveselim, o să le facem bine. O să ne ia mult să-i stârnim, dar sunt minunat de buni şi blânzi. Şi sunt foarte laudativi. Îi consideră pe ceilalţi inteligenţi, îi consideră remarcabili.

— Este foarte bine, din moment ce aşa sunt ei, a spus baroneasa. Dar trebuie să ne închidem cu aceşti trei oameni, domnul Wentworth şi cele două tinere – cum ai spus că le cheamă: Deborah şi Haphzibah?

— O, nu, mai este o fată, o verişoară de-a lor, o persoană foarte frumoasă. O americancă desăvârşită. Şi mai este fiul familiei.

— Bine, spuse baroneasa. Ajungem şi la domni. Ce poţi să-mi spui despre fiul familiei?

— Mă tem că e cam beţiv.

— Înseamnă că are un temperament epicurian! Ce vârstă are?

— E un băiat de douăzeci de ani. Un tânăr frumos, dar mă tem că are gusturi cam vulgare. Şi mai este domnul Brand – un tânăr foarte înalt, un fel de preot amator. Ei par să aibă o părere foarte bună despre el, dar eu nu-l prea înţeleg.

— Şi între aceste extreme – ecleziastul misterios şi tânărul netemperat – nu este nimic? a întrebat baroneasa.

— A, da, este domnul Acton. Cred că o să-ţi placă domnul Acton, spuse tânărul, dând din cap cu încuviinţare spre sora sa.

— Nu uita că eu sunt foarte greu de mulţumit, a spus baroneasa. Are maniere alese?

— O să le aibă în preajma ta. Este un bărbat de lume, a fost în China.

Doamna Munster a scos un hohot de râs.

— Un bărbat din lumea chineză! Trebuie să fie foarte interesant.

— Mie mi s-a părut că s-a întors acasă cu o avere, a spus Felix.

— Un asemenea lucru e întotdeauna interesant. Este tânăr, frumos, deştept?

— Are mai puţin de patruzeci de ani, are capul pleşuv, spune lucruri spirituale. Cred că el o va admira pe baroneasa Munster, a adăugat tânărul.

— Este foarte posibil, spuse doamna.

Fratele ei nu ştia niciodată cum o să înţeleagă ea lucrurile. Dar puţin după aceea ea a declarat că el îi făcuse o descriere foarte bună şi că a doua zi o să se ducă să-i vadă şi ea.

Prin urmare, s-au urcat într-o caleaşcă mare de patru locuri – un vehicul la care baroneasa nu găsise nimic de criticat, decât preţul care i se ceruse şi faptul că vizitiul purta o pălărie de paie (la Silberstadt, doamna Munster avusese podoabe roşii şi galbene). Au mânat până în zona rurală, iar baroneasa, rezemându-se mult pe spate şi legănându-şi umbrela de soare cu volane de dantelă, se uita la stânga şi la dreapta şi examina obiectele de pe marginea drumului. După o vreme, a spus că erau “affreux”. Fratele ei a remarcat că era probabil o ţară în care prim-planurile erau inferioare planurilor secunde, dar baroneasa i-a răspuns că întreaga privelişte părea compusă numai din prim-planuri. Felix fixase împreună cu noii săi prieteni ora la care urma să-şi aducă sora – ora patru după-amiază. În timp ce caleaşca se apropia de casa mare, cu faţada curată, lui i s-a părut că avea un aspect foarte prietenos. Ulmii înalţi şi subţiri lăsau umbre alungite în faţa ei. Baroneasa a coborât, în timp ce toate rudele ei stăteau în portic. Felix şi-a fluturat pălăria spre ei şi un domn înalt, slab şi cu fruntea înaltă şi o faţă proaspăt rasă a înaintat spre poarta grădinii. Charlotte Wentworth mergea alături de el. Gertrude venea în urma lor, mai încet. Cele două tinere purtau rochii de mătase foşnitoare. Felix i-a făcut loc surorii sale să intre pe poartă.

— Fii foarte afabilă! i-a spus el.

Dar a văzut că sfatul lui era de prisos. Eugenia era prăgătită să fie prietenoasă cum numai ea ştia. Felix nu avea plăcere mai mare decât aceea de a-şi putea admira sora în voie, pentru că, deşi se iveau frecvent ocazii, ele erau rare şi potrivite. Când dorea să se facă plăcută era atât pentru el, cât şi pentru oricine altcineva cea mai încântătoare femeie din lume. În acele momente, el uita că sora lui putea fi cu totul altfel. Că uneori era dură şi perversă, că uneori se temea de ea. Acum, când ea îi prindea braţul la intrarea în grădină, simţea că ea îşi dorea, că îşi propunea să se facă plăcută, şi această situaţie îl făcea foarte fericit. Eugenia avea să fie plăcută pentru cei din jur.

Domnul înalt a venit în întâmpinarea ei, părând foarte rigid şi grav. Dar rigiditatea lui nu avea nici o semnificaţie de respingere. Din contră,

gesturile domnului Wentworth erau puternic impregnate de un aer de responsabilitate măreaţă, de solemnitate a ocaziei, de dificultatea cu care se confrunta în a-i arăta suficientă deferenţă unei doamne care era atât de distinsă şi totodată atât de nefericită. Felix îi observase în ziua anterioară paloarea caracteristică, iar acum vedea că faţa albă, cu trăsături înalte, avea un aer aproape cadaveric. Dar acest tânăr era capabil de o percepţie şi compasiune atât de inteligente, încât înţelesese deja că nu trebuia să se alarmeze din cauza acestor manifestări semimortuare. Imaginaţia lui aprinsă descifrase deja mecanismul spiritual al domnului Wentworth şi îi transmisese că, din moment ce bătrânul era deosebit de scrupulos, acţiunea specială a conştiinţei sale lăuntrice se anunţa prin câteva indicii ale slăbiciunii fizice.

Baroneasa prinse mâna unchiului ei şi a rămas cu privirile asupra lui, cu faţa ei urâtă şi cu zâmbetul ei frumos.

— Am făcut bine că am venit? a întrebat ea.

— Foarte bine, foarte bine, a răspuns domnul Wentworth solemn.

El îşi schiţase mental un mic discurs, dar acum începea să i se şteargă din minte. Era aproape speriat. Nici o femeie nu-l mai privise astfel – cu zâmbetul acela fix şi intens – , ceea ce îl zăpăcea şi îl împovăra, acum, că femeia care îi zâmbea astfel şi care îi transmisese puternicul sentiment că mai poseda şi alte asemenea calităţi minunate era propria nepoată, fiica fiicei propriului tată. Ideea că nepoata sa este baroneasă germană, căsătorită “morganatic” cu un prinţ, îi dăduse deja mult de gândit. Era corect, era drept, era acceptabil? El dormea întotdeauna prost şi în noaptea aceea stătuse treaz mai mult decât de obicei, punându-şi aceste întrebări. Ciudatul cuvânt “morganatic” îi răsuna mereu în urechi. Îi amintea de o anumită doamnă Morgan, pe care o cunoscuse mai demult, o femeie îndrăzneaţă şi antipatică. Simţea că era datoria lui, atâta vreme cât baroneasa îl privea, zâmbind astfel, să-i înfrunte privirile cu propriile organe vizuale, controlate în mod scrupulos şi conştient fiind de răceala lor. Dar de data aceasta, el nu a reuşit să-şi îndeplinească datoria până la final. Îşi mută privirile spre fiicele sale.

— Ne bucurăm foarte mult să vă vedem, îi spuse el. Daţi-mă voie să vi le prezint pe fiicele mele: domnişoara Charlotte Wentworth, domnişoara Gertrude Wentworth.

Baroneasa se gândi că nu mai văzuse niciodată nişte oameni mai puţin ostentativi. Dar Charlotte a sărutat-o şi a luat-o de mână, privind-o solemn şi cu dulceaţă. Gertrude îi părea aproape funebră, deşi Gertrude ar fi putut să găsească un motiv de bucurie în faptul că Felix, cu zâmbetul său minunat, începuse să-i vorbească. O salutase ca pe un prieten foarte vechi. Când a sărutat-o pe baroneasă, avea lacrimi în ochi. Doamna Munster le-a luat pe amândouă de mână şi le-a privit din cap până-n picioare. Charlotte crezu că arăta foarte ciudat şi purta o îmbrăcăminte deosebită, dar n-ar fi putut spune dacă era bine sau rău. Oricum, se bucura că se îmbrăcaseră cu rochiile de mătase – mai ales Getrude.

— Verişoarele mele sunt foarte frumoase, a spus baroneasa, întorcându-şi ochii de la una la alta. Fiicele dumneavoastră sunt foarte atrăgătoare, domnule.

Charlotte s-a îmbujorat imediat, nu mai auzise niciodată vorbindu-se despre înfăţişarea ei pe un ton tare şi expresiv. Gertrude şi-a întors privirile, dar nu spre Felix – era extrem de încântată. Nu complimentul îi făcuse plăcere, pentru că nu-l credea. Se considera foarte banală. Cu greu ar fi putut să spună care era motivul ei de mulţumire, venea din felul în care vorbea baroneasa şi nu era deloc minimizat – destul de ciudat, era mai degrabă adâncit – de neîncrederea tinerei. Domnul Wentworth rămăsese tăcut, dar apoi el a întrebat, formal:

— Nu vreţi să intraţi în casă?

— Nu sunt toţi, mai aveţi şi alţi copii? a întrebat baroneasa.

— Mai am un fiu, i-a răspuns domnul Wentworth.

— Şi de ce nu a venit să mă întâlnească? a strigat Eugenia. Mă tem că nu este la fel de încântător precum surorile sale.

— Nu ştiu. O să mă interesez, a afirmat bătrânul.

— Se teme puţin de femei, a spus Charlotte încet.

— Este foarte frumos, spuse Gertrude, cât de tare putu.

— O să intrăm şi o să-l găsim. O să-l scoatem din ascunzătoarea lui.

Şi baroneasa l-a luat pe domnul Wentworth de braţ, care nu ştia că i-l oferise şi care, în timp ce mergeau spre casă, se întreba dacă ar fi trebuit să i-l ofere şi dacă se cuvenea ca ea să-l fi luat dacă nu i se oferise.

— Aş vrea să vă cunosc mai bine, spuse baroneasa, întrerupându-i aceste gânduri, şi aş vrea ca şi dumneavoastră să mă cunoaşteţi pe mine.

— Mi se pare firesc să ne cunoaştem, i-a răspuns domnul Wentworth. Suntem rude apropiate.

— Ah, vine un moment în viaţă în care omul se întoarce, fără să se poată opune, la legăturile sale naturale, la cei spre care sentimentele sale naturale de afecţiune se îndreaptă. Dumneavoastră trebuie să le fi găsit, a spus Eugenia.

Felix îi spusese cu o zi înainte domnului Wentworth că Eugenia era foarte deşteaptă, foarte spirituală, şi această informaţie îl ţinuse într-o anumită stare de încordare. Aceasta era inteligenţa, a presupus el. Dovezile de spiritualitate urmau să înceapă.

— Da, sentimentele naturale de afecţiune sunt foarte puternice, a murmurat el.

— La anumite persoane, a declarat baroneasa. Nu la toate.

Charlotte mergea alături de ea. I-a prins din nou mâna, zâmbind încontinuu.

— Şi tu, verişoară, de unde ai moştenit tenul acesta încântător? a continuat ea. Asemenea crini şi trandafiri?

Trandafirii de pe chipul Charlottei au început imediat să domine asupra crinilor, iar ea şi-a iuţit pasul şi a ajuns la portic.

— Aceasta este ţara tenurilor, a continuat baroneasa, adresându-se domnului Wentworth. Sunt convinsă că sunt mai delicate. Există tenuri foarte bune şi în Anglia, în Olanda – dar pot fi şi foarte aspre. Au prea multă roşeaţă.

— Cred că veţi găsi că ţara aceasta este superioară în multe privinţe celor pe care le-aţi menţionat, i-a spus domnul Wentworth. Am fost în Anglia şi Olanda.

— Ah, aţi fost în Europa! a exclamat baroneasa. De ce nu aţi venit să mă vedeţi? Dar e mai bine aşa, până la urmă, a spus ea.

Intrau în casă. Ea s-a oprit şi s-a uitat în jurul ei.

— Văd că v-aţi aranjat casa – frumoasa dumneavoastră casă – în stilul olandez.

— Este o casă foarte veche, a remarcat domnul Wentworth. Generalul Washington a petrecut odată o săptămână aici.

— Oh, am auzit de Washington, a strigat baroneasa. Tatăl meu îmi povestea despre el.

Domnul Wentworth a tăcut un moment, şi apoi:

— Am descoperit că era foarte cunoscut în Europa, a spus el.

Felix rămăsese în grădină cu Gertrude. Stătea în faţa ei şi zâmbea, ca în ziua precedentă. Ei i se părea că ceea ce se întâmplase în ziua dinainte era un fel de vis. El venise acolo şi schimbase totul. Ceilalţi l-au văzut, au vorbit cu el, dar faptul că venise din nou, că urma să facă parte din viitor, din viaţa ei mică, familială şi foarte meditativă – acest lucru avea nevoie din nou de proba simţurilor ei. Simţurile ei aveau acum dovada, iar acestea păreau să se bucure de ea.

— Ce credeţi despre Eugenia? a întrebat-o Felix. Nu-i aşa că este încântătoare?

— Este foarte inteligentă, i-a răspuns Gertrude. Dar încă nu-mi pot da seama. Mi se pare ca o cântăreaţă care cântă o arie. Nu-ţi poţi da seama până când nu s-a terminat cântecul.

— Ah, cântecul nu se va termina niciodată, a exclamat tânărul râzând. Nu credeţi că e frumoasă?

Gertrude fusese dezamăgită în ceea ce priveşte frumuseţea baronesei Munster. Din motive misterioase, ea se aşteptase ca aceasta să semene cu un portret foarte frumos al împărătesei Josephine, a cărei gravură atârna într-unul dintre saloane şi pe care mai tânăra domnişoară Wentworth o admirase întotdeauna foarte mult. Dar baroneasa nu era deloc aşa – chiar deloc. Deşi diferită, ea era totuşi minunată, iar Gertrude se simţea corectată în mod sugestiv. Era ciudat, totuşi, ca Felix să vorbească atât de laudativ despre frumuseţea surorii sale.

— Cred că o s-o consider frumoasă, a spus Gertrude. Trebuie să fie foarte interesant s-o cunoşti. Nu cred că aş reuşi vreodată.

— Ah, o s-o cunoşti foarte bine, o să deveniţi prietene foarte bune, a declarat Felix, de parcă era cel mai uşor lucru din lumea asta.

— Este foarte elegantă, a spus Gertrude, privind-o pe baroneasă agăţată de braţul tatălui ei. Pentru ea, era o plăcere să laude eleganţa celorlalţi.

Felix se uita în jurul lui.

— Şi verişoara dumneavoastră cea mică, de ieri, care era atât de minunat de frumoasă? a întrebat el. Ce s-a întâmplat cu ea?

— E în salon, i-a răspuns Gertrude. Da, este foarte frumoasă.

Se simţea de parcă ar fi fost datoria ei să-l ducă direct în casă, unde el putea fi mai aproape de verişoara ei. Dar, după ce a ezitat un moment, a mai rămas.

— Nu credeam că veţi reveni, a spus ea.

— Să nu revin! a strigat Felix râzând. Înseamnă că nu ştii cât de impresionată a fost inimă mea sensibilă!

Ea se întreba dacă se referea la impresia pe care i-o făcuse verişoara Lizzie.

— Ei bine, a spus ea, nu credeam că o să vă mai vedem vreodată.

— Şi mă rog, ce credeaţi că o să se întâmple cu mine?

— Nu ştiu, credeam că o să vă topiţi.

— E un compliment pentru soliditatea mea. Eu mă topesc adesea, spuse Felix, dar întotdeauna mai rămâne ceva din mine.

— Am venit şi v-am aşteptat la uşă pentru că aşa au făcut şi ceilalţi, a continuat Gertrude. Dar nu aş fi fost surprinsă dacă nu aţi mai fi apărut.

— Sper că aţi fi fost dezamăgită, i-a declarat Felix, uitându-se la ea.

Ea l-a privit puţin, apoi a scuturat din cap:

— Nu, nu.

— Ah! a strigat tânărul. Meritaţi să nu vă părăsesc niciodată.

Intrând în salon, au văzut că domnul Wentworth făcea prezentările. Un tânăr stătea în faţa baronesei, îmbujorându-se foarte tare, râzând puţin şi lăsându-şi greutatea când pe un picior, când pe altul. Era un tânăr slab, cu faţa blândă, cu trăsături ordonate precum cele ale domnului Wentworth. Alţi doi domni, din spatele lui, se ridicaseră de pe locurile lor şi puţin mai departe, lângă una dintre ferestre, stătea o tânără deosebit de frumoasă. Tânăra tricota un ciorap, dar, în timp ce degetele ei se mişcau foarte repede, o privea pe baroneasă cu ochi mari, strălucitori.

— Şi care este numele fiului dumneavoastră? întrebă Eugenia, zâmbindu-i tânărului.

— Numele meu este Clifford Wentworth, doamnă, spuse el cu o voce tremurătoare.

— De ce nu aţi venit afară, să mă întâmpinaţi, domnule Clifford Wentworth? a întrebat baroneasa, cu zâmbetul ei frumos.

— Nu credeam că doriţi să vin şi eu, spuse tânărul, plimbându-se încet înclinat.

— Oricine vrea un văr frumos, dacă are unul! Dar dacă sunteţi foarte drăguţ cu mine, n-o să ţin asta împotriva dumneavoastră pe viitor.

Şi doamna Munster şi-a îndreptat zâmbetul către celelalte persoane de faţă. Privirile ei s-au odihnit mai întâi pe figura candidă şi pe silueta prelungă a domnului Brand, ai cărui ochi erau fixaţi stăruitor asupra domnului Wentworth, de parcă îl ruga să nu mai prelungească o situaţie anormală. Domnul Wentworth i-a pronunţat numele. Eugenia i-a aruncat o privire încântătoare, apoi s-a uitat la celălalt domn.

Acest ultim personaj era un domn cu statura şi greutatea mai mici decât cele normale, avea nişte ochi negri iuţi, atenţi şi plăcuţi, părul rar, subţire şi negru şi o mustaţă mică. Stătuse până atunci cu mâinile în buzunare, dar, când Eugenia s-a uitat la el, le-a scos. Spre deosebire de domnul Brand, el nu s-a uitat la gazda lor evaziv şi insistent. El s-a uitat în ochii Eugeniei şi părea să aprecieze privilegiul de a-i întâlni. Imediat, doamna Munster şi-a dat seama că el era, în mod intrinsec, cel mai important dintre persoanele prezente. Era conştientă că această impresie se putea manifesta prin simpatie în mişcarea scurtă a capului prin care confirma anunţul domnului Wentworth.

— Vărul meu, domnul Acton!

— Vărul dumneavoatră, nu al meu? a întrebat baroneasa.

— Nu depinde decât de dumneavoastră, declară domnul Acton, râzând.

Baroneasa l-a privit un moment şi a observat că avea nişte dinţi foarte albi.

— Depinde de comportamentul dumneavoastră, spuse ea. Cred că ar fi mai bine să mai aştept. Am destui veri. Decât dacă aş putea pretinde o relaţie cu tânăra aceea încântătoare, adăugă ea, arătând către fata de lângă fereastră.

— E sora mea, spuse domnul Acton.

Iar Gertrude Wentworth a înconjurat-o pe fată cu braţul şi a condus-o în faţă. Nu că părea să aibă nevoie să fie condusă. S-a apropiat de baroneasă cu un pas iute, uşor, perfect calmă şi înfăşurându-şi ciorapul în jurul andrelelor. Avea ochii albaştri-închis şi părul şaten închis. Era minunat de frumoasă.

Eugenia a sărutat-o, la fel cum le sărutase pe celelalte tinere, apoi a ţinut-o puţin nemişcată, ca s-o privească:

— Ea este un alt tip, spuse ea.

Pronunţa cuvintele în manieră franţuzească.

— Unchiule, ea are un alt contur, un caracter diferit de cel al fiicelor dumneavoastră. Felix, acesta este tipul pe care noi l-am considerat întotdeauna ca fiind tipul american, a continuat ea.

În timp ce baroneasa făcea aceste comentarii, fata zâmbea strâmb la fiecare dintre ei, şi la Felix înainte să-i vină rândul.

Nu văd decât un singur tip aici, a strigat Felix râzând. Tipul adorabil!

Vorba lui de duh a fost primită printr-o linişte deplină, dar Felix, care învăţa foarte repede, îşi dăduse seama şi de faptul că tăcerile pe care le observa adesea la noile sale cunoştinţe nu aveau în mod necesar o tentă restrictivă sau de respingere. Era, cum s-ar putea spune, tăcerea aşteptării, a modestiei. Stăteau toţi în jurul surorii sale, de parcă s-ar fi aşteptat ca ea să etaleze un har unic, un talent minunat. Atitudinea lor părea să sugereze că ea era un fel de şarlatan conversaţional, înveşmântată, intelectual, cu voaluri şi paiete. Această atitudine a dat cuvintelor următoare ale doamnei Munster o anumită forţă intelectuală:

— Acesta este cercul dumneavoastră, i-a spus ea unchiului ei. Acesta este salonul dumneavoastră. Acestea sunt obiceiurile dumneavoastră, nu? Mă bucur atât de mult să vă văd pe toţi împreună.

— Oh, făcu domnul Wentworth. Ei trec tot timpul pe aici. Şi dumneavoastră ar trebui să faceţi la fel.

— Tată, interveni Charlotte Wentworth. Ei ar trebui să facă mai mult de atât.

Şi şi-a întors faţa dulce, serioasă, care părea timidă şi placidă în acelaşi timp, spre interesanta lor vizitatoare.

— Cum vă numiţi? o întrebă ea.

— Eugenia Camilla Dolores, răspunse baroneasa zâmbind. Dar dumneavoastră nu trebuie să le rostiţi pe toate.

— Eu o să vă spun Eugenia, dacă-mi permiteţi. Trebuie să veniţi să staţi cu noi.

Eugenia şi-a pus mâna pe braţul Charlottei cu multă blândeţe, dar nu a spus nimic. Se întreba dacă era posibil să “stea” cu aceşti oameni.

— Ar fi foarte încântător, foarte încântător, a spus ea, iar ochii ei se plimbau peste cei prezenţi, peste cameră.

Voia să câştige timp înainte să-şi asume această obligaţie. Privirea ei căzu asupra domnului Brand, care stătea acolo, cu braţele încrucişate şi mâna la bărbie, uitându-se la ea.

— Bănuiesc că domnul este un fel de ecleziast, i-a spus ea domnului Wentworth, coborându-şi vocea puţin.

— Este preot, i-a răspuns domnul Wentworth.

— Protestant? a întrebat Eugenia.

— Sunt unitarian, doamnă, i-a răspuns domnul Brand, într-un mod impresionant.

— A, înţeleg, spuse Eugenia. Ceva nou.

Nu mai auzise vreodată despre acest cult religios. Domnul Acton a început să râdă, iar Gertrude se uita neliniştită la domnul Brand.

— Aţi venit de foarte departe, i-a spus domnul Wentworth.

— De foarte, foarte departe, răspunse baroneasa, scuturând din cap cu graţie – mişcare care ar fi putut avea nenumărate semnificaţii.

— Este un motiv să rămâneţi alături de noi, i-a spus domnul Wentworth, cu acea uscăciune a glăsuirii care, deşi Eugenia era prea inteligentă ca să n-o sesizeze, nu ştirbea cu nimic delicateţea semnificaţiei sale.

Ea l-a privit şi, pentru o clipă, i se păru că zăreşte pe chipul lui rece, liniştit o asemănare îndepărtată cu amintirea vagă a imaginii mamei sale. Eugenia era o femeie cu emoţii subite, iar acum, pe nesimţite, simţea cum inima ei era cuprinsă de o asemenea emoţie. Privea încontinuu cercul de oameni. Ştia că toţi ochii aţintiţi asupra ei o priveau cu admiraţie. Le-a zâmbit fiecăruia dintre ei.

— Am venit să vă văd… să încerc… să vă cer… spuse ea. Mi se pare că am făcut bine. Sunt obosită, aş vrea să mă odihnesc.

Avea lacrimi în ochi. Interiorul luminos, oamenii blânzi şi liniştiţi, viaţa simplă şi serioasă – semnificaţia acestor lucruri apăsa asupra ei cu o forţă mai presus de ea, iar ea simţea cum era copleşită de unul dintre sentimentele cele mai sincere pe care le simţise vreodată.

— Mi-ar plăcea să stau aici, a spus ea. Vă rog să mă primiţi.

Deşi zâmbea, avea lacrimi în glas şi în ochi.

— Draga mea nepoată, i-a spus domnul Wentworth cu blândeţe, iar Charlotte şi-a întins braţele şi a tras-o pe baroneasă spre ea. Robert Acton se întoarse, punându-şi mâinile în buzunare.

11 E foarte vag! – fr. (n.t.)

12 N-avem decât să rămânem astfel! – fr. (n.t.)

Capitolul IV

Câteva zile după ce baroneasa Munster se prezentase rudelor sale americane, ea a venit împreună cu fratele ei şi a ocupat odaia din căsuţa albă, adiacentă casei domnului Wentworth, pe care am menţionat-o deja.

Domnul Wentworth i-a pus căsuţa aceea confortabilă la dispoziţie în ziua în care i-a întors vizita, împreună cu fiicele sale. Oferta lui a venit în urma unei discuţii domestice, care s-a prelungit şi în următoarele douăzeci şi patru de ore, în cursul cărora i-au analizat şi au discutat despre cei doi musafiri străini cu înflăcărare şi fineţe. Aşa cum am spus, discuţia a continuat în cercul familial, dar acest cerc îi includea, în seara următoare întoarcerii doamnei Munster în oraş, ca şi în alte multe ocazii, pe Robert Acton şi pe frumoasa lui soră. Dacă aţi fi fost prezenţi, probabil că nu vi s-ar fi părut că apariţia acestor străini remarcabili era tratată ca o întâmplare fericită, o plăcere în plus în această casă liniştită, o viitoare sursă de voie bună. Domnul Wentworth nu trata în acest fel nici o apariţie umană. Năvălirea bruscă a unui element neprevăzut în schema de obligaţii curente a conştiinţei bine ordonate a familiei Wentworth necesita o reajustare a simţului de responsabilitate care reprezenta principalul său element. A judeca un eveniment cu cruzime şi îndrăzneală, în lumina plăcerii pe care ar putea să le-o aducă, era un exerciţiu intelectual pe care verii americani ai lui Felix Young aproape că nu-l cunoşteau şi despre care aveau vaga bănuială că era făcut la scară largă în oricare dintre compartimentele societăţii umane. Venirea lui Felix şi a surorii lui era o satisfacţie, dar era o satisfacţie rigidă şi care, în mod ciudat, nu aducea nici o bucurie. Era o prelungire a datoriei, a exerciţiului virtuţilor tainice. Dar nici domnul Wentworth, nici Charlotte, nici domnul Brand, care dintre aceşti oameni minunaţi erau susţinători înflăcăraţi ai reflecţiei şi aspiraţiei, nu se refereau cu sinceritate ca la un motiv de bucurie. Gertrude Wentworth şi-a asumat în cele din urmă această funcţie. Ea era o fată ciudată, dar întregul spectru al ciudăţeniilor sale nu fusese niciodată etalat înainte de a găsi în mod ingenios un pretext în prezenţa acestor străini, care se puteau dovedi prea agreabili. Cu toate acestea, Gertrude a fost nevoită să se lupte cu o mare acumulare de obstacole, atât din ordinea subiectivă, precum şi din cea obiectivă, după

cum spun metafizicienii. Şi într-adevăr, un aspect semnificativ al obiectivului acestei mici istorii este de a scoate în evidenţă lupta ei. Aspectul ce părea cel mai important în sporirea subită a simpatiei domnului Wentworth şi a fiicelor sale este o extindere a câmpului greşelilor posibile. Iar doctrina, aşa cum aproape că am putea să o numim, a gravităţii opresive a greşelilor era una dintre tradiţiile cele mai îndrăgite ale familiei Wentworth.

— Nu cred că ea vrea să vină să locuiască în casa aceasta, a spus Gertrude.

Din acel moment, doamna Munster nu a mai fost desemnată altfel, decât prin intermediul pronumelui personal. Charlotte şi Gertrude s-au obişnuit destul de uşor să o numească direct “Eugenia”, dar atunci când vorbeau una cu cealaltă, arar îi spuneau altfel decât “ea”.

— Nu crede că e destul de bună pentru ea? a strigat micuţa Lizzie Acton, care punea întotdeauna întrebări lipsite de simţ practic, care nu necesitau cu stricteţe un răspuns, şi la care, într-adevăr, ea nu aştepta nici un răspuns, decât cel pe care în mod invariabil ea îl dădea, printr-un hohot mic, inocent-satiric.

— Nu încape îndoială că şi-a exprimat dorinţa de a veni aici, a spus domnul Wentworth.

— Numai din politeţe, i-a răspuns Gertrude.

— Da, este foarte politicoasă, foarte politicoasă, spuse domnul Wentworth.

— Este prea politicoasă, a afirmat fiul său, pe un ton blând, mormăit, care îi era caracteristic, dar care nu indica decât o intenţie vag glumeaţă. Este foarte jenant.

— E mai mult decât am putea spune despre dumneavoastră, domnule, spuse Lizzie Acton, cu râsetul ei delicat.

— Ei, nu vreau s-o încurajez, a continuat Clifford.

— Nici nu-mi pasă dacă o faci, a strigat Lizzie.

— Nu o să se gândească la tine, Clifford, a spus Gertrude gravă.

— Sper că nu! exclamă Clifford.

— O să se gândească la Robert, a continuat Gertrude pe acelaşi ton.

Robert Acton începu să se îmbujoreze. Dar nu era momentul pentru aşa ceva, pentru că toată lumea se uita la Gertrude, cel puţin toată lumea în afară de Lizzie, care, cu capul ei frumos înclinat într-o parte, îşi contempla fratele.

— De ce îi atribui motive, Gertrude? a întrebat domnul Wentworth.

— Nu-i atribui motive, tată, i-a spus Gertrude. Spun numai că ea o să se gândească la Robert. Şi aşa va face.

— Gertrude judecă singură! a exclamat Acton, râzând. Nu-i aşa, Gertrude? Bineînţeles că baroneasa o să se gândească la mine. O să se gândească la mine de dimineaţa până seara.

— O să aibă tot confortul aici, spuse Charlotte, cu mândria unei gospodine. Poate să aibă camera mare dinspre nord-est. Şi patul franţuzesc, adăugă Charlotte, care nu uita nici o clipă faptul că Eugenia era o doamnă străină.

— N-o să-i placă, a spus Getrude. Nici dacă pui garnituri mici de broderie pe toate scaunele.

— De ce nu, dragă? a întrebat-o Charlotte, simţind aici o nuanţă de ironie, care nu o deranja însă.

Gertrude se ridicase de pe scaunul ei. Măsura camera în lung şi-n lat. Rochia ei ţeapănă de mătase, pe care o îmbrăcase în cinstea baronesei, atingea covorul cu zgomot.

— Nu ştiu, a răspuns ea. O să vrea ceva mai mult, mai intim.

— Dacă vrea intimitate, n-are decât să stea în camera ei, a remarcat Lizzie Acton.

Gertrude s-a oprit din mers, uitându-se la ea.

— Asta n-ar fi plăcut a răspuns ea. Ea vrea atât intimitate, cât şi plăcere.

Robert Acton începu să râdă.

— Vara mea dragă, ce imagine!

Charlotte îşi fixase ochii serioşi asupra surorii sale. Se întreba de unde luase ea dintr-o dată ideile acestea ciudate. Şi domnul Wentworth îşi observa fiica mai mică.

— Nu ştiu ce stil de viaţă a avut până acum, a spus el, dar cu siguranţă că nu ar fi putut să locuiască într-o casă mai rafinată şi mai curată.

Gertrude rămase locului, privindu-i pe toţi.

— Este soţia unui prinţ, a spus ea.

— Toţi cei care suntem aici suntem prinţi, a spus domnul Wentworth. Şi nu ştiu ca în vecinătatea aceasta să fie vreun palat de închiriat.

— Vere Williams, a intervenit Robert Acton, vrei să faci ceva frumos? Fă-le cadou, pentru trei luni, căsuţa de peste drum.

— Eşti foarte generos cu lucrurile altora, i-a strigat sora lui.

— Robert este foarte generos cu lucrurile sale, a observat domnul Wentworth imperturbabil şi privindu-şi vărul cu o meditare rece.

— Gertrude, nu ştiam că te-ai ataşat atât de noua ta rudă, a continuat Lizzie.

— Care rudă nouă? a întrebat Gertrude.

— Nu mă refer la baroneasă, i-a răspuns fata, cu un hohot de râs. Credeam că vrei să-l vezi des.

— Pe Felix? Sper să-l văd foarte des, spuse Gertrude cu simplitate.

— Atunci de ce nu vrei să-l primeşti în casă?

Gertrude s-a uitat la Lizzie Acton, apoi şi-a mutat privirile.

— Tu ai vrea ca eu să locuiesc în casă cu tine, Lizzie? a întrebat-o Clifford.

— Sper că nu vei locui niciodată. Te urăsc! a fost răspunsul tinerei.

— Tată, spuse Gertrude, oprindu-se în faţa domnului Wentworth şi zâmbindu-i cu un zâmbet cu atât mai dulce, cum era el întotdeauna, cu cât se arăta atât de rar. Lasă-i să locuiască în căsuţa de peste drum. Va fi minunat!

Robert Acton o urmărise până atunci.

— Gertrude are dreptate, a spus el. Gertrude este cea mai deşteaptă fată din lume. Dacă aş putea să-mi iau această libertate, aş recomanda cu tărie ca ei să locuiască acolo.

— Cel mai frumos lucru de acolo este camera dinspre nord-est, a insistat Charlotte.

— O s-o înfrumuseţeze ea. Las-o în pace! a exclamat Acton.

Auzind acest compliment, Gertrude se îmbujorase şi se uitase la el: se simţea de parcă o persoană mai puţin cunoscută îi făcuse un compliment.

— Sunt sigură că ea o s-o înfrumuseţeze. O să fie foarte interesant. Vom putea vizita casa aceea. Va fi o casă străină.

— Eşti chiar aşa de sigură că avem nevoie de o casă străină? a întrebat domnul Wentworth. Crezi că este bine să se stabilească aici o casă străină – în locul acesta liniştit?

— Vorbeşti de parcă ar fi vorba ca biata baroneasă să deschidă un magazin de vinuri sau o masă de jocuri, spuse Acton râzând.

— Ar fi minuant, a declarat Gertrude din nou, punându-şi una dintre mâini pe speteaza scaunului.

— Ca ea să deschidă o masă de jocuri? a întrebat Charlotte cu o mină foarte gravă.

Gertrude a privit-o o clipă, replicându-i apoi:

— Da, Charlotte, spuse ea cu simplitate.

— Gertrude se face tot mai obraznică, spuse Clifford Wentworth, cu mormăitul său tineresc, mucalit. Asta i se trage de la asocierea cu străinii.

Domnul Wentworth se uită la fiica sa, care stătea alături de el. O trase încet mai în faţă.

— Trebuie să ai grijă, i-a spus el. Trebuie să fii vigilentă. Într-adevăr, trebuie să avem grijă cu toţii. Este o mare schimbare şi vom fi toţi expuşi la nişte influenţe neobişnuite. Nu spun că ar fi rele. Nu le judec dinainte. Dar poate că ar fi necesar să fim mai înţelepţi şi să ne controlăm foarte bine. Va fi un ton diferit.

Gertrude tăcu un moment, din respect faţă de cuvântarea tatălui său, apoi spuse ceva care nu era deloc un răspuns la vorbele lui.

— Vreau să văd cum or să trăiască. Sunt sigură că vor avea un program diferit. Ea o să facă tot felul de lucruri diferite. Când vom merge acolo, va fi ca şi cum ne-am duce în Europa. O să aibă un budoar. O să ne invite la cină – foarte târziu. O să ia micul dejun în camera ei.

Charlotte îşi privi din nou sora. I se părea că imaginaţia Gertrudei o luase razna. Ştiuse întotdeauna că Charlotte avea o imaginaţie foarte bogată, pentru că ea era foarte mândră de asta. Dar, în acelaşi timp, simţea că era o calitate periculoasă şi iresponsabilă. Şi acum i se părea, pentru moment, că aducea ameninţarea de a o transforma pe sora ei într-o persoană străină, care venea dintr-o dată, ca după o călătorie, şi povestea despre lucrurile ciudate şi posibil neplăcute pe care le văzuse. Imaginaţia Charlottei nu făcea nici un fel de călătorie. O ţinea, aşa cum era, în buzunarul ei, alături de alte lucruri care erau concentrate în acel loc: un degetar, o cutiuţă cu bomboane de mentă şi o bucăţică de plasture.

— Nu cred că ar organiza cina sau micul dejun, spuse domnişoara Wentworth. Nu cred că ştie să facă nimic singură. Ar trebui să-i fac rost de mulţi servitori şi nu cred că i-ar plăcea.

— Are o servitoare, a spus Gertrude. O servitoare franceză. A spus ceva despre ea.

— Mă întreb dacă servitoarea franţuzoaică are o bonetă canelată şi papuci roşii, zise Lizzie Acton. Era o servitoare franţuzoaică şi în piesa aceea la care m-a dus Robert. Avea ciorapi roz şi era foarte rea.

— Era subretă, a afirmat Gertrude, care nu văzuse nici o piesă de teatru în viaţa ei. Se numeşte subretă. Ar fi o ocazie minunată să învăţăm franceza.

Charlotte a scos un mormăit scurt, blând, de neajutorare. Îşi imagina o persoană rea, teatrală, cu ciorapi roz şi pantofi roşii vorbind într-o limbă neînţeleasă, cu volubilitate ameţitoare, zburând prin camerele sfinte ale casei aceleia curate, spaţioase.

— Este un motiv în favoarea venirii lor aici, a continuat Gertrude. Dar putem s-o convingem pe Eugenia să ne vorbească în franceză – şi pe Felix. Intenţionez să încep de data viitoare.

Domnul Wentworth o ţinuse aproape de el şi i-a trimis din nou una dintre privirile lui serioase, subţire, indiferentă.

— Vreau să-mi promiţi ceva, Gertrude, i-a spus el.

— Ce anume? l-a întrebat ea zâmbind.

— Să nu te laşi cuprinsă de entuziasm. Să nu permiţi ca evenimentele acestea să se transforme într-un motiv de entuziasm.

Ea îşi coborî privirile o clipă spre el, apoi scutură din cap:

— Nu cred că pot să-ţi promit asta, tată. Deja sunt entuziasmată.

Domnul Wentworth tăcu o vreme. Au rămas tăcuţi cu toţii, de parcă auziseră nişte cuvinte îndrăzneţe şi de rău augur.

— Cred că ar fi mai bine să meargă în cealaltă casă, spuse Charlotte încet.

— O să-i ţin în cealaltă casă, a răspuns domnul Wentworth, mai tare.

Gertrude se întoarse, apoi privi spre partea cealaltă, la Robert Acton. Vărul ei era unul dintre prietenii ei cei mai buni. Uneori, în loc să-i spună ceva, îi arunca o astfel de privire. Totuşi, de data aceasta, i s-a părut că privirea ei înlocuia un volum mai mare de cuvinte neîncrezătoare decât de obicei, invitându-l să observe, printre altele, lipsa de eficienţă a planului tatălui ei – dacă era un plan – pentru a reduce ocaziile de a se întâlni cu rudele lor străine, ca să-şi poată păstra astfel calmul mental. Dar Acton l-a complimentat imediat pe domnul Wentworth pentru generozitatea sa.

— Faceţi un lucru minunat oferindu-le căsuţa, i-a spus el. Vă purtaţi foarte bine cu ei şi, orice s-ar întâmpla, o să vă pară bine.

Domnul Wentworth era generos şi el însuşi ştia foarte bine că era astfel. Îi plăcea să ştie acest lucru, să-l simtă, să audă că fusese remarcat. Şi această plăcere este unica formă palpabilă de răsfăţ pe care naratorul acestor întâmplări ar putea să i-o pună în seamă.

— Nu puteam să le fac o vizită de mai mult de trei zile, a remarcat doamna Munster către fratele ei, după ce intraseră în posesia căsuţei lor albe. Ar fi fost prea intim, cu siguranţă prea intim. Micul dejun, prânzul şi ceaiul en famille, ar fi venit sfârşitul lumii dacă ajungeam până în ziua a treia.

Şi a făcut aceeaşi observaţie şi faţă de servitoarea ei, Augustine, o persoană inteligentă, care se bucura din plin de încrederea ei. Felix i-a declarat că el şi-ar fi petrecut viaţa bucuros în sânul familiei Wentworth, că erau cei mai buni, cei mai simpli şi mai prietenoşi oameni de pe lume şi că îi simpatiza foarte mult pe toţi. Baroneasa a fost de acord că erau oameni simpli şi buni, erau foarte drăguţi şi îi plăceau extrem de mult. Fetele erau nişte domnişoare desăvârşite, era imposibil să fii mai rafinată decât Charlotte Wentworth, în ciuda aerului ei rural.

— Dar e cu totul altceva când vine vorba să-i consider cea mai bună companie de pe lume, spuse baroneasa. Cât despre a locui lângă ei, mi-aş

dori mai degrabă să mă întorc la mănăstire, să port şorţ de bombazin şi să dorm într-un dormitor comun.

Cu toate acestea, baroneasa era bine dispusă. Era foarte mulţumită. În comparaţie cu celelalte femei de rangul ei, pentru că avea un spirit de observaţie acut şi o imaginaţia rafinată, ea reuşea să se bucure de orice lucru specific, de orice lucru bun. Gospodăria Wentworth i se părea perfectă pentru tipul de persoană care era – minunat de liniştită şi curată ca lacrima, penetrată de un soi de prospeţime cenuşiu-albăstrie, care avea toată liniştea şi bunăvoinţa, şi, cu toate acestea, părea fundamentată de un grad de belşug material, pe care, în anumite detalii, cineva ar fi putut să-l caute în van la curtea mică şi frugală din Silberstadt-Schreckenstein. A observat imediat că rudele ei americane se gândeau şi vorbeau puţin despre bani şi acest lucru a impresionat-o. A observat în acelaşi timp că, dacă Charlotte sau Gertrude îi cereau tatălui lor o sumă considerabilă de bani, el le-o înmâna imediat, iar acest lucru a impresionat-o şi mai tare. Poate că cel mai puternic a impresionat-o atunci când şi-a dat repede seama de altceva. Baroneasa s-a convins imediat că Robert Acton îşi băga mâna în buzunar aproape în fiecare zi a săptămânii dacă zevzeca lui de soră mai mică îl ruga. E limpede că bărbaţii din ţara aceasta, îşi spuse baroneasa, sunt foarte îndatoritori. Afirmaţia ei că dorea să se odihnească şi să se retragă nu fusese neadevărată în întregime – nimic din ceea ce spunea baroneasa nu era în întregime neadevărat. Poate că ar fi corect să adăugăm şi faptul că nimic din ceea ce spunea nu era cu totul adevărat. I-a scris unei prietene din Germania că era o revenire la natură, era ca şi cum ar fi băut lapte proaspăt, iar ei îi plăcea să bea lapte proaspăt. Bineînţeles că şi-a spus că va fi cam plictisitor, dar nu există o dovadă mai bună pentru buna ei dispoziţie decât faptul că s-a gândit că plictiseala aceasta n-o s-o deranjeze. I se părea că, atunci când privea de pe veranda casei sale primite de pomană peste câmpurile liniştite, peste islazurile stâncoase, iazurile cu chipul clar, micuţele livezi neîngrijite, nu se mai aflase niciodată în mijlocul unei tăceri deosebit de intense, ca aceasta. Era aproape ca o plăcere delicată, senzuală. Toate lucrurile erau foarte bune, inocente şi neprimejdioase, aşa că trebuia să iasă ceva bun din ele. Într-adevăr, Augustine, care avea o încredere neţărmuită în înţelepciunea şi intuiţia stăpânei sale, era foarte tulburată şi tristă. Dacă le înţelegea, era întotdeauna gata să urmeze semnele pe care i le transmitea. Dar îi plăcea să le înţeleagă, iar de data aceasta nu reuşise s-o facă. Chiar aşa, ce căuta

baroneasa dans cette galère[13]? Ce peşte spera să prindă în apele acestea stătătoare? Era limpede că era un joc complicat. Augustine putea să aibă încredere în ea, dar sentimentul că bâjbâia prin întuneric se trăda în fizionomia acestei persoane uscăţive, sobre, palide, de vârstă mijlocie, care nu avea nimic în comun cu ideea Gertrudei Wentworth de subretă, prin cea mai ironică dintre privirile încruntate care se îndreptaseră vreodată spre modestele dovezi de pace şi îndestulare ale familiei Wentworth. Din fericire, Augustine putea să-şi înfrângă scepticismul din mers. Era de acord cu stăpâna ei – sau, mai degrabă, i-o lua adesea înainte stăpânei sale – , gândind că micuţa casă albă era jalnic de goală.

— Il faudra, spunea Augustine, lui faire un peu de toilette[14].

Şi a început să agaţe draperii de ferestre, să pună lumânări de ceară, procurate după câteva cercetări, în situaţii neaşteptate, şi să aşeze draperii anormale pe braţele sofalelor şi spetezele scaunelor. Baroneasa adusese cu ea în Lumea Nouă o provizie bogată de obiecte vestimentare, iar domnişoarele Wentworth au fost puţin uluite de distribuirea neglijentă a garderobei sale. În uşa salonului, erau atârnate ca nişte perdele şaluri indiene şi materiale stranii, care coincideau cu imaginea metafizică a Gertrudei despre cape, erau mototolite pe scaune. Ferestrele aveau draperii de mătase roz care întunecau camera în mod straniu. Şi de-a lungul şemineului era întins un cordon minunat de catifea, acoperit cu dantelă aspră, ce părea murdară.

— Am amenajat puţin pentru confortul meu, spuse baroneasa, nedumerind-o pe Charlotte, care era pe punctul de a se oferi să o ajute pentru a îndepărta draperiile de prisos.

Dar ceea ce Charlotte a confundat cu o slăbiciune întârziată cu vinovăţie Gertrude a înţeles imediat că era cea mai ingenioasă, cea mai interesantă, cea mai romantică intenţie.

“Într-adevăr, ce este viaţa fără perdele?” se întreba ea în secret. Şi i s-a părut că dusese până atunci o existenţă de prost gust şi total lipsită de festoane.

Felix nu era un tânăr care să se frământe din orice – cu atât mai puţin din cauza prilejurilor de distracţie. Avea o capacitate atât de mare de a se distra,

cu o înflăcărare inconştientă, că s-ar putea spune să ea avea un avans permanent asupra jenei şi tristeţii. Aspectul conştient al acestei facultăţi era intrinsec vesel, iar noutatea şi schimbarea erau în sine un motiv de bucurie pentru el. Din moment ce acestea apăruseră foarte frecvent, viaţa lui fusese mai frumoasă decât ar fi părut. Nu existase o fire mai norocoasă decât a lui. Nu era un spirit neliniştit, ager, ambiţios, care se înscrie în cursă cu tirania sorţii, ci avea un temperament atât de puţin suspicios, încât reuşea să coboare garda adversităţii, ferindu-se de ea şi evitând-o cu mişcarea facilă şi firească a unei flori în bătaia vântului. Felix găsea un motiv de distracţie în orice lucru şi toate facultăţile sale – imaginaţia, inteligenţa, afecţiunea, simţurile – contribuiau în acest sens. I se părea că el şi Eugenia fuseseră foarte bine trataţi, că amestecul de generozitate paternă şi amabilitatea socială care marca purtarea domnului Wentworth avea ceva absolut emoţionant. Spre exemplu, faptul că le dăduse casa era pentru el o dovadă de bunătate necaracteristică. Felix se amuza foarte tare de faptul că avea propria casă, pentru că micuţa casă albă dintre meri – cabana, aşa cum îi spunea întotdeauna doamna Munster – era fără îndoială a lui, mai mult decât orice apartament cu vedere spre o curte, cu chiria neplătită. Felix îşi petrecuse o mare parte din viaţă privind spre curţile princiare, poate cu coatele uşor zdrenţuite, care se odihneau pe pervazul unei ferestre foarte înalte, în firul subţire al fumului de la o ţigară, care se ridica într-o atmosferă în care strigătele străzii se stingeau şi începeau să resimtă vibraţia clopotelor din vechile foişoare. Nu mai văzuse niciodată ceva cu un aspect atât de bucolic precum câmpurile acestea din New England, iar duritatea lor idilică începuse să-i placă foarte mult. Nu mai avusese niciodată sentimentul securităţii absolute. Şi cu riscul de a-l face să pară un aventurier sordid, trebuie să declar că el găsea irezistibil de încântător faptul că ar fi putut să ia cina în fiecare seară în casa unchiului său. Oricum, farmecul i se părea irezistibil pentru că imaginaţia lui arunca o lumină roz asupra acestui privilegiu domestic. Aprecia foarte mult călătoria care se profila în faţa lui. O credea un fel de abundenţă proaspătă care îl făcea să creadă că oamenii au trăit cu siguranţă astfel în epoca mitologică, când îşi întindeau masa pe iarbă, o umpleau din cornul abundenţei şi nu aveau nevoie deloc de sobe de gătit. Dar Felix se bucura de lucrul minunat de a fi găsit o familie, de a sta în mijlocul unor oameni blânzi şi generoşi, pe care îi putea chema pe numele mici. Nimic nu-l încântase vreodată mai mult decât atenţia pe care ei o dădeau cuvintelor sale. Era ca o hârtie de desen mare, curată, cu

granulaţie fină, gata de a fi împroşcată cu pete frapante de acuarelă. Nu avusese niciodată veri şi nu se aflase niciodată într-o legătură atât de lipsită de restricţii cu tinere domnişoare necăsătorite. Compania tinerelor domnişoare îi plăcea foarte mult şi acum afla pentru prima dată că putea să se bucure de ea şi în acest fel. La început, nu prea ştia ce să creadă despre starea mentală în care se afla mai nou. I se părea că se îndrăgostise, fără nici o diferenţă, de trei fete în acelaşi timp. A observat frmuseţea lui Lizzie Acton, mai strălucitoare decât cea a Charlottei sau a Gertrudei, dar aceasta nu însemna neapărat că le era superioară. Plăcerea lui venea de la ceva ce ele aveu în comun – o latură fiind, într-adevăr, delicateţea fizică, din cauza căreia era normal ca ele să se îmbrace întotdeuna în materiale subţiri şi culori deschise. Dar delicateţea lor nu era numai fizică, avea plăcutul sentiment că delicateţurile acestea din urmă puteau fi apreciate mai uşor, de fapt, în urma contactelor cu ele. Din fericire, el cunoscuse multe femei virtuoase, dar acum i se părea că în relaţia cu acestea (mai ales în cazul în care erau necăsătorite), el privise de fapt nişte fotografii prin ochean. Acum îşi dădea seama ce pacoste fusese ocheanul acela, felul în care el distorsionase şi pervertise, prinsese reflecţiile altor obiecte şi îl făcuse să meargă dintr-o parte în alta. Nu simţea nevoia să se întrebe dacă le vedea pe Charlotte, sau Gertrude sau Lizzie Acton în lumina corectă. Ele se arătau întotdeauna în adevărata lor lumină. Îi plăcea totul la ele: de exemplu, nu era mai presus de a le admira faptul că aveau picioare foarte mici şi că erau cu nasul pe sus. Îi plăceau nasurile lor frumoase, ochii lor surprinşi şi felul ezitant şi deloc sigur pe ele de a vorbi. Îi plăcea atât de mult să ştie că era liber să rămână singur ore întregi, oriunde, cu oricare dintre ele. Preferinţa ca una sau alta să-i ţină companie în momentele de solitudine nu era decât o problemă minoră. Trăsăturile dulceag de severe ale Charlottei Wentworth erau la fel de plăcute precum ochii albaştri minunat de expresivi ai lui Lizzie Acton. Iar aerul Gertrudei că era întotdeauna gata să se plimbe şi să asculte era la fel de încântător ca orice altceva, mai ales pentru că avea un mers atât de graţios. După o vreme, Felix a început să facă o diferenţiere, dar chiar şi atunci îşi dorea adesea, dintr-o dată, ca ele să nu fie toate atât de triste. Până şi Lizzie Acton părea tristă, în ciuda conversaţiei sale şi a râsetelor plăcute. Până şi Clifford Wentworth – care era favorizat de tinereţea fragedă şi avea o trăsurică cu nişte roţi enorme şi o iepşoară roşcată, cu picioarele cele mai frumoase din lume – , până şi băiatul acesta hărăzit îşi ferea uneori privirile jenate şi uneori se îndepărta pe furiş de

ceilalţi, ca un om cu conştiinţa încărcată. După câte îşi dădea seama Felix, singura persoană din acest cerc ce nu avea sentimentul persecuţiei era Robert Acton.

Ceilalţi s-ar fi putut teme că după terminarea frumoaselor amenajări casnice de care s-a mai vorbit, doamna Munster s-ar fi confruntat cu posibilităţi alarmante de plictiseală. Dar deocamdată, ea nu se alarmase. Baroneasa era un suflet neliniştit şi îşi etala neliniştea, cum s-ar spune, în orice situaţie cu care se confrunta. Până la un anumit punct, ar fi putut conta pe neliniştea ei ca să nu se plictisească. Ea aştepta întotdeauna să se întâmple ceva şi înaintea dezamăgirii, însăşi anticiparea întâmplării devenea o delicată plăcere. Ar trebui să fim deosebit de ageri ca să putem spune ce dorea în aceste momente baroneasa. E de-ajuns că ea găsea ceva cu care să-şi ocupe imaginaţia doar uitându-se în jurul ei. Se reasigura că îi plăceau noile ei rude, îşi spunea cu convingere că, asemenea fratelui său, simţea o satisfacţie sacră pentru că-şi găsise o familie. Îîn mod cert îi plăcea la culme blândeţea deferenţei rudelor sale. În primul şi în ultimul rând, ea fusese foarte admirată şi avea o experienţă considerabilă în materie de complimente rafinate. Dar ştia că nu avusese niciodată o asemenea putere, că nu contase atât de mult ca acum, când, pentru prima dată, standardul de comparaţie al micului său cerc era caracterizat de imprecizie. Într-adevăr, sentimentul că oamenii cumsecade care o înconjurau nu aveau, în ceea ce priveşte persoana ei remarcabilă, nici un fel de standard de comparaţie îi dădea un sentiment de putere aproape nelimitată. După cum îşi spunea singsură, era adevărat că dacă nu ar fi reuşit din acest motiv să descopere nimic împotriva ei, la fel nu-i vor remarca o parte dintre calităţile ei superioare. Dar îşi încheia întotdeauna reflecţiile cu declaraţia că va avea grijă de asta chiar ea.

Charlotte şi Gertrude se aflau într-o dilemă, între dorinţa lor de a-i acorda doamnei Munster toată atenţia cuvenită şi teama de a fi inoportune. Căsuţa din livadă fusese ocupată până atunci, în lunile de vară, de nişte prieteni apropiaţi ai familiei sau de nişte rude sărace, care descoperiseră în domnul Wentworth o gazdă atentă la reparaţii şi indiferentă faţă de ziua de plată trimestrială. În aceste condiţii, uşa deschisă a căsuţei şi a casei mari, una cu faţa spre cealaltă, ca şi grădinile lor îmbietoare nu puneau taxă pe vizitele frecvente. Dar domnişoarele Wentworth aveau impresia că Eugenia nu

agrea obiceiul primitiv de “a face vizite”. Era limpede că nu ştia cum este să trăiască fără portar.

— Oamenii îţi intră în casă ca într-un han – decât că nu există servitori care se grăbesc spre ei, îi spuse ea Charlottei.

Mai adăugă şi că acest lucru o încânta. Gertrude i-a explicat surorii sale că, de fapt, dorea să transmită exact opusul – că nu-i plăcea deloc. Charlotte a întrebat de ce era nevoie să spună un neadevăr, iar Gertrude îi răspunse că probabil avea un motiv foarte întemeiat, pe care îl vor descoperi atunci când aveau s-o cunoască mai bine.

— Cu siguranţă că nu există nici un motiv întemeiat pentru a spune un neadevăr, a spus Charlotte. Sper că ea nu gândeşte altfel.

Bineînţeles că, încă de la început, ele au dorit să facă orice ca s-o ajute să se instaleze. Charlottei i se părea că vor avea multe lucruri de discutat, dar se părea că baroneasa nu dorea să discute despre nimic.

— Scrie-i un bilet în care să-i ceri permisiunea să te duci s-o vezi. Cred că un asemenea gest i-ar plăcea, i-a spus Gertrude.

— De ce să-i impun neplăcerea de a-mi răspunde? a întrebat Charlotte. Va trebui să scrie un bilet şi să-l trimită aici.

— Nu cred că ar fi vreo neplăcere, spuse Gertrude cu o voce profundă.

— Atunci ce ar face?

— Chiar sunt curioasă să văd, a spus Gertrude, lăsându-i surorii sale impresia că avea o curiozitate morbidă.

A vizitat-o pe baroneasă fără vreo scrisoare preliminară şi, în micul salon pe care ea deja îl amenajase, cu o lumină plăcută şi festoane, l-au găsit pe Robert Acton.

Eugenia era deosebit de binevoitoare, dar le-a acuzat că o neglijaseră cu cruzime.

— Vedeţi că domnului Acton i s-a făcut milă de mine, i-a spus ea. Fratele meu pleacă să deseneze ore întregi. Nu pot să mă bazez niciodată pe el. aşa că intenţionam să-l trimit pe domnul Acton să vă implore să veniţi, ca să mă pot bucura de înţelepciunea voastră.

Gertrude se uita la sora ei. Ar fi vrut să-i spună: “Asta ar fi făcut.” Charlotte şi-a exprimat speranţa că baroneasa va veni întotdeauna să ia cina cu ele. Le-ar fi făcut atâta plăcere. Şi, în cazul acesta, s-ar fi scutit de neplăcerea de a ţine o bucătăreasă.

— Ah, trebuie să am o bucătăreasă, strigă baroneasa. O negresă bătrână cu turban galben. M-am hotărât deja. Vreau să privesc pe fereastră şi să o văd stând acolo, pe iarbă, în faţa merilor aceia strâmbi şi întunecaţi, cu poala plină de porumbi indieni, scoţându-le tecile. O să fie culoarea locală, să ştiţi. Aici nu prea aveţi aşa ceva – nu vă supăraţi dacă spun asta, nu? – aşa că trebuie să ne descurcăm cu ce avem. Voi fi fericită să iau cina cu voi ori de câte ori veţi dori. Dar aş vrea să vă pot invita şi eu câteodată. Şi aş vrea să-l pot invita şi pe domnul Acton, a adăugat baroneasa.

— Trebuie să veniţi la mine acasă să mă invitaţi, a spus domnul Acton. Trebuie să veniţi să mă vedeţi şi să cinaţi mai întâi cu mine. Vreau să vă arăt locuinţa mea. Vreau să vă fac cunoştinţă cu mama mea.

A vizitat-o din nou pe doamna Munster două zile mai târziu. El stătea tot timpul în cealaltă casă. Obişnuia să traverseze câmpurile de la locuinţa lui şi părea să aibă mai puţine scrupule decât verişoarele sale când venea vorba de vizite. De data aceasta, descoperise că domnul Brand venise să-i aducă omagiile sale încântătoarei străine. Dar după venirea lui Acton, tânărul teolog nu a mai spus nimic. Stătea pe scaun cu mâinile împreunate, fixându-şi gazda cu o privire gravă, fascinată. Baroneasa vorbea cu Robert Acton, dar, în timp ce vorbea, se întorcea şi-i zâmbea domnului Brand, care nu-şi lua nici o clipă ochii de la ea. Cei doi bărbaţi au plecat împreună, se duceau acasă la domnul Wentworth. Domnul Brand era încă tăcut, dar, după ce au intrat în grădina domnului Wentworth, s-a oprit şi a privit o vreme spre căsuţa albă. Apoi, uitându-se la însoţitorul său, cu capul aplecat puţin într-o parte şi cu ochii puţin îngustaţi:

— Bănuiesc că asta este ceea ce se cheamă conversaţie, spuse el, o conversaţie adevărată.

— Asta numesc eu o femeie foarte deşteaptă, a spus Acton râzând.

— Este deosebit de interesant, a continuat domnul Brand. Nu mi-aş mai dori decât să vorbească franţuzeşte. Ar fi mai potrivit aşa. Acesta trebuie să fie stilul de care am auzit, de care am citit – stilul conversaţional al doamnei de Stael, al doamnei Recamier.

Şi Acton privea locuinţa doamnei Munster, dintre meri şi nalbe.

— Eu aş vrea să ştiu, spuse el zâmbind, ce anume a adus-o pe doamna Recamier să locuiască în locul acesta.

13 Pe această galeră. – fr. (n.t.)

14 Trebuie s-o aranjăm puţin. – fr. (n.t.)

Capitolul V

Domnul Wentworth îşi lua bastonul şi mănuşile şi mergea în vizită la nepoata lui în fiecare după-amiază. Câteva ore mai târziu, ea venea în casa mare pentru ceai. Lăsase în suspensie propunerea de a veni să cineze acolo în mod regulat. Ea era hotărâtă să se bucure cât putea de vederea unei negrese cu turban roşiatic, care decojea mazăre sub meri. Charlotte, care îi făcuse rost de bătrâna negresă, crezu că era o gospodărie ciudată, pentru că Eugenia îi povestise că Augustine se ocupa de tot, inclusiv de bătrâna negresă – Augustine, care era în mod natural lipsită de orice cunoştinţă cu dificila limbă engleză. Cel mai imoral sentiment pe care i-l voi putea atribui, de departe, Charlottei Wentworth a fost un anumit sentiment de dezamăgire, pe care l-a avut atunci când a descoperit că, în ciuda acestor condiţii neobişnuite, aranjamentele domestice ale căsuţei păreau să nu fie – din ciudatul punct de vedere al Eugeniei – izbitor de dezagreabile. Baronesei îi plăcea să le viziteze la ora ceaiului şi se îmbrăca de parcă ar fi mers la cină. Măsuţa de ceai oferea un ospăţ neobişnuit şi pitoresc şi, la finalul său, toţi şedeau şi discutau pe veranda spaţioasă şi se plimbau prin grădină în lumina stelelor, cu auzul invadat de sunetele unor insecte ciudate, care, deşi se bănuişte că ar contribui la nopţile magice de vară peste tot în lume, baronesei i se părea că sub cerurile acestea vestice aveau o rezonanţă incomparabilă.

Cu toate că, aşa cum am mai spus, domnul Wentworth o vizita cu punctualitate, nu simţea totuşi că reuşea să se obişnuiască cu nepoata lui. Cu greu putea crede că era copilul surorii sale vitrege. Sora lui era o aminire a tinereţii sale, avea numai douăzeci de ani când a plecat în străinătate fără să se mai întoarcă vreodată, pentru că încheiase de bună voie în ţări străine o căsătorie indezirabilă. Mătuşa lui, doamna Whiteside, care o dusese în Europa de dragul călătoriei, l-a descris la întoarcere atât de jalnic pe domnul Adolphous Young, cu care încăpăţânata tânără îşi unise destinul, că familia s-a cutremurat de un fior de răceală, mai ales fraţii vitregi. Catherine nu a făcut nimic mai târziu ca să-şi împace familia. Nu le-a scris pe un ton care să indice o apreciere lucidă a compasiunii pierdute a familiei. Aşa că în cercurile bostoniene s-a dezvoltat o tradiţie a indulgenţei faţă de această

tânără, care spunea că cel mai bine era să o uite şi să se abţină de la bănuieli legate de măsura în care greşelile ei se vor răsfrânge asupra descendenţilor săi. În decursul anilor, domnul Wentworth nu îşi lăsase imaginaţia să planeze asupra acestor tineri – o veste vagă despre existenţa lor ajunsese la urechile lui. Avea multe preocupări mai apropiate de casă şi, deşi avea multe griji pe conştiinţă, ideea că fusese un unchi denaturat nu a fost niciodată, aşa cum s-ar fi cuvenit, printre ele. Acum, că nepoţii lui veniseră la el, şi-a dat seama că ei erau fructele unor influenţe şi circumstanţe foarte diferite de cele în care propriii copii ajunseseră la o maturitate aproximativă. Nu simţea provocarea de a spune că aceste influenţe fuseseră exercitate într-un mod nepotrivit, dar se temea uneori că nu va reuşi să o placă pe nepoata lui distinsă, delicată, cu un comportament ales. Aerul ei străin îl paraliza şi îl uimea. Într-un fel, ea vorbea o limbă diferită. Cuvintele ai aveau ceva straniu. Avea sentimentul că, în locul lui, un alt bărbat s-ar acomoda cu tonul ei. I-ar pune întrebări şi ar glumi cu ea, i-ar fi răspuns la propriile glume, care, adresate unui unchi, păreau uneori surprinzătoare. Domnul Wentworth nu putea face aceste lucruri. Nici măcar nu se putea strădui să încerce să-i măsoare poziţia în lume. Era soţia unui nobil străin care dorea s-o repudieze. Suna ciudat, dar bătrânul se simţea lipsit de calităţile necesare pentru a emite un raţionament. I se părea că trebuia să le găsească în propria experienţă, ca om al lumii şi figură aproape publică. Dar el nu le avea şi îi era ruşine să recunoască faţă de el însuşi – şi cu atât mai mult să-i dezvăluie Eugeniei faptul că îi lipseau aceste calităţi, punându-i nişte întrebări poate mult prea inocente.

Cum ar fi spus chiar el, credea că ar fi putut să se apropie mult mai mult de nepoata lui, deşi nu i se părea că ar fi fost foarte sigur să se apropie şi de Felix. Era un tânăr deosebit de inteligent, frumos şi volubil, încât era greu să nu ai o părere bună despre el. Şi, cu toate acestea, i se părea că un tânăr care era în acelaşi timp atât de vesel şi optimist avea ceva aproape obraznic, aproape impur – sau că ar fi trebuit să fie astfel. Avea să mai observe că, deşi Felix nu era deloc un tânăr serios, el avea calităţi mai mari – avea mai multă greutate, volum şi rezonanţă – decât mulţi dintre tinerii ce se deosebeau prin seriozitatea lor. În timp ce domnul Wentworth medita asupra acestui paradox, nepotul lui îl admira în voie. I se părea un bătrân deosebit de delicat, generos şi de înaltă ţinută, cu un cap foarte frumos, de tip ascetic şi de pe urma căruia şi-a promis că va obţine un profit schiţându-l. Felix nu

păstrase deloc secret faptul că mânuia pensula de pictat şi nu era vina lui dacă nu înţelesese toată lumea că era pregătit să execute un portret frapant, în termenii cei mai rezonabili.

“Este artist, vărul meu este artist.” spunea Gertrude şi oferea această informaţie oricui dorea să afle. Îşi spunea acelaşi lucru şi ei însăşi, ca să zic aşa, ca avertisment şi memento. Îşi repeta uneori, în locuri singuratice, că Felix era învestit cu acest caracter sacru. Gertrude nu mai văzuse niciodată un artist, citise doar despre asemenea oameni. I se părea că aceştia formau o categorie romantică şi misterioasă, în viaţa cărora apăreau acele accidente plăcute care nu se întâmplau niciodată celorlalţi. Şi aceasta nu făcea decât să-i grăbească, în acest punct, gândurile că el ar trebui să declare, aşa cum făcea adesea, că de fapt nu era artist.

— Nu am aprofundat niciodată pictura cu seriozitate, spunea el. Nu am studiat niciodată, nu am nici un fel de pregătire. Fac puţin din toate şi nimic bine. Nu sunt decât un amator.

Gertrudei îi plăcea chiar mai mult să creadă că el era amator decât că era artist. În imaginaţia ei, acest din urmă cuvânt avea o conotaţie şi mai subtilă. Cu toate acestea, ea ştia că trebuia să folosească acest cuvânt cu mai multă seriozitate. Domnul Wentworth îl folosea după bunul plac, pentru că, deşi nu îl înţelesese prea bine până atunci, găsea că era un ajutor convenabil în a-l clasifica pe Felix, care, ca tânăr deosebit de inteligent şi activ, aparent respectabil şi care nu se implicase deocamdată în nici o afacere recunoscută, reprezenta astfel o anomalie deranjantă. Bineînţeles, baroneasa şi fratele ei – ea era întotdeauna menţionată prima – era un subiect plăcut de conversaţie între domnul Wentworth, fiicele sale şi musafirii lor ocazionali.

— Şi ce profesie are tânărul, nepotul dumneavoastră? a întrebat bătrânul domn Broderip din Salem, care fusese colegul de clasă al domnului Wenworth la colegiul Harvard în anul 1908, şi care l-a vizitat în biroul său din strada Devonish. În ultmii ani ai vieţii sale, domnul Wentworth obişnuia să meargă la birou doar de trei ori pe săptămână, unde avea de tranzacţionat foarte multe afaceri de trust.

— Ei bine, e un amator, spuse unchiul lui Felix, cu mâinile împreunate şi cu o anume satisfacţie de a putea spune astfel.

Iar domnul Broderip s-a întors în Salem cu sentimentul că aceasta era probabil o denumire “europeană” pentru broker sau exportator de cereale.

— Mi-ar plăcea să vă desenez chipul, domnule, îi spuse Felix unchiului său într-o seară, în faţa tuturor – domnul Brand şi Robert Acton fiind de asemenea prezenţi. Cred că ar ieşi foarte frumos. Aveţi un cap interesant – foarte medieval.

Domnul Wentworth era foarte grav. Se simţea stânjenit, de parcă toţi prietenii lui au venit şi l-au găsit în faţa oglinzii.

— Capul meu a fost făcut de Dumnezeu, a spus el. Nu cred că un om ar trebui să-l facă din nou.

— Cu siguranţă că Dumnezeu l-a făcut, i-a replicat Felix, râzând. Şi l-a făcut foarte bine. Dar viaţa i-a cam afectat opera. Aveţi un tip interesant de cap. Este încântător de vlăguit şi ofilit. Tenul este minunat de alb.

Şi Felix s-a uitat în jurul lui la cei de faţă, de parcă dorea să le atragă atenţia asupra problemelor acestea interesante. Domnul Wentworth a pălit vizibil.

— Mi-ar plăcea să vă desenez ca un prelat în vârstă, un cardinal bătrân sau ca pe stareţul unui ordin.

— Prelat, cardinal? a murmurat domnul Wentworth. Vă referiţi la preoţii romano-catolici?

— Mă refer la un ecleziast bătrân care ar fi trebuit să ducă o viaţă foarte curată, în abstinenţă. Înţeleg că acesta este şi cazul dumneavoastră, domnule. Vi se citeşte pe faţă, a continuat Felix. Aţi fost foarte, foarte moderat. Nu credeţi că asta se vede întotdeauna pe faţa unui om?

— Dumneavoastră vedeţi pe faţa unui om mai mult decât aş căuta eu să văd, îi spuse domnul Wenworth cu răceală.

Baroneasa şi-a zornăit evantaiul şi a scos unul dintre râsetele sale minunate.

— Este un risc să priveşti atât de aproape, a exclamat ea. Unchiul meu are mici păcate pe conştiinţă.

Domnul Wentworth o privi, părând să se găsească într-o încurcătură dureroasă. Şi, în ceea ce priveşte existenţa unor semne vizibile de viaţă curată şi abstinenţă pe faţa lui, probabil că în clipa aceea, ele erau evidente.

— Eşti un beau vieillard[15], dragă unchiule, îi spune doamna Munster zâmbind cu ochii ei străini.

— Cred că îmi faceţi un compliment, i-a spus bătrânul.

— Fără îndoială că nu sunt prima femeie de la care auziţi un compliment, a replicat baroneasa.

— Cred că sunteţi, i-a spus domnul Wentworth grav. şi, întorcându-se spre Felix, adăugă pe acelaşi ton: Vă rog să nu-mi faceţi portretul. Copiii mei au moştenit chipul meu. Mă mulţumesc cu atât.

— Nu pot să vă promit să nu vă folosesc chipul într-un desen, a spus Felix.

Domnul Wentworth l-a privit pe el şi apoi pe toţi ceilalţi. Apoi s-a ridicat şi s-a îndepărtat încet.

— Felix, mi-ar plăcea să îmi faci mie portretul, i-a spus Gertrude în tăcerea care a urmat.

Charlotte se întreba dacă Gertrude avea dreptate să-şi dorească acest lucru şi s-a uitat la domnul Brand, ca o cale sigură de a-şi confirma acest lucru. Orice ar fi făcut sau ar fi zis Gertrude, Charlotte se uita întotdeauna la domnul Brand. Acesta era permanentul ei pretext de a-l privi pe domnul Brand, întotdeauna – cum credea Charlotte – pentru binele Gertrudei. Este adevărat că ea avea o speranţă timidă ca Gertrude să aibă dreptate, pentru că Charlotte, în stilul ei neînsemnat şi domol, era o soră care se jertfea.

— Ne-am bucura să avem un portret al dumneavoastră, domnişoară Gertrude, spuse domnul Brand.

— Aş fi încântat să pictez un model atât de fermecător, a declarat şi Felix.

— Crezi că eşti chiar atât de frumoasă, draga mea? a întrebat Lizzie Acton, cu impertinenţa ei inofensivă, muşcând un nod din lucrul de mână.

— Nu vreau să fac asta pentru că am impresia că sunt frumoasă, a spus Gertrude, uitându-se în jur. Nu cred deloc că sunt frumoasă.

Părea conştientă de chibzuinţa cu care vorbea, iar Charlottei i se păru foarte ciudat că ea vorbea atât de public despre această problemă.

— Ci pentru că eu cred că ar fi amuzant să pozez ca să fiu pictată. Întotdeauna am crezut asta.

— Îmi pare rău că n-ai avut lucruri mai bune la care să te gândeşti, fata mea, i-a spus domnul Wentworth.

— Sunteţi foarte frumoasă, verişoară Gertrude, a afirmat Felix.

— Mi-aţi făcut un compliment, i-a spus Gertrude. Eu pun toate complimentele pe care le primesc într-un ulcior de bani care are o deschizătură într-o parte. Le agit în sus şi-n jos, iar ele zornăie. Încă nu am multe – doar vreo două sau trei.

— Nu, nu e un compliment, i-a răspuns Felix. Vedeţi, am grijă să nu v-o spun sub forma unui compliment. La început nu mi s-a părut că sunteţi frumoasă. Dar aţi devenit astfel încetul cu încetul.

— Ai grijă, să nu-ţi crape ulciorul, exclamă Lizzie.

— Ca să-ţi facă cineva portretul nu este decât una dintre multele forme de lenevie, spuse domnul Wentworth. Sunt foarte multe.

— Dragă domnule, strigă Felix, nu se poate spune că eşti leneş atunci când faci un om să muncească în felul acesta.

— Aţi putea picta pe cineva în timp ce doarme, a spus domnul Brand, ca să contribuie la discuţie.

— Ah, vă rog să mă pictaţi în timp ce dorm, i-a spus Gertrude lui Felix, zâmbind.

Şi-a închis ochii pentru o clipă. Ceea ce Gertrude urma să spună sau să facă în continuare devenise până acum pentru Charlotte un motiv de nelinişte aproape captivant.

A început să pozeze pentru portretul ei din ziua următoare, în aer liber, în partea nordică a verandei.

— Aş vrea să-mi spui ce părere ai despre noi, ce crezi, l-a întrebat pe Felix, în timp ce el stătea în faţa şevaletului.

— Cred că sunteţi cei mai buni oameni de pe lume, spuse Felix.

— Spui asta ca să nu fi nevoit să spui altceva, a continuat Gertrude.

Tânărul a privit-o pe deasupra pânzei.

— Ce altceva să spun? Cu siguranţă că mi-ar fi foarte greu să spun altceva.

— Ei bine, ai mai văzut până acum persoane agreabile, nu-i aşa?

— Aşa este, slavă Domnului!

— Şi erau foarte diferiţi de noi, a continuat Gertrude.

— Asta nu dovedeşte decât că există o mie de feluri de tovărăşii plăcute, spuse Felix.

— Crezi că suntem o companie plăcută? a întrebat Gertrude.

— Demnă de un rege!

Gertrude tăcu o vreme, apoi:

— Trebuie să fie şi o mie de căi de a fi plictisitor la culme, spuse ea. Şi uneori mi se pare că noi le folosim pe toate.

Felix s-a ridicat repede, cu mâna întinsă.

— Dacă ai putea să păstrezi expresia aceasta pe chip vreme de o jumătate de oră, până o desenez eu! Este deosebit de frumoasă!

— Îmi ceri extrem de mult – să arăt frumoasă timp de o jumătate de oră, a răspuns ea.

— Ar fi portretul unei tinere care a făcut un jurământ, o promisiune, pe care o regretă acum, spuse Felix. Şi care se gândeşte acum la el pe îndelete.

— N-am făcut nici un jurământ, nici o promisiune, i-a spus Gertrude. Nu am ce să regret.

— Draga mea vară, nu era decât un fel de a spune. Sunt sigur că nimeni din minunata ta familie nu are nimic de regretat.

— Şi cu toate acestea, ne căim tot timpul! a exclamat Gertrude. La asta mă refeream când am spus că suntem plictisitori. Ştii foarte bine asta. Te prefaci doar că nu ştii.

Felix slobozi un râset scurt.

— Jumătatea de oră este în plină desfăşurare, iar tu eşti mai frumoasă ca oricând. Vezi, trebuie să am grijă ce spun.

— Mie poţi să-mi spui orice, i-a zis Gertrude.

Felix a privit-o aşa cum un pictor se uită la modelul său, şi a pictat o vreme în tăcere.

— Da, îmi pari diferită de tatăl şi sora ta, de majoritatea celor cu care ai locuit, a observat el.

— Cel care spune el însuşi acest lucru spune, implicit cel puţin, că este mai bun, a continuat Gertrude. Nu sunt mai bună, sunt mult mai rea. Chiar ei spun că sunt altfel. Sunt trişti din cauza asta.

— Dacă tot mă acuzi că îmi ascund impresiile reale, aş putea recunoaşte că mi se pare că ai tendinţa – voi toţi, în general – să vă întristaţi prea repede.

— Aş vrea să-i spui asta şi tatălui meu, a spus Gertrude.

— S-ar putea să se întristeze şi mai tare! a exclamat Felix râzând.

— Cu siguranţă! Nu cred că ai mai văzut asemenea oameni.

— Ah, draga mea vară, cum poţi şti ce am văzut eu? a întrebat-o Felix. Cum ţi-aş putea spune?

— Ai putea să-mi spui multe lucruri dacă ai vrea. Ai văzut oameni ca tine – oameni inteligenţi, veseli şi cărora le place să se distreze. Nouă nu ne place să ne distrăm.

— Da, spuse Felix. Trebuie să recunosc că sunt mirat. Nu mi se pare că profitaţi de viaţă pe cât aţi putea. Nu mi se pare că vă bucuraţi… Te superi dacă spun asta? a întrebat el, oprindu-se.

— Te rog să continui, i-a spus fata cu convingere.

— Mi se pare că aveţi toate posibilităţile de a vă distra. Aveţi bani şi libertate şi ceea ce în Europa se numeşte “poziţie”. Dar aveţi o viziune dureroasă asupra vieţii, cum s-ar putea spune.

— Ar trebui să o considerăm luminoasă, fermecătoare şi încântătoare, nu? a întrebat Gertrude.

— Aşa aş spune – dacă se poate. E adevărat că toate depind de asta, a adăugat Felix.

— Ştii că e multă nefericire pe lume, a spus modelul său.

— Am văzut şi eu o mică parte, a răspuns el. Dar era toată pe partea cealaltă – dincolo de ocean. Dar aici nu o văd. Acesta e un paradis.

Gertrude nu spuse nimic. Stătea şi privea daliile şi arbuştii de coacăze din grădină, în timp ce Felix îşi continua munca.

— Trebuie să faci ceva greşit, ca să te bucuri, să nu-ţi trăieşti viaţa în durere, începu ea în cele din urmă.

Felix scoase iar un hohot lung şi plăcut.

— Serios, nu prea cred. Şi din motivul următor, unul dintre multe altele: mi se pare că eşti capabilă de a te distra, dacă ai avea ocazia, şi în acelaşi timp, incapabilă de a face ceva rău.

— Sunt foarte sigură că nu ai dreptate când spui unei persoane că nu este capabilă de aşa ceva, a spus Gertrude. Nu suntem niciodată mai aproape de rău decât atunci când credem asta.

— Eşti mai frumoasă ca oricând, spuse Felix, fără nici o relevanţă.

Gertrude se obişnuise să-l audă spunându-i acest lucru. Nu o mai emoţiona la fel de tare ca la început.

— Ce ar trebui făcut? a continuat ea. Să se organizeze petreceri, să se meargă la teatru, să se citească romane, să se stea până târziu?

— Nu cred că distracţia se bazează pe ce se face sau ce nu se face, i-a răspuns interlocutorul ei.

— Este o atitudine generală faţă de viaţă!

— Oamenii de aici consideră viaţa o pedeapsă. Am auzit asta adesea.

— Păi, e foarte bine. Dar mai există o cale, adăugă Felix zâmbind. Aceea de a o considera o şansă.

— Da, o şansă, a spus Gertrude. Asta i-ar ajuta mai mult să se distreze.

— Nu încerc să spun nimic mai mult decât că a fost şi atitudinea mea – şi nu reuşesc să spun prea multe prin asta.

Felix îşi pusese jos paleta şi pensulele. Se înclina pe spate, cu braţele încrucişate, evaluând rezultatul muncii sale.

— Şi tu ştii că sunt un personaj neînsemnat.

— Eşti foarte talentat, îi spuse Gertrude.

— Nu, nu, a răspuns tânărul pe un ton de veselă nepărtinire. Nu sunt prea talentat. Nu e cine ştie ce. Crede-mă, aş şti dacă ar fi aşa. Voi fi întotdeauna obscur. Lumea nu o să audă niciodată de mine.

Gertrude îl privi cu un sentiment ciudat. Se gândea la lumea cea mare, pe care el o cunoscuse şi pe care ea nu o cunoştea, şi cât de plină de talente minunate trebuie să fi fost, din moment ce nu lua în serios aptitudinile lui.

— În general, n-ar trebui să pui prea mare preţ pe ceea ce vă spun eu, a continuat el. Dar poţi să mă crezi când îţi spun asta – sunt puţin mai bun decât un vagabond de treabă.

— Un vagabond? a întrebat ea.

— Sunt un fel de boem.

— Boem?

Gertrude nu mai auzise termenul acesta niciodată, decât ca denumire geografică. Şi-i scăpa sensul figurat pe care interlocutorul ei părea să i-l ataşeze. Dar i-a plăcut.

Felix îşi împinsese scaunul în spate şi se ridicase în picioare. S-a apropiat de ea încet, zâmbind:

— Sunt un fel de aventurier, i-a spus, coborându-şi privirile spre ea.

Ea s-a ridicat în picioare, întorcându-i zâmbetul.

— Aventurier? a repetat ea. Mi-ar plăcea să aud despre aventurile tale.

Pentru o clipă, a crezut că el avea de gând s-o prindă de mână. Dar el şi-a introdus brusc mâinile în buzunarele hainei de lucru.

— De ce nu? a spus el. Am fost aventurier, dar am avut nişte aventuri nevinovate. Au fost nişte aventuri fericite, nu cred că este vreuna pe care n-ar trebui s-o povestesc. Sunt foarte plăcute şi foarte frumoase. Mi-ar plăcea să le rememorez. Aşază-te la loc şi o să încep, a adăugat el după o clipă, cu un zâmbet firesc de convingător.

Gertrude a pozat din nou în ziua aceea, ca şi în alte câteva zile. În timp ce-şi mânuia pensula, Felix i-a spus multe poveşti, iar ea asculta cu o aviditate fermecată. Privirile ei se odihneau pe buzele tânărului, era foarte serioasă. Uneori, după aerul ei de seriozitate mirată, lui i se părea că era nemulţumită. Dar Felix nu a crezut niciodată mai mult de un moment că îi cauzase vreo neplăcere. Ar fi fost o îngâmfare prostească dacă optimismul pe care îl exprima nu ar fi fost mai mult o speranţă decât un prejudiciu. Nu ar avea nici o importanţă să spunem aici că el avea conştiinţa trează, pentru că cea mai bună conştiinţă este un fel de reproş făcut sieşi, iar firea lui minunat de optimistă se risipea în intenţii bune, obiective, care ignorau orice încercare, cu excepţia rigurozităţii cu care îşi îndeplinea ţelurile. I-a povestit Gertrudei cum străbătuse pe jos Italia şi Franţa, cu un rucsac de pictor în spate, reuşind astfel să plătească executând portrete flatante gazdelor sale. I-a povestit cum cântase la vioară într-un mic grup de muzicieni – nu foarte cunoscuţi – care călătoreau prin ţări străine, ca să dea concerte provinciale. I-a mai spus că a fost şi figurant temporar într-o trupă de actori nomazi, care preluase sarcina arzătoare de a interpreta Shakespeare în faţa unor spectatorii francezi, germani, polonezi sau unguri.

În timpul acestor relatări periodice, Gertrude intra într-o lume fantastică. Ei însăşi i se părea că citeşte un foileton de dragoste, care era publicat în numere zilnice. Nu mai cunoscuse ceva atât de captivant de când citise “Nicholas Nickleby”. Într-o după-amiază, s-a dus să-şi vadă verişoara, pe doamna Acton, mama lui Robert, care era invalidă şi nu părăsea niciodată casa. S-a întors singură acasă, de-a lungul câmpurilor, pe jos – o scurtătură pe care ei o foloseau adesea. Felix plecase la Boston cu tatăl ei, care dorise să-l ia pe tânăr în vizită la câţiva dintre prietenii lui, nişte domni în vârstă care îşi aminteau de mama lui – îşi aminteau, dar nu vorbeau deloc de ea – şi dintre care câţiva veniseră cu trăsura din oraş, împreună cu soţiile lor, ca să-şi aducă omagiile la căsuţa dintre meri. Veniseră în vehicule care îi aminteau baronesei, care şi-a primit musafirii cu o amabilitate preferenţială, de caleaşca cea mare, uşoară şi zornăitoare, în care ea însăşi călătorise până în această vecinătate. După-amiaza se apropia de sfârşit, iar pe cerul de vest imaginea măreaţă a apusului din New England, pictată în roşu şi argintiu, era suspendadă de zenit. În timp ce Gertrude le traversa, absorbită de gândurile ei, păşunile stâncoase erau invadate de o scânteiere intensă, curată. La poarta deschisă a unuia dintre câmpuri, a văzut de la depărtare o

siluetă de bărbat: stătea acolo de parcă o aştepta, iar când s-a apropiat l-a recunoscut pe domnul Brand. Avea sentimentul că nu-l mai văzuse de multă vreme. N-ar fi putut spune exact cât timp trecuse, pentru că încă i se mai părea că venise de curând acasă la ea.

— Pot să merg înapoi cu tine? a întrebat el.

Şi când i-a răspuns că putea dacă el dorea acest lucru, a precizat că o văzuse şi o recunoscuse de la o distanţă de jumătate de milă.

— Înseamnă că ai ochi foarte buni, a spus Gertrude.

— Da, am ochi foarte buni, domnişoară Gertrude, i-a spus domnul Brand.

Şi-a dat seama că dorise să-i spună ceva anume, dar domnul Brand dorea să-i spună ceva anume de multă vreme şi ea aproape că se obişnuise. Oricum, simţea că ceea ce el vroia să spună îşi reînnoise acum puterea de a o răvăşi, de a o uimi şi tulbura. O clipă, a mers alături de ea în tăcere, apoi a adăugat:

— Nu mi-a fost greu să observ că începi să mă eviţi. Dar poate că nu ai nevoie de ochi foarte buni ca să vezi asta, a continuat el.

— Nu te-am evitat, spuse Gertrude, fără să se uite la el.

— Cred că nu eşti conştientă că mă eviţi.

Domnul Brand continuă:

— Nici măcar nu ai ştiut că eram aici.

— Ei bine, eşti acum, domnule Brand, i-a spus Gertrude cu un râset uşor. Ştiu asta foarte bine.

El nu i-a răspuns. Doar mergea încet alături de ea, nevoiţi fiind să păşească pe iarba moale. De îndată au ajuns la o altă poartă, care era închisă. Domnul Brand a dus mâna la ea, dar nu a făcut nici un efort s-o deschidă. Stătea şi o privea pe însoţitoarea lui.

— Ceva te macină foarte tare, te preocupă, i-a spus el.

Gertrude l-a privit, a văzut că era palid şi că părea emoţionat. Nu-l mai văzuse niciodată pe domnul Brand emoţionat şi simţea că dacă ar fi lăsat acest spectacol să continue până la final, el ar fi fost impresionant, aproape dureros.

— Ce mă preocupă? l-a întrebat, apoi şi-a îndreptat privirile spre cerul luminat.

Se simţea vinovată şi jenată, dar era supărată pe ea însăşi pentru că avea aceste sentimente. În timp ce domnul Brand rămăsese în loc, privind-o cu ochii lui mici, calzi şi insistenţi, el reprezenta o masă imensă de datorii pe jumătate uitate, care deveneau iarăşi evidente într-o anumită măsură.

— Ai preocupări noi, alte activităţi, a continuat el. Nu ştiu dacă aş putea spune că ai noi îndatoriri. Dar avem întotdeauna vechi îndatoriri, Gertrude, a adăugat el.

— Te rog să deschzi poarta, domnule Brand, spuse ea şi rostind aceste cuvinte, se simţea laşă şi capricioasă.

Dar el a deschis poarta şi a lăsat-o să treacă, apoi a închis-o în urma lui. Înainte să aibă timp să se întoarcă, şi-a întins mâna şi a prins-o o clipă de încheietură.

— Vreau să-ţi spun ceva, i-a zis el.

— Ştiu ce vrei să spui, i-a răspuns.

Şi era pe punctul de a adăuga: “Şi ştiu şi cum o vei spune”, dar cuvintele n-au vrut să fie rostite.

— Te iubesc, Getrude, i-a spus el.Te iubesc foarte mult. Te iubesc mai mult ca oricând.

El rostise aceste cuvinte exact aşa cum ea ştia că o va face. Le mai auzise până atunci. Nu aveau nici un farmec pentru ea şi îşi spusese şi altădată că

era foarte ciudat. Ar fi trebuit să fie minunat pentru o femeie să audă asemenea cuvinte. Dar ei i se păreau serbede şi mecanice.

— Aş vrea să uiţi asta, i-a declarat ea.

— Cum aş putea? De ce să fac asta? a întrebat el.

— Nu ţi-am făcut nici o promisiune, n-am depus nici un jurământ, spuse ea privindu-l, cu o voce puţin tremurătoare.

— M-ai lăsat să simt că am o influenţă asupra ta. Te-ai destăinuit faţă de mine.

— Nu m-am destăinuit niciodată faţă de tine, i-a strigat Gertrude, puţin vehementă.

— Atunci nu eşti atât de sinceră cum te-am crezut eu, aşa cum am crezut toţi.

— Nu văd ce legătură ar avea altcineva! i-a strigat fata.

— Mă refer la tatăl şi la sora ta. Ştii că ei sunt fericiţi să ştie că îmi asculţi sfaturile.

Ea râse încet.

— Nu sunt fericiţi, a spus ea. Nimic nu-i face fericiţi. Aici nimeni nu e fericit.

— Cred că vărul tău, domnul Young, este foarte fericit, i-a răspuns domnul Brand, pe un ton blând, aproape timid.

— Cu atât mai bine pentru el!

Şi Gertrude slobozi iarăşi unul dintre râsetele ei delicate. Tânărul a privit-o o clipă.

— Te-ai schimbat foarte mult, i-a spus el.

— Mă bucur să aud asta, i-a declarat fata.

— Eu nu. Te cunosc de multă vreme şi te-am iubit aşa cum erai.

— Îţi sunt foarte îndatorată, i-a spus Gertrude. Trebuie să mă duc acasă.

La rândul său, a eliberat un râs scurt.

— Vezi, nu există nici o îndoială că mă eviţi.

— Atunci evită-mă şi tu pe mine.

El a privit-o iarăşi, apoi i-a replicat foarte blând:

— Nu, n-o să te evit. Dar acum o să te las singură. Cred că, după o vreme, o să-ţi aminteşti ce ai uitat. Cred că o să te întorci la mine. Am mare încredere că aşa o să se întâmple.

De data aceasta, vocea lui era foarte emoţionată. Cuvintele lui aveau o forţă de reproş deosebită, iar Gertrude n-a putut să-i răspundă nimic. El s-a întors şi a rămas acolo, sprijinindu-se în coate de poartă şi privind apusul frumos. Gertrude l-a lăsat şi a continuat drumul spre casă. Dar când a ajuns la jumătatea păşunii următoare, a izbucnit brusc în lacrimi. I se părea că lacrimile ei se adunaseră de multă vreme şi câteva momente aproape că s-a bucurat să le verse. Dar au secat repede. Gertrude avea o anume duritate şi nu a mai plâns niciodată după aceea.

15 Un bătrân frumos – fr. (n.t.)

Capitolul VI

Mergând după-amiezele să-şi viziteze nepoata, domnul Wentworth îl găsea nu numai o dată pe domnul Acton în micul ei salon. Acest fapt nu l-a deranjat pe domnul Wentworth, pentru că nu dorea să intre în competiţie cu ruda lui mai tânără pentru a câştiga atenţia Eugeniei. Unchiul doamnei Munster avea o părere foarte bună despre Robert Acton, care era, într-adevăr, în cadrul întregii familii, obiectul unei mari afecţiuni temperate. Erau toţi foarte mândri de el, în măsura în care s-ar putea aduce acuzaţia de mândrie contra unor oameni care de obicei nu se făceau cu nimic vinovaţi de un delict cunoscut ca “recunoaşterea meritelor celorlalţi”. Nu îl lăudau niciodată pe Robert Acton şi nici nu-şi permiteau să se refere la el cu îngâmfare. Nu repetau niciodată cuvintele inteligente pe care le rostea şi nici nu menţionau lucrurile gneroase pe care le săvârşise. Dar simţul lor personal de dreptate avea un fel de încredere de o blândeţe rigidă în bunătatea lui nelimitată. Şi poate că nu există o dovadă mai bună a înaltei consideraţii de care se bucura decât faptul că acţiunile lui nu erau niciodată supuse unei judecăţi explicite. Nu era cu nimic mai lăudat decât blamat. Dar era considerat în mod tacit un ornament a cercului lor. Era un om de lume al familiei lor. Fusese în China şi adusese acasă o colecţie de curiozităţi. Făcuse o avere – sau, mai degrabă, mărise de patru ori o avere şi aşa destul de mare. Se distingea printr-o combinaţie de burlăcie, “proprietate” şi bună-dispoziţie, interesantă şi pentru cele mai terne imaginaţii. Se considera de la sine înţeles că el va pune aceste avantaje la dispoziţia unor tinere doamne care corespund cerinţelor sale şi aparţin propriei “ţinute”. Domnul Wentworth nu era genul de bărbat care să recunoască faţă de el însuşi că – lăsând la o parte îndatoririle sale părinteşti – aprecia un individ mai mult decât pe toţi ceilalţi. Dar el credea că Robert Acton era extrem de chibzuit şi poate că prin aceasta se apropia cât de mult putea de înflăcărarea preferinţei, pe care temperamentul lui o respingea, aşa cum s-ar fi îndepărtat de ceva impur. De fapt, Acton era foarte chibzuit – şi chiar ceva mai mult de-atât. Şi într-adevăr, ar trebui să spunem despre domnul Wentworth că în aspectele mai clandestine ale preferinţei sale, plutea vagul indiciu al credinţei că meritul vărului său era o anumită capacitate de a plăti, destul de vitejeşte, sancţiunile umilei judecăţi – de a dovedi un curaj mai mare, o

capacitate mai mare de efort decât cereau situaţiile obişnuite. Domnul Wentworth nu ar fi riscat niciodată să facă vreo aluzie că domnul Acton era făcut, în cea mai mică măsură, din aluatul unui erou. Dar nu este decât o vină prea mică, pentru că Robert însuşi nu ar fi riscat aşa ceva. Acton era foarte discret în toate privinţele, începând cu părerea sa despre sine. Ştia că nu era deloc un om de lume într-o asemenea măsură cum credeau cei din cercurile locale. Dar trebuie adăugat că mai ştia şi faptul că nu dăduse niciodată cercurilor locale măsura vicleniei sale naturale. Era obişnuit să abordeze lucrurile cu umor şi descoperise că până şi în cercurile cele mai restrânse o asemenea dispoziţie găsea prilejuri nenumărate. Asemenea prilejuri formaseră de-a lungul unei perioade – de la întoarcerea sa din China, cu un an şi jumătate în urmă – aspectul cel mai activ al vieţii acestui domn, care avea acum un aer indolent. Era foarte dispus să se căsătorească. Îi plăceau foarte mult cărţile, avea o bibli-otecă frumoasă, adică avea mult mai multe cărţi decât domnul Wentworth. Îi plăceau şi tablourile la fel de mult, dar trebuie să recunoaştem, în lumina feroce a criticii contemporane, că pereţii lui erau împodobiţi cu câteva capodopere cam nereuşite. Învăţase la colegiul Harvard – şi era mult mai educat decât părea. Îi plăceau vechile asociaţii, ceea ce făcea ca el să simtă zilnic satisfacţia de a locui atât de aproape de această instituţie, încât o vizita adesea atunci când mergea cu trăsura la Boston. Era extrem de interesat de baroneasa Munster.

Era foarte sinceră cu el sau cel puţin aceasta era intenţia ei.

— Sunt sigură că ţi se pare foarte ciudat că m-am stabilit în locul acesta izolat de lume, îi spunea ea la trei sau patru săptămâni după ce se instalase. Sunt sigură că te întrebi ce motive am avut. Nişte motive inocente.

Pe când vorbea astfel, baroneasa părea deja o veche locuitoare. Primise vizita cercurilor cele mai înalte ale Bostonului, iar Clifford Wentworth o luase de câteva ori să o plimbe cu trăsurica lui.

Robert Acton şedea alături de ea jucându-se cu un evantai. Erau întotdeauna câteva evantaie împrăştiate în salonul ei, legate cu panglici lungi de culori diferite, iar Acton se juca tot timpul cu unul dintre ele.

— Nu, nu cred deloc că e ciudat ca o femeie inteligentă să vină în Boston sau în suburbiile sale, spuse el arar, zâmbind. Nu e nevoie de prea multe

explicaţii. Boston e un oraş foarte frumos.

— Dacă vrei să mă faci să te contrazic, îi spuse baroneasa, în anumite dispoziţii sunt în stare să fiu de acord cu orice. Boston e un paradis, iar noi locuim în suburbiile Paradisului.

— În momentul acesta eu nu sunt deloc în suburbiile sale. Sunt chiar în paradis, i-a răspuns Acton, care se întindea puţin în scaunul lui.

Totuşi, nu se întindea tot timpul. Iar când o făcea, nu era pe atât de relaxat pe cât pretindea el. Într-o anumită măsură, încerca să fugă de timiditate în această aparenţă de relaxare. Şi, ca multe persoane în aceeaşi situaţie, încerca să exagereze aparenţele. Dincolo de asta, aerul că se simţea în largul său era un paravan în spatele căruia se ascundea de observarea atentă a celorlalţi. Era mai mult decât interesat de această femeie care, orice i-ar fi spus el, nu avea o inteligenţă de tip Boston. Îl adâncea într-o mare de emoţie, îl menţinea într-un vag suspans. Se simţea obligat să recunoască faţă de el însuşi că nu mai văzuse niciodată o femeie ca ea, nici măcar în China. Din motive misterioase, îi era ruşine de verva sentimentelor sale şi le trata superficial, abordând-o, şi mai superficial, cu umor pe doamna Munster. Nu era deloc adevărat că i se părea normal că ea făcuse pelerinajul acesta pios. S-ar putea spune anticipat despre el că era un bostonian prea bun ca să vadă în lumina excentricităţii chiar şi dorinţa celui mai îndepărtat străin de a vizita metropola din New England. Fără îndoială, nu era nevoie de vreo scuză pentru un asemenea impuls, iar doamna Munster era fericita posesoare a unui număr de veri care locuiau în New England. Cu toate acestea, el căpătase impresia că doamna Munster era foarte diferită de micul ei cerc. În cel mai bun caz, ea era o anomalie foarte agreabilă, care se înconjura de mister cu eleganţă. Ştia foarte bine că nu se cuvenea să-i destăinuie aceste gânduri domnului Wentworth în mod direct. Nu ar fi făcut niciodată remarca, faţă de bătrânul domn, că se întreba ce urmărea baroneasa. Şi într-adevăr, nici nu dorea să-i vorbească cuiva despre vagile sale suspiciuni. Ele îi ofereau o plăcere personală, cea mai mare plăcere pe care o cunoscuse de când se întorsese din China. O păstra pe baroneasă, cu lucrurile sale mai bune sau mai rele, doar pentru el. Avea impresia că merita să se bucure de un monopol asupra ei, pentru că nu exista nici o îndoială că el fusese cel care îi cântărise cel mai corect capacitatea de a întreţine relaţii

sociale. Nu după multă vreme i s-a părut limpede că baroneasa nu avea de gând să-i perceapă taxă pentru un asemenea monopol.

Într-o zi (el şedea iar acolo şi se juca cu un evantai), baroneasa l-a rugat ca, dacă avea ocazia, să-şi ceară scuze în numele ei de la anumite persoane din Boston pentru că nu avusese ocazia de a le întoarce vizitele.

— Sunt vreo jumătate de duzină de locuri, o listă formidabilă, a spus ea. Charlotte Wentworth a făcut-o pentru mine, cu un scris foarte citeţ. Nu am nici o neclaritate în această privinţă, ştiu exact unde trebuie să mă duc. Domnul Wentworth îmi spune că trăsura stă întotdeauna la dispoziţia mea, iar Charlotte s-a oferit să mă însoţească, cu o pereche de mănuşi strâmte şi o fustă foarte ţeapănă. Şi, cu toate acestea, tot amân de vreo trei zile. Sunt sigură că mă cred îngrozitor de rea.

— Mă rogi să le cer scuze, dar nu-mi spui ce pretext să le prezint, i-a spus Acton.

— Asta e mai mult decât aş putea face, i-a declarat baroneasa. E ca şi cum ţi-aş cere să-mi cumperi un buchet de flori şi ţi-aş da bani pentru asta. Nu am nici un motiv, decât că, într-un fel, este un efort prea mare. Nu prea mă inspiră. Nu ar fi o scuză bună în Boston? Mi s-a spus că sunt oameni foarte sinceri. Poate nu recunosc o gogoaşă. Şi apoi, Felix ar trebui să meargă cu mine şi el nu e niciodată pregătit. Nici nu-l mai văd. Bate tot timpul câmpurile şi desenează hambare vechi, sau face plimbări de zece mile, sau pictează portretul cuiva, sau vâsleşte pe iaz sau flirtează cu Gertrude Wentworth.

— Cred că ar fi distractiv pentru tine să vizitezi câteva persoane, i-a spus Acton. Aici ai parte de multă linişte. Duci o viaţă banală.

— Ah, linişte, linişte! exclamă baroneasa. Asta îmi place! Pot să mă odihnesc. De asta am venit aici. Distracţie? M-am distrat până acum. Să văd oameni – am văzut destui la viaţa mea. Dacă nu ar suna atât de nepoliticos, aş spune că îmi doresc cu umilinţă ca oamenii tăi de aici să mă lase în pace!

S-au privit unul pe altul pentru o clipă. Era o femeie căreia îi plăcea să fie privită.

— Deci ai venit aici pentru odihnă? a întrebat el.

— Aş putea spune asta. Am venit pentru multe dintre motivele acelea care nu pot reprezenta motive, nu ştiţi? Şi, cu toate acestea, ele sunt cele mai bune: să pleci, să schimbi ceva, să te rupi de tot. Când pleci, trebuie să ajungi undeva, iar eu m-am întrebat de ce n-aş ajunge aici.

— Cu siguranţă că ai avut destul timp pe drum, spuse Acton râzând.

Doamna Munster l-a privit din nou, şi apoi, zâmbind:

— Şi cu siguranţă că, de când am ajuns aici, am avut destul timp să mă întreb de ce am venit. Oricum, nu îmi pun niciodată întrebări inutile. Sunt aici şi cred că n-ar trebuie decât să-mi mulţumeşti.

— Vei vedea ce greutăţi o să-ţi fac când o să pleci.

— Vrei să-mi faci greutăţi? l-a întrebat ea, rearanjându-şi bobocul de trandafir de la corsaj.

— Cea mai mare dintre toate – de a fi fost atât de plăcut…

— Încât nu voi fi în stare să mai plec? Nu fi prea sigur de asta. Am lăsat şi acolo nişte persoane foarte plăcute.

— Ah, dar ai făcut-o ca să vii aici, unde sunt eu… spuse Acton.

— Nici nu ştiam că exişti. Scuză-mă că spun ceva atât de nepoliticos, dar, sincer vorbind, nu ştiam. Nu, a continuat baroneasa, am venit tocmai pentru că nu doream să văd oameni ca tine.

— Oameni ca mine? a strigat Acton.

— M-a cuprins un fel de dor de a veni alături de rudele naturale pe care ştiam că le puteam găsi aici. Acolo nu aveam decât rude artificiale, cum aş putea spune. Înţelegi diferenţa?

— Diferenţa mă dezavantajează, spuse Acton, bănuiesc că eu sunt o rudă artificială.

— Convenţională, a declarat baroneasa. Foarte convenţională.

— Ei bine, există o modalitate prin care relaţia dintre o doamnă şi un domn poate deveni oricând foarte naturală, i-a spus Acton.

— Te referi la momentul în care devin amanţi? Poate fi naturală sau nu. Şi în orice caz, i-a răspuns Eugenia, nous n'en sommes pas là![16]

Nu erau încă. Dar puţin mai târziu, când ea a început să-l însoţească în plimbările lui cu trăsura, ar fi putut părea astfel. El a venit de câteva ori singur, în trăsura lui înaltă, trasă de o pereche de cai sprinteni, minunaţi. Era altceva când plecase cu Clifford Wentworth, care era vărul ei şi era mult mai tânăr. Nimeni nu-şi imagina că ar fi flirtat cu Clifford, care era un băiat ruşinos şi despre care o mare parte din înalta societate a Bostonului bănuia că era "logodit" cu Lizzie Acton. Nu că s-ar fi crezut că baroneasa putea să flirteze cu cineva, pentru că ea era fără îndoială o femeie căsătorită. Faptul că legătura ei matrimonială făcea parte din ordinul "morganatic" era acum un lucru general ştiut, dar în aversiunea ei naturală de a presupune că aceasta însemna ceva mai puţin decât o legătură matrimonială completă, conştiinţa comunităţii s-a refugiat în convingerea că această condiţie implica ceva mai mult de atât.

Acton îşi dorea ca ea să aibă o părere bună despre priveliştea naturală americană şi a dus-o la distanţe îndepărtate, alegând drumurile cele mai frumoase şi punctele cu priveliştile cele mai ample. Dacă e adevărat că suntem buni atunci când suntem mulţumiţi, virtuţile Eugeniei ar fi trebuit să fie acum la apogeu, pentru că i-a plăcut să fie mânată cu viteză printr-o zonă sălbatică şi în compania unei persoane făcea din când în când ca vehiculul să sară pe deasupra drumurilor construite primitiv, ca o rândunică în zborul său, şi care, simţea ea, ar fi făcut multe lucruri dacă ea i-ar fi cerut. Câteodată, pentru câteva ore, aproape că nu apărea nici o casă, nu erau decât păduri, şi râuri, şi lacuri şi orizonturi ornate cu munţi lucioşi. Aşa cum am mai spus, baronesei i se părea că era o sălbăticie frumoasă. Dar această impresie adăuga ceva la sentimentul acela de lărgire a posibilităţilor care se arătaseră atunci când venise în Lumea Noua.

Într-o zi – era o după-amiază târzie – Acton şi-a oprit caii pe creasta unui deal de pe care se putea vedea o privelişte minunată. I-a lăsat să stea acolo,

ca să se odihnească, în timp ce el se aşezase alături de doamna Munster şi vorbeau împreună. Era o privelişte minunată, chiar dacă nu se zărea nici o fiinţă umană. Se vedea o sălbăticie de păduri şi luciul unui râu îndepărtat şi jumătate dintre crestele dealurilor din Massachussets. Drumul avea o margine lată şi plină de iarbă, alături de care curgea, mai departe, un pârâu adânc şi limpede. În iarbă erau flori sălbatice şi aproape de pârâu se întindea trunchiul unui copac căzut.

Acton a aşteptat o vreme şi în cele din urmă un ţăran călător a apărut pe drum, de-abia târându-şi picioarele. Acton i-a cerut să ţină caii, un serviciu cu care el a fost de acord, ca un ajutor prietenesc pentru un concetăţean. Apoi a invitat-o pe baroneasă să coboare, au plecat de-a lungul marginii de iarbă şi s-au aşezat pe buşteanul de lângă pârâu.

— Îmi imaginez că nu-ţi aminteşte de Silberstadt.

Din motive necunoscute, era prima dată când el îi menţiona Silberstadtul. El ştia că soţul ei era acolo şi acest lucru îi displăcea. Şi, mai mult de atât, i se repetase că soţul ei dorise să o îndepărteze – o stare a lucrurilor în cazul cărora chiar şi aluziile indirecte erau criticabile. Cu toate acestea, era adevărat că însăşi baroneasa făcuse aluzie adesea la Silberstadt, iar Acton se întrebase mereu de ce soţul ei dorea să scape de ea. Faptul că era cunoscută ca soţie repudiată era o poziţie curioasă pentru o doamnă şi este demn de a se menţiona că baroneasa şi-o asuma cu deosebită eleganţă şi demnitate. Încă de la început ea i-a făcut pe ceilalţi să simtă că existau două feţe ale acestei probleme şi că propria variantă va fi, atunci când se va hotărî să o prezinte, suprasaturată de detalii emoţionante.

— Bineînţeles că nu-mi aminteşte de oraş, spuse ea, de frontoanele sculptate ale bisericilor gotice, de minunatul Schloss, cu şanţurile şi cu grupurile sale de turnuri. Dar seamănă puţin cu alte părţi ale principatului. Ti-ai putea imagina în pădurile acelea germane măreţe, munţii legendari. Este genul de peisaj pe care îl vezi de la fereastră, în Shreckenstein.

— Ce este Shreckenstein? a întrebat-o Acton.

— Este un castel foarte mare – reşedinţa de vară a prinţului domnitor.

— Ai locuit vreodată acolo?

— Am stat acolo, i-a răspuns baroneasa.

Acton tăcea. S-a uitat o vreme la priveliştea ce se întindea în faţa lui, în care nu se găsea nici un castel.

— Este prima dată când mă întrebi de Silberstadt, a spus ea. Cred că vrei să afli despre căsnicia mea. Cred că ţi se pare foarte ciudat.

Acton o privi o clipă.

— Sunt sigur că nu ţi-ar plăcea să-ţi spun asta!

— Voi, americanii, aveţi nişte obiceiuri ciudate! afirmă baroneasa. Nu întrebaţi niciodată ceva direct. Mi se pare că sunt atâtea lucruri despre care nu puteţi să vorbiţi.

— Noi, americanii, suntem foarte politicoşi, spuse Acton, a cărui conştiinţă naţională devenise mai activă după ce locuise în ţări străine şi căruia îi displăcea încă să audă vorbindu-se de rău despre americani. Nu ne place să-i călcăm pe alţii pe bătături, i-a spus el. Dar mi-ar plăcea foarte mult să aflu despre căsnicia ta. Spune-mi cum s-a realizat.

— Prinţul s-a îndrăgostit de mine, i-a răspuns baroneasa simplu. Mi-a făcut o curte asiduă. La început nu vroia să mă căsătoresc cu el. Dar am refuzat să-l ascult în aceste condiţii. Aşa că mi-a propus să ne căsătorim – în măsura în care el putea. Eram tânără şi mărturisesc că am fost foarte flatată. Dar dacă ar fi vorba să se încheie acum o asemenea căsătorie, cu siguranţă că l-aş refuza.

— Acum cât timp s-au întâmplat acestea?

— Oh, acum mai mulţi ani, i-a spus Eugenia. N-ar trebui să-i ceri niciodată unei femei să-ţi dea date.

— Păi, mă gândeam că atunci când o femeie spune o poveste… i-a răspuns Acton. Şi acum vrea să o rupă?

— Vor să încheie o căsătorie politică. Este ideea fratelui său. Fratele lui este foarte inteligent.

— Trebuie să fie o pereche de seamă! a strigat Robert Acton.

Baroneasa a ridicat din umeri cu un aer filozofic.

— Ce vrei? Sunt prinţi. Ei au impresia că mă tratează foarte bine. Silberstadt este un stat mic şi foarte despotic, iar prinţul domnitor îi poate anula căsătoria dintr-un condei. Cu toate acestea, el mi-a promis să nu facă asta fără să aibă acordul meu formal.

— Şi ai refuzat să i-l acorzi?

— Până acum. Este o jignire şi mi-am dorit cel puţin să le fac greutăţi. Dar am un document în masa de scris pe care nu trebuie decât să-l semnez şi să-l trimit prinţului.

— Atunci se va termina tot?

Baroneasa şi-a ridicat mâna şi a lăsat-o iar în jos.

— Bineînţeles că cel puţin o să-mi păstrez titlul. Voi putea să-l păstrez dacă doresc. Şi bănuiesc că o să-l ţin. Orice om trebuie să aibă un nume. Şi o să-mi păstrez şi pensia. Este foarte mică, mizerabil de mică, dar trăiesc din ea.

— Şi nu trebuie decât să semnezi hârtia? a întrebat Acton.

Baroneasa l-a privit o clipă.

— Mă sfătuieşti s-o fac?

El s-a ridicat încet şi a rămas în picioare cu mâinile în buzunare.

— Ce câştigi dacă n-o faci?

— Aş putea câştiga avantajul acesta – dacă întârzii sau încerc să câştig timp, poate prinţul se va întoarce la mine, se va opune fratelui său. Ţine

foarte mult la mine, iar fratele lui n-a reuşit decât împingându-l încetul cu încetul.

— Dacă ar vrea să se întoarcă la tine, spuse Acton, l-ai… l-ai primi înapoi?

Când baroneasa i-a întâlnit privirile, s-a îmbujorat doar puţin. Apoi s-a ridicat.

— Aş avea satisfacţia de a spune: “Acum e rândul meu. Mă despart de Alteţa Voastră Regală.”

Au început să meargă spre trăsură.

— Ei bine, spuse Robert Acton, e o poveste curi-oasă! Cum l-ai cunoscut?

— Locuiam cu o bătrână, o contesă în vârstă, în Dresda. Fusese o prietenă a tatălui meu. Tatăl meu murise, eu eram singură. Fratele meu cutreiera lumea cu o trupă de teatru.

— Fratele tău ar fi trebuit să stea cu tine şi să te împiedice să-ţi pui încrederea în prinţi, a sugerat Acton.

Baroneasa tăcu o clipă, apoi:

— A făcut tot ce a putut, a spus ea. Mi-a trimis bani. Bătrâna contesă l-a încurajat pe prinţ, chiar îl presa. Mi se pare că, având în vedere situaţia, m-am comportat foarte bine, a adăugat doamna Munster, cu blândeţe.

Acton a privit-o şi a făcut observaţia – nu era pentru prima dată – că o femeie este mai frumoasă după ce şi-a dezvăluit greşelile sau suferinţele.

— Ei bine, gândi el cu glas tare, mi-ar plăcea să te văd cum îl trimiţi pe Alteţa Sa Regală undeva!

Doamna Munster se aplecă şi culese o părăluţă din iarbă.

— Şi să nu-mi semnez renunţarea?

— Ei bine, nu ştiu, nu ştiu, a spus Acton.

— Într-un caz aş avea răzbunarea. În celălalt caz, aş avea libertatea.

Acton râse încet în timp ce o ajuta să urce în trăsură.

— Oricum, i-a spus el, să ai mare grijă de hârtia aceea.

Câteva zile mai târziu, a rugat-o să vină să-i vadă casa. Îi propusese deja să facă această vizită, dar fusese amânată din cauza bolii mamei lui. Era invalidă pe viaţă şi îşi petrecuse ultimii ani, foarte răbdătoare, într-un fotoliu mare, înflorat, la fereastra dormitorului ei. În ultima vreme, timp de câteva zile, nu mai putuse să vadă pe nimeni. Dar acum se simţea mai bine şi îi trimisese baronesei un mesaj foarte politicos. Acton dorise ca vizitatoarea lor să vină la cină, dar doamna Munster a preferat să înceapă cu o vizită simplă. Se gândea că, dacă ar merge la cină, domnul Wentworth şi fiicele lui ar fi invitate de asemenea, iar ei i se părea că atmosfera specială a ocaziei s-ar fi păstrat mai bine într-un tête-à-tête cu gazda ei. N-a explicat nimănui de ce ocazia aceea ar fi trebuit să aibă o atmosferă specială. După câte se putea vedea, era pur şi simplu foarte plăcut. Acton a venit după ea şi a condus-o până la uşa lui, operaţie care a durat foarte puţin. Baroneasa şi-a spus în gând că avea o casă foarte frumoasă, dar verbal a declarat-o încântătoare. Era mare, pătrată şi vopsită în maro. Era înconjurată de arbuşti bine întreţinuţi şi, de la poartă, o scurtă alee se îndrepta spre ea. Era, de fapt, o locuinţă mult mai modernă decât cea a domnului Wentworth, era tapiţată mai mult decât necesar şi decorată costisitor. Baroneasa şi-a dat seama că gazda ei studiase destul de mult confortul material. Şi apoi, el avea cele mai încântătoare bibelouri chinezeşti: trofee ale sejurului său în Imperiului Celest, pagode de abanos şi vitrine de fildeş, monştri sculptaţi, rânjind şi aruncând priviri răutăcioase de pe consola de cămin, în faţa scuturilor de mână frumos fasonate, seturi de masă din porţelan, lucind din spatele uşilor de sticlă ale bufeturilor de mahon, scuturi mari, în colţuri, acoperite cu mătase rigidă, brodată cu mandarine şi dragoni. Aceste lucruri erau împrăştiate peste tot şi i-au servit Eugeniei drept pretext pentru a vizita întrega casă. I-a plăcut locuinţa, s-a bucurat s-o viziteze, a găsit de cuviinţă că era foarte frumoasă. Avea un amestec de atmosferă familială şi generozitate şi, deşi era aproape un muzeu, camerele mici, puţin folosite, erau la fel de proaspete şi curate precum o lăptărie bine întreţinută. Lizzie Acton i-a spus că ştergea praful de pe toate pagodele şi celelalte curiozităţi

în fiecare zi, cu mâna ei, iar baroneasa i-a răspuns că era fără îndoială o zână a gospodăriei. Lizzie nu avea deloc aspectul unei tinere care ştergea praful de pe obiecte. Purta rochii atât de frumoase şi avea nişte degete atât de delicate, încât îţi era greu să ţi-o imaginezi înglodată în griji sordide. A venit s-o întâmpine pe doamna Munster la sosire, dar nu a spus nimic sau aproape nimic, iar baroneasa se gândi iarăşi – avusese ocazia să facă aceasta şi mai înainte – că fetele americane nu aveau maniere. Nu-i plăcea de această fetiţă americană şi era destul de pregătită să afle că nu reuşise să facă o impresie bună asupra domnişoarei Acton. Lizzie i-a lăsat impresia că era optimistă şi directă până aproape de impertinenţă, iar ideea ei de a combina două lucruri nepotrivite ca plăcerea de a face muncă în gospodărie şi purtarea unor rochii noi, după moda pariziană, îi sugera că fata avea o energie periculoasă. Baroneasa era iritată de faptul că în ţara aceasta părea să conteze dacă o fată era ceva mai mult sau ceva mai puţin o nulitate, pentru că, până acum, Eugenia nu fusese conştientă de vreun fel de presiune morală în ceea ce priveşte aprecierea virginelor nesemnificative. Probabil că tot un indiciu al impertinenţei lui Lizzie a fost şi faptul că ea s-a retras după puţină vreme şi a lăsat-o pe baroneasă în grija fratelui său. Acton vorbea foarte mult despre bibelourile sale chinezeşti: ştia foarte multe despre porţelanuri şi obiecte vechi. Parcurgând casa, baroneasa a făcut, ca să zic aşa, foarte multe staţionări. Se aşeza oriunde, mărturisea că este puţin obosită şi întreba de diferite obiecte cu un amestec curios de vioiciune şi lipsă de atenţie. Dacă ar fi avut cui să spună, ar fi declarat că era absolut îndrăgostită de gazda ei. Dar i-ar fi fost greu să-i facă această declaraţie, chiar şi în cea mai strictă confidenţialitate, lui Acton însuşi. Cu toate acestea, sentimentul, caracterizat de acea acuitate admirabilă a trăirilor sale, că el avea o fire lipsită de ascunzişuri, că până şi ironia lui umoristică se îndrepta spre acest punct, îi făcea o plăcere care avea ceva din farmecul unui lucru cu totul special. Impresia pe care o lăsa onestitatea lui era aproape ca un buchet de flori: parfumul era foarte plăcut, dar uneori putea fi incomod. În orice caz, putea fi considerat un om de încredere în orice colţ al lumii. Şi, mai mult de-atât, nu era absolut simplu, ceea ce ar fi fost un exces, ci era relativ simplu, ceea ce era suficient pentru baroneasă.

Lizzie a venit din nou să le spună că mama ei ar dori să o primească pe doamna Munster, aşa că Baroneasa a urmat-o în apartamentul doamnei Acton. În timp ce mergea, Eugenia se gândea că nu o displăcea pe această

tânără din cauza afectării impertinenţei sale, pentru că pe terenul acesta ar fi putut cu uşurinţă s-o învingă. Impertinenţa nu era o dorinţă a fetei de a rivaliza, ci un fel de indiferenţă amuzantă, copilăresc sfidătoare, faţă de rezultatele comparaţiei. Doamna Acton era o femeie de cincizeci şi cinci de ani, cu faţa ofilită şi dulce şi şedea pe nişte perne, uitându-se la un pâlc de cucute. Era foarte modestă, foarte timidă şi foarte bolnavă. O făcea pe Eugenia să se simtă foarte elegantă pentru că ea însăşi nu era astfel: atât de bolnavă, nici, poate, atât de modestă. Pe un scaun lângă ea era un volum din eseurile lui Emerson. Era o ocazie foarte bună pentru biata doamnă Acton, în situaţia ei neajutorată, să se afle faţă în faţă cu o femeie străină, inteligentă, mai manierată decât orice altă femeie – decât o duzină de femei – pe care o cunoscuse vreodată.

— Am auzit foarte multe despre dumneavoastră, i-a spus ea politicos baronesei.

— De la fiul dumneavoastră, nu? a întrebat-o Eugenia. Mi-a vorbit atât de mult despre dumneavoastră. Oh, v-ar plăcea felul în care vorbeşte despre dumneavoastră, a continuat baroneasa, aşa cum un asemenea fiu ar trebui să vorbească despre o asemenea mamă.

Doamna Acton rămase cu privirea pierdută în scaunul ei. Acesta era genul de “maniere” al doamnei Munster. Dar domnul Acton privea şi el în gol, perfect conştient de faptul că de-abia dacă o menţionase pe mama lui faţă de remarcabila lor invitată. Nu vorbise niciodată despre prezenţa ei maternă imobilă – o prezenţă rafinată, cu atâta delicateţe, încât aproape că se transformase pur şi simplu de la sine într-un sentiment subiectiv de recunoştinţă. Iar Acton vorbea rar despre sentimentele sale. Baroneasa a îndreptat un zâmbet către el şi în aceeaşi clipă simţi că ei îşi dăduseră seama de minciuna ei socială. Atinsese o notă falsă. Dar cine erau aceşti oameni, cărora nu le plăceau minciunile din politeţe? Dacă ei erau supăraţi, la fel era baroneasa. Şi după ce au schimbat câteva întrebări politicoase şi răspunsuri pe un ton scăzut, ea şi-a luat rămas bun de la doamna Acton. L-a rugat pe Robert să nu o însoţească până acasă, avea să se urce singură în trăsură, aşa dorea ea. Era ca o poruncă şi ei i s-a părut că el părea dezamăgit. În timp ce stătea în faţa uşii, alături de el – trăsura se întorcea pe aleea cu pietriş – , gândul acesta i-a redat seninătatea.

Când i-a întins mâna în semn de rămas-bun, l-a privit o clipă.

— Aproape că m-am hotărât să trimit hârtia aceea, i-a spus ea.

El ştia că se referea la documentul pe care îl denumise renunţarea ei. A ajutat-o să urce în trăsură, fără un cuvânt. Dar înainte ca vehiculul să se pună în mişcare:

— Ei bine, când o veţi fi trimis deja, sper că mă veţi anunţa.

16 Noi n-am ajuns până acolo! – fr. (n.t.)

Capitolul VII

Felix Young i-a terminat portretul Gertrudei şi, mai târziu, a pus pe pânză trăsăturile multora dintre membrii acelui cerc al cărui pivot şi centru s-ar putea spune că devenise în acel moment. Mă tem că va trebui să facem mărturisirea că era fără îndoială un pictor care îşi flata modelele şi că le conferea o eleganţă romantică. Aceasta părea uşor de dobândit şi destul de ieftină, plătind doar o sută de dolari unui tânăr care transforma “pozarea” în ceva atât de distractiv. Felix era plătit pentru picturile sale, fără să facă vreun secret din faptul că paşii lui se îndreptaseră spre Lumea Noua nu numai dintr-o curiozitate afectuoasă, ci şi din dorinţa de a-şi îmbunătăţi situaţia materială. I-a făcut portretul unchiului său ca şi cum acesta nu s-ar fi ferit niciodată de acest experiment. Ar fi foarte corect să adăugăm că, în timp ce îşi realiza scopul, exercitând doar presiuni blânde, el nu a acceptat ca bătrânul să-i ofere altceva decât timpul lui. Într-o dimineaţă de vară, el şi-a petrecut braţul prin cel al domnului Wentworth – este adevărat că foarte puţine braţe treceau prin cel al domnului Wentworth – şi l-a condus prin grădină, de-a lungul drumului, până în studioul pe care el îl improvizase în căsuţa dintre meri. Bătrânul cel solemn se simţea din ce în ce mai fascinat de inteligentul lui nepot, a cărui tinereţe proaspătă şi exuberantă părea un compendiu de experienţe ciudat de numeroase. I se părea că Felix trebuie să ştie o mulţime de lucruri şi i-ar fi plăcut să afle ce credea despre unele dintre lucrurile despre care el însuşi nu putuse discuta decât în mod formal şi despre care nu avea decât vagi cunoştinţe. Felix avea un stil încrezător şi de o tranşanţă veselă de a judeca acţiunile umane pe care domnul Wentworth a început încet-încet să-l invidieze. Părea că îi era uşor să critice. În cazul domnului Wentworth, procesul de formare a unei opinii – despre comportamentul cuiva, să presupunem – semăna cu încercarea eşuată de a nimeri gaura cheii cu o cheie aleasă la întâmplare. I se părea că trecea prin lume cu un mănunchi mare de astfel de instrumente nepotrivite la cingătoare. Pe de altă parte, nepotul lui deschidea orice uşă cu dexteritatea unui hoţ de cai, printr-o singură răsucire a mâinii. Se simţea obligat să menţină convenţia că un unchi era mai înţelept decât nepotul său, chiar dacă nu reuşea s-o facă altfel decât ascultând cu o tăcere gravă discursul iute, amuzant şi continuu al lui Felix. Dar a venit şi ziua în care el

aproape că s-a abătut de la atitudinea sa consecventă şi aproape că i-a cerut sfatul nepotului său.

— Ai ajuns vreodată la ideea stabilirii în Statele Unite? l-a întrebat el într-o dimineaţă, în timp ce Felix mânuia pensula cu mult talent.

— Dragul meu unchi, i-a spus el, scuzaţi-mă dacă întrebarea dumneavoastră mă face să zâmbesc puţin. Pentru început, eu nu m-am dus niciodată către idei. Ideile vin la mine, dar mă tem că nu mi-am făcut niciodată un plan serios. Ştiu ce veţi spune sau, mai degrabă, ştiu ce gândiţi, pentru că nu ştiu dacă o veţi spune: că sunt foarte frivol şi împrăştiat. Aşa este, dar aşa sunt eu. Eu iau lucrurile aşa cum vin ele şi într-un fel sau altul există întotdeauna un lucru nou care vine după cel din urmă. În al doilea rând, nu mi-aş propune niciodată să mă stabilesc undeva. Nu pot să mă stabilesc, dragă unchiule, eu nu sunt genul de om care rămâne într-un loc. Ştiu că asta fac străinii, se stabilesc întotdeauna aici. Dar, ca să vă răspund la întrebare, nu am ajuns niciodată la aşa ceva.

— Ai de gând să te întorci în Europa şi să-ţi reiei stilul de viaţă dezordonat? l-a întrebat domnul Wentworth.

— N-aş putea spune că am de gând să fac asta. Dar e foarte posibil să mă întorc în Europa, la urma urmei sunt european. Să ştiţi că mă simt astfel. Va depinde foarte mult şi de sora mea. Este chiar o europeancă mai adevărată decât mine. Să ştiţi că aici ea este ca o fotografie scoasă din ramă. În ceea ce priveşte dacă o să “reiau” stilul de viaţă dezordonat, să ştiţi că nu l-am părăsit niciodată cu adevărat. Ce ar putea fi, pentru mine, mai dezordonat decât asta?

— Ce anume? l-a întrebat domnul Wentworth, cu solemnitatea sa ştearsă.

— Ei bine, totul! Faptul că locuiesc aproape de dumneavoastră, în felul acesta, viaţa aceasta de familie încântătoare, liniştită şi serioasă. Că sunt ca un frate pentru Charlotte şi Gertrude, că vizitez douăzeci de tinere domnişoare şi merg la plimbare cu fiecare dintre ele, că seara stau cu dumneavoastră pe verandă şi ascult greierii şi mă culc la zece seara.

— Ai făcut o descriere foarte vie, i-a spus domnul Wentworth, dar nu văd nimic nepotrivit în ceea ce ai descris.

— Nici eu, dragă unchiule. Este extrem de încântător şi nu mi-ar plăcea dacă ar fi nepotrivit. Vă asigur că nu-mi plac lucrurile necuvenite, deşi s-ar putea spune că dumneavoastră credeţi asta, a continuat Felix, pictând mai departe.

— Nu te-am acuzat niciodată de aşa ceva.

— Vă rog, nici să n-o faceţi, pentru că, vedeţi dumneavoastră, în adâncul meu sunt teribil de filistin, spuse Felix.

— Filistin? a repetat domnul Wentworth.

— Cum s-ar zice, o persoană obişnuită, cu frica lui Dumnezeu.

Domnul Wentworth îl privea cu oarecare rezerve, ca un înţelept încurcat, în timp ce Felix continua:

— Sunt sigur că voi ajunge până la o vârstă înaintată, venerabilă şi venerată. Vreau să am o viaţă lungă. Poate că n-aş putea spune că acesta este un plan, dar este o dorinţă aprinsă, un vis plăcut. Voi fi un bătrân plin de viaţă, poate chiar frivol!

— Este normal, îi spuse unchiul său sentenţios, să doreşti să prelungeşti o viaţă frumoasă. Poate că avem o aversiune egoistă de a pune capăt plăcerilor noastre. Dar presupun că doreşti să te căsătoreşti, a adăugat el.

— Şi aceasta, dragă unchiule, este speranţa, dorinţa şi visul meu, i-a spus Felix.

Pentru o clipă, i-a venit ideea că aceasta putea fi o introducere pentru a i se oferi mâna uneia dintre fiicele admirabile ale domnului Wentworth. Dar în numele unei modestii decente şi al unui simţ adecvat pentru durile realităţi ale lumii, Felix a alungat acest gând. Fără îndoială că unchiul său era încarnarea bunăvoinţei, dar de aici până la a accepta – fără nici o condiţie – ideea de a se înfăptui o uniune între o tânără cu o zestre probabil foarte

mare şi un artist fără nici o leţcaie şi fără perspectiva de a deveni faimos era un drum foarte lung. Felix devenise conştient în ultimul timp că manifesta o preferinţă voluptuoasă pentru tovărăşia – fără a o împărţi cu alţii, dacă era posibil – Gertrudei Wentworth. Dar, pentru moment, o trecuse pe această tânără în categoria strălucitor de rece a lucrurilor pe care nu le putea obţine. Nu era prima femeie pentru care simţise o admiraţie lipsită de simţ practic. Fusese îndrăgostit de ducese şi contese şi o dată sau de două ori se apropiase periculos de mult de cinism declarând că ideea că femeile erau dezinteresate fusese supraapreciată. În ansamblu, îşi temperase îndrăzneala prin modestie şi n-ar fi corect faţă de el dacă n-am spune direct că ar fi fost incapabil să profite de înaltul grad de familiaritate care exista între ei, pentru a face dragoste cu cea mai tânără dintre frumoasele lui verişoare. Felix crescuse în spiritul unor tradiţii în lumina cărora o asemenea faptă părea o încălcare gravă a ospitalităţii. Am mai spus că era tot timpul fericit şi printre sursele sale actuale de fericire s-ar putea număra şi faptul că evalua problema aceasta a relaţiei sale cu Gertrude cu o luciditate care îl încânta. Propriul comportament îi părea inundat de frumuseţea virtuţii, o formă a frumuseţii pe care el o admira cu aceeaşi intensitate cu care admira şi celelalte forme.

— Cred că, dacă te-ai căsători, ţi-ai găsi fericirea, i-a spus domnul Wentworth imediat.

— Sicurissimo! a exclamat Felix, iar apoi, oprindu-se din pictat, şi-a privit unchiul cu un zâmbet. Simt tentaţia de a vă spune ceva. Aş putea risca?

Domnul Wentworth s-a tras puţin în sus.

— Sunt o persoană foarte sigură. Nu repet nimic.

Dar el spera că Felix nu va risca prea mult. Felix râdea de răspunsul lui.

— Este ciudat să vă aud vorbindu-mi despre fericirea mea. Nu cred că ştiţi nici dumneavoastră ce e fericirea, dragă unchiule. Vi s-a părut foarte brutal ceea ce am spus?

Bătrânul tăcu o clipă, iar apoi, cu o demnitate seacă, ce l-a impresionat brusc pe nepot:

— Câteodată putem să arătăm un drum pe care noi nu suntem capabili să-l urmăm.

— Ah, să nu-mi spuneţi că aţi avut necazuri, i-a răspuns Felix. Nici nu m-am gândit la asta şi n-am făcut aluzie la ele. Nu vroiam să spun decât că nu ştiţi să vă amuzaţi.

— Să ne amuzăm? Nu suntem copii.

— Întocmai! Aţi ajuns la vârsta cuvenită. Îi spuneam asta Gertrudei, zilele trecute, a adăugat Felix. Sper că nu am fost indiscret.

— Dacă aţi fost, nu era decât calea dumneavoastră de a vă amuza, i-a spus domnul Wentworth, cu o ironie mai tăioasă decât l-ar fi crezut Felix capabil. Mă tem că nu aţi avut niciodată probleme.

— O, ba da, am avut, i-a răspuns Felix puţin spiritual, înainte să ştiu mai multe. Dar nu mă mai prindeţi cu aşa ceva.

Domnul Wentworth a menţinut o vreme o linişte mai expresivă decât un suspin adânc.

— Nu ai copii, i-a spus el în cele din urmă.

— Să nu-mi spuneţi că încântătoarele dumneavoastră tinere sunt o sursă de durere pentru dumneavoastră! exclamă Felix.

— Nu vorbesc de Charlotte.

Şi apoi, după o pauză, domnul Wentworth a continuat:

— Nu vorbesc de Gertrude. Dar mi-e foarte teamă pentru Clifford. O să-ţi spun altă dată.

Data viitoare când a pozat, nepotul său i-a amintit că îi încredinţase secretele sale.

— Cum se simte Clifford astăzi? l-a întrebat Felix. Mi s-a părut întotdeauna un tânăr extrem de discret. Într-adevăr, este prea discret, pare să se ferească

tot timpul de mine, de parcă ar considera că tovărăşia mea este neînsemnată. Zilele trecute i-a zis surorii sale, Gertrude mi-a povestit, că râd tot timpul de el. Dacă râd, nu o fac decât din impulsul de a încerca să-i inspir încredere. Este singurul mod pe care îl cunosc.

— Situaţia lui Clifford nu este ceva de râs, îi spuse domnul Wentworth. E ceva foarte ciudat, după cum bănuiesc că ai ghicit şi tu.

— Ah, vă referiţi la povestea de dragoste cu verişoara lui?

Domnul Wentworth privi în gol, înroşindu-se puţin.

— Mă refeream la absenţa lui de la colegiu. A fost suspendat. Ne-am hotărât să nu vorbim despre acest lucru decât dacă suntem întrebaţi.

— Suspendat? a repetat Felix.

— Autorităţile de la Harvard i-au cerut să lipsească timp de şase luni. Între timp, studiază cu domnul Brand. Credem că domnul Brand îl va ajuta, cel puţin aşa sperăm.

— Ce i s-a întâmplat la facultate? a întrebat Felix. Îi plăceau prea mult distracţiile? Sunt sigur că domnul Brand nu-l va învăţa nici unul dintre secretele acelea.

— Îi plăcea prea mult ceva ce n-ar fi trebuit să-i placă. Cred că este considerată o distracţie.

Felix râse din nou uşor.

— Dragul meu unchi, există vreo îndoială că este vorba de o distracţie? C’est son age[17], după cum se spune în Franţa.

— Ar fi trebuit să spun că este un viciu al vârstei târzii, al bătrâneţii dezamăgite.

Felix l-a privit pe unchiul său cu sprâncenele ridicate şi apoi:

— Despre ce vorbiţi? l-a întrebat el zâmbind.

— Despre situaţia în care l-am găsit pe Clifford.

— A, a fost găsit – a fost prins?

— Fără îndoială că a fost prins. Nu mai putea merge, se clătina.

— Ah, bea! spuse Felix. Bănuiam asta, pentru că am observat ceva în prima zi în care am ajuns aici. Sunt de acord cu dumneavoastră că e de prost gust. Nu e un viciu de domn. Ar trebui să renunţe.

— Sper foarte mult că domnul Brand va avea o influenţă benefică! a continuat domnul Wentworth. A vorbit cu el de la început. Iar el nu se atinge de nimic.

— O să vorbesc cu el. O să vorbesc cu el, a declarat Felix vesel.

— Ce o să-i spui? l-a întrebat unchiul lui, puţin temător.

Câteva momente, Felix nu a răspuns nimic.

— Vreţi să-l căsătoriţi cu vara lui? a întrebat el în cele din urmă.

— Să-l căsătoresc? a repetat domnul Wentworth. Nu cred că verişoara lui ar dori să se căsătorească cu el.

— Înseamnă că nu aveţi nici o înţelegere cu doamna Acton?

Domnul Wentworth privi lung, aproape indiferent.

— Nu am discutat niciodată asemenea subiecte cu ea.

— Cred că ar fi timpul, i-a spus Felix. Lizzie Acton este de o frumuseţe admirabilă, iar dacă Clifford este periculos…

— Nu sunt logodiţi, i-a spus domnul Wentworth. Nu am nici un motiv să cred că sunt logodiţi.

— De exemplu! a strigat Felix. O logodnă clandestină? Aveţi încredere în mine. Clifford este un băiat încântător, după cum spun eu. Nu e capabil de

aşa ceva. Atunci Lizzie Acton nu ar fi geloasă pe altă femeie.

— Sper că nu, spuse bătrânul, cu vagul sentiment că gelozia este un viciu inferior înclinaţiei spre băutură.

— Înseamnă că cel mai bun lucru pentru Clifford este să devină interesat de o femeie fermecătoare şi inteligentă, i-a propus Felix.

S-a oprit din pictat şi, cu coatele pe genunchi, îl privi pe unchiul său cu aerul strălucitor că dorea să-i comunice ceva.

— Eu cred foarte mult în influenţa femeilor. Un bărbat devine domn după ce a locuit cu o femeie. Este foarte adevărat că Clifford le are pe surorile sale, care sunt încântătoare. Dar să ştiţi că ar trebui să aibă alte sentimente, decât cele fraterne. O are pe Lizzie Acton, dar poate că ea este cam imatură.

— Bănuiesc că Lizzie a vorbit cu el, au cumpănit bine lucrurile împreună, i-a spus domnul Wentworth.

— Că nu e potrivit să se cherchelească, despre frumuseţea cumpătării? Este un efort plictisitor pentru o tânără frumoasă. Nu, a continuat Felix, Clifford ar trebui să frecventeze nişte femei plăcute, care, fără să-i menţioneze vreodată asemenea subiecte lipsite de savoare, l-ar face să înţeleagă că este foarte ridicol când se îmbată. Dacă s-ar îndrăgosti puţin de ea, cu atât mai bine. Ar fi ca un medicament pentru el.

— Ei bine, ce femeie ne sugerezi? l-a întrebat domnul Wentworth.

— Aveţi o femeie deşteaptă la îndemână. Sora mea.

— Sora ta? La îndemână pentru mine? a repetat domnul Wentworth.

— Spuneţi-i ceva lui Clifford. Spuneţi-i să fie îndrăzneţ. Deja este bine dispus, a invitat-o de două sau trei ori la o plimbare cu trăsura. Dar nu cred că vine să o vadă. Faceţi-i aluzie că ar trebui să vină, ar trebui să vină des. Vor sta împreună o după-amiază întreagă şi vor discuta. Îi va face bine.

Domnul Wentworth reflecta.

— Crezi că va exercita o influenţă benefică asupra lui?

— Va exercita asupra lui o influenţă de civilizare – aş putea spune de trezire. O femeie fermecătoare, deşteaptă, spirituală reuşeşte întotdeauna, mai ales dacă este şi puţin cochetă. Dragul meu unchi, în tovărăşia unor asemenea femei am primit jumătate din educaţia mea. Dacă Clifford este suspendat de la colegiu, aşa cum spuneţi, lăsaţi-o pe Eugenia să-i fie profesoară.

Domnul Wentworth continua să fie la fel de gânditor.

— Crezi că Eugenia este o cochetă? a întrebat el.

— Ce femeie frumoasă nu este? l-a întrebat Felix la rândul său.

Dar acesta nu putea reprezenta, în cel mai bun caz, un răspuns pentru domnul Wentworth, pentru că el nu o considera pe nepoata lui frumoasă.

— Cu Clifford, Eugenia va fi destul de cochetă doar pentru a fi puţin ironică, a continuat tânărul. De asta are el nevoie. Aşa că ar trebui să-i recomandaţi să se poarte frumos cu ea. Cel mai bine ar fi ca sugestia aceasta să vină de la dumneavoastră.

— Să înţeleg că ar trebui să-i sugerez fiului meu să-i facă o… o declaraţie de… de afecţiune doamnei Munster?

— Da, da, o declaraţie! a strigat Felix cu înţelegere.

— Dar, din câte am înţeles eu, doamna Munster este o femeie căsătorită.

— Ah, spuse Felix zâmbind, bineînţeles că nu se va putea căsători cu el. Dar va face ce poate.

Domnul Wentworth rămase în scaun, cu ochii aţintiţi spre podea. În cele din urmă, s-a ridicat.

— Nu cred că aş putea să-mi iau angajamentul că-i voi recomanda fiului meu un asemenea comportament, i-a spus el.

Şi, fără să întâlnească privirile surprinse ale lui Felix, şi-a întrerupt şedinţa, pe care nu a reluat-o timp de două săptămâni.

Lui Felix îi plăcea foarte mult micul lac care ocupa atâţia acri din pământurile domnului Wentworth, dar şi păduricea foarte frumoasă de pini care se întindea la capătul lui cel mai îndepărtat, plantată fiind pe un dig înalt şi vânat de briza verii. Murmurele aerului pe coroanele copacilor îndepărtaţi erau ciudat de distincte, aproape clare. Într-o după-amiază, tânărul a ieşit din atelierul său şi a trecut pe lângă uşa deschisă a micului salon al Eugeniei. Înăuntru, în obscuritatea răcoroasă, şi-a văzut sora, îmbrăcată în alb, îngropată în fotoliul ei şi ţinând lângă faţă un buchet enorm. În faţa ei stătea Clifford Wentworth, învârtindu-şi pălăria. Era limpede că tocmai îi oferise baronesei buchetul, ai cărei ochi frumoşi, care îl priveau pe deasupra trandafirilor mari şi a năprasnicilor, trimiteau în zâmbet ce invita la conversaţie. Stând în pragul căsuţei, Felix a ezitat o clipă dacă să se întoarcă şi să intre în salon. Apoi şi-a continuat drumul şi a trecut prin grădina domnului Wentworth. Procesul de civilizare căruia el a sugerat să-i fie supus Clifford părea să se fi declanşat de unul singur. Cel puţin, Felix era foarte sigur că domnul Wentworth nu-i adoptase planul ingenios pentru a stimula conştiinţa estetică a tânărului.

“Fără îndoială că el bănuieşte”, şi-a spus Felix după conversaţia pe care am relatat-o, “că, din bună-voinţă fraternă, doresc să fac rost pentru Eugenia de distracţia unui flirt – sau, poate aşa cum o numeşte el, o intrigă – cu mult prea susceptibilul Clifford. Trebuie să recunosc – am mai observat asta până acum – că nimic nu întrece licenţa pe care şi-o arogă imaginaţia unor oameni foarte rigizi.”

La rândul său, Felix nu-i spusese nimic lui Clifford. Dar îi menţionase Eugeniei că domnul Wentworth era foarte îngrijorat de gusturile îndoielnice ale fiului său.

— Ar trebui să facem ceva să-i ajutăm, după cât de buni au fost cu noi, i-a adăugat el. Încurajează-l pe Clifford să te viziteze şi deschide-i gustul pentru conversaţie. Îl va înlocui pe celălalt, care i se trage numai de la lipsa lui de maturitate şi de la faptul că încă nu a luat poziţia pe care trebuie s-o ocupe în lume – cea de tânăr bogat de viţă veche – destul de în serios. Chiar dacă face dragoste cu tine, nu e mare lucru.

— Trebuie să mă ofer ca o formă superioară de beţie, un înlocuitor pentru sticla de coniac, ha? l-a întrebat baroneasa. Chiar că în ţara asta omul capătă întrebuinţări ciudate.

Dar ea nu refuzase să se ocupe de educaţia superioară a lui Clifford, iar Felix, care nu se mai gândise la această problemă, pentru că fusese urmărit de ambiţii de profit personal, se gândea acum că începuseră eforturile de îndreptare a tânărului. În stadiu de plan, această idee părea a fi cea mai fericită dintre toate, dar acum, când era pusă în practică, se simţea puţin stânjenit.

“Dacă Eugenia… dacă Eugenia…”, se întreba el încet, întrebarea risipindu-se din cauza sentimentului că Eugenia n-ar fi fost în stare de aşa ceva. Dar înainte ca Felix să aibă timp să-şi accepte sau să-şi respingă dojanele, fie ele şi în această formă vagă, l-a văzut pe Robert Acton ieşind din curtea domnului Wentworth pe o poartă mai îndepărtată şi venind spre căsuţa din livadă. Era limpede că Acton venise pe jos de la casa lui pe o scurtătură umbrită şi intenţiona să o viziteze pe doamna Munster. Felix l-a privit o clipă, apoi s-a întors. Putea să-l lase pe Acton să joace rolul Providenţei şi să întrerupă – ei trebuiau să fie întrerupţi – complicaţia sentimentală a lui Clifford cu Eugenia.

Felix a traversat grădina spre casă şi spre o poartă dosnică care dădea spre o potecă ce traversa pajiştile spre râu, pe lângă o pădurice. S-a oprit şi s-a uitat în sus la casă. Ochii lui au rămas mai multă vreme aţintiţi asupra unei ferestre deschise, pe o latură mai umbrită. Imediat, Gertrude a apărut în cadrul ei, privind văzduhul de vară. Şi-a scos pălăria în faţa ei şi i-a urat o zi bună. I-a spus că avea de gând să vâslească pe iaz şi a rugat-o să-i acorde onoarea de a-l însoţi. Ea l-a privit o clipă, apoi, fără să spună nimic, s-a întors. Dar a reapărut mai jos, cu una dintre pălăriile acelea Lenghorn ciudate şi încântătoare, legată cu panglici de satin alb, care se purtau în vremea aceea. Mai ducea şi o umbrelă verde de soare. L-a însoţit până la malul lacului, unde vreo câteva bărci erau întotdeauna acostate. S-au urcat într-una dintre ele, iar Felix a proiectat-o către malul opus cu bătăi uşoare de vâslă. Era o zi perfectă de vară, micul lac avea culoarea razelor de soare, pleoscăitul vâslelor era singurul zgomot care se auzea, iar ei s-au descoperit ascultându-l. Au coborât şi, pe o potecă şerpuită, s-au urcat pe o colină cu

creasta acoperită de pini, ce străjuia deasupra apei, cu întinsul alb, care lucea printre copaci. Locul acela era minunat de răcoros, şi avea farmecul sporit că – în crengile de pin cu sunetul lor domol – părea că poţi auzi răcoarea, la fel de bine cum o simţeai. Felix şi Gertrude s-au aşezat pe covorul ruginiu de ace de pin şi au vorbit despre multe lucruri. În timpul discuţiei, Felix a menţionat în cele din urmă plecarea sa. Era prima dată când făcea aluzie la aşa ceva.

— Pleci? l-a întrebat Gertrude privindu-l.

— Într-o zi, când frunzele vor începe să cadă. Ştii că nu pot sta pentru totdeauna.

Gertrude şi-a îndreptat privirile spre priveliştea înconjurătoare şi, după o pauză, i-a zis:

— N-o să te mai văd niciodată.

— De ce nu? a întrebat-o Felix. Probabil că vom supravieţui amândoi plecării mele.

Dar Gertrude nu făcea decât să repete:

— N-o să te mai văd niciodată. N-o să mai aud niciodată de tine, a continuat ea. Nu voi mai şti nimic. Nu ştiam nimic despre tine înainte şi va fi la fel de-acum.

— Din nefericire, nici eu nu ştiam nimic despre tine înainte, i-a spus Felix. Dar acum o să-ţi scriu.

— Să nu-mi scrii. N-o să-ţi răspund, i-a declarat Gertrude.

— Bineînţeles că ar trebui să ard scrisorile, i-a spus Felix.

Gertrude l-a privit din nou.

— Să-mi arzi scrisorile? Uneori spui lucruri ciudate.

— Nu sunt ciudate în sine, i-a răspuns tânărul. Sunt ciudate numai pentru că ţi le spun ţie. O să vii în Europa.

— Cu cine să vin?

I-a adresat această întrebare pe un ton firesc, era foarte serioasă. Lui Felix îi plăcea seriozitatea ei şi a ezitat câteva momente.

— Nu-mi poţi spune asta, a continuat ea. Nu-mi poţi spune că voi merge cu tatăl şi sora mea. Nici nu crezi asta.

— O să-ţi păstrez scrisorile, i-a spus Felix imediat, ca răspuns la toate întrebările ei.

— Eu nu scriu niciodată. Nu ştiu cum să scriu.

O vreme, Gertrude nu a mai spus nimic. Iar însoţitorul ei, în timp ce o privea, şi-ar fi dorit ca, făcând dragoste cu fiica unui bătrân domn care fusese ospitalier cu el, să nu fi fost considerat un "trădător". După-amiaza era pe sfârşite, umbrele se alungeau, iar lumina a devenit mai adâncă pe orizontul de vest. Două persoane au apărut de cealaltă parte a râului, ieşind din casă şi traversând pajiştea.

— Charlotte şi domnul Brand, i-a spus Gertrude. Vin aici.

Dar Charlotte şi domnul Brand nu au înaintat decât până la malul lacului şi au rămas acolo, privind către partea cealaltă. Nu au dat nici un semn că doreau să se urce în barca pe care Felix o lăsase la locul de acostare. Felix şi-a fluturat pălăria spre ei, erau prea departe ca să-i strige. Ei nu i-au răspuns prin vreun semn vizibil şi, imediat, s-au întors şi au început să meargă de-a lungul malului.

— Domnul Brand este reţinut, i-a spus Felix. Nu se exteriorizează niciodată faţă de mine. Rămâne tăcut, cu bărbia în palmă, şi se uită la mine. Uneori se uită în altă parte. Tatăl dumneavoastră mi-a spus că vorbeşte foarte frumos şi mi-ar plăcea să-l aud vorbind. Pare un tânăr atât de nobil! Dar nu vorbeşte niciodată cu mine. Şi mie îmi place atât de mult să ascult vorbe măiastre!

— Vorbeşte foarte frumos, spuse Getrude, dar nu cunoaşte vorbe măiastre. L-am auzit adesea vorbind. Ştiam că nu vor veni aici când ne-au văzut.

— Ah, îi face curte, cum se spune, surorii dumneavoastră? Vor să fie singuri?

— Nu, spuse Gertrude cu seriozitate, nu vor să fie singuri pentru un motiv ca acesta.

— Dar de ce nu îi face curte Charlottei? a întrebat Felix. Ea e atât de frumoasă, de blândă, de inimoasă.

Gertrude i-a aruncat o privire şi apoi s-a uitat la cuplul din depărtare despre care vorbeau. Domnul Brand şi Charlotte mergeau unul lângă altul. Puteau fi o pereche de îndrăgostiţi, dar cu toate acestea puteau la fel de bine să nu fie.

— Ei se gândesc că eu nu ar trebui să fiu aici, a spus Gertrude.

— Cu mine? Credeam că ei nu au astfel de idei.

— Nu înţelegeţi. Sunt multe lucruri pe care nu le înţelegi.

— Înţeleg că sunt prost. Dar atunci, de ce Charlotte şi domnul Brand care, ca soră mai mare şi preot, sunt liberi să se plimbe împreună până aici şi să mă facă mai înţelept întrerupând discuţia nelegiuită spre care v-am ispitit?

— Acesta este ultimul lucru pe care l-ar face, a spus Gertrude.

Felix o privi lung o clipă, cu sprâncenele ridicate.

— Nu mai înţeleg nimic! a exclamat el.

Apoi ochii lui au urmărit o vreme siluetele îndepărtate ale perechii ostile.

— Puteţi să spuneţi ce doriţi, a afirmat el, pentru mine este clar că sora dumneavoastră nu-i este indiferentă inteligentului ei însoţitor. Cred că îi place să se plimbe cu el. Pot să văd de aici.

Şi absorbit de afirmaţiile sale, Felix s-a ridicat în picioare. Şi Gertrude s-a ridicat, dar nu a încercat să imite descoperirea interlocutorului ei. Părea să se uite în altă parte. Era surprinsă de ceea ce spusese Felix, dar avea delicateţea de a se stăpâni.

— Cu siguranţă că nu este indiferentă faţă de domnul Brand. Are o părere foarte bună despre el.

— Se vede, se vede, i-a spus Felix, pe un ton de contemplaţie amuzată, cu capul aplecat într-o parte.

Gertrude s-a întors cu spatele la malul opus. Nu putea să privească, dar spera că Felix o să mai spună ceva.

— Ah, au intrat în pădure, a adăugat el.

Gertrude s-a întors din nou.

— Nu este îndrăgostită de el, i-a spus ea. Părea de datoria ei să spună asta.

— Atunci el este îndrăgostit de ea sau, dacă nu este, ar trebui să fie. Este o repezentantă perfectă a femeilor de condiţia ei. Îmi aminteşte de o pereche de cleşti pentru zahăr, din argint. Ştiţi că îmi place foarte mult zahărul. Iar ea se poartă foarte frumos cu domnul Brand, am observat asta. Este foarte blândă şi îndatoritoare.

Gertrude s-a gândit o clipă. A luat o hotărâre foarte importantă.

— Vrea ca el să se căsătorească cu mine, a spus ea. Aşa că bineînţeles că se poartă frumos cu el.

Sprâncenele lui Felix s-au ridicat şi mai mult.

— Să se căsătorească cu tine! Ah ah, asta e intesant! Şi crezi că trebuie să se poarte foarte frumos cu un bărbat ca să-l determine să facă asta?

Gertrude păli puţin, dar a continuat:

— Domnul Brand însuşi doreşte acest lucru.

Felix şi-a încrucişat braţele şi a stat aşa, uitându-se la ea.

— Înţeleg, înţeleg, a spus el repede. De ce nu mi-ai spus asta până acum?

— Este neplăcut pentru mine să vorbesc despre asta chiar şi acum. Nu vroiam decât să-ţi explic cum stau lucrurile cu Charlotte.

— Înseamnă că nu doreşti să te căsătoreşti cu domnul Brand?

— Nu, i-a spus Gertrude pe un ton grav.

— Tatăl tău o doreşte?

— Foarte mult.

— Şi nu-ţi place de el? L-ai refuzat?

— Nu vreau să mă căsătoresc cu el.

— Tatăl şi sora ta cred că ar trebui s-o faci, nu-i aşa?

— Este o poveste lumgă, i-a spus Gertrude. Ei cred că aş avea motive întemeiate. Nu pot să-ţi explic. Ei cred că am obligaţii faţă de el şi că l-am încurajat.

Felix i-a zâmbit, de parcă i-ar fi spus o poveste amuzantă despre altcineva.

— Nici nu ştii cât de interesante sunt toate astea pentru mine, i-a spus el. Tu nu recunoşti aceste motive, aceste obligaţii?

— Nu sunt sigură, nu este foarte uşor.

Şi apoi şi-a luat umbrela de jos şi s-a întors, de parcă ar fi fost gata să coboare panta.

— Spune-mi ceva, a continuat Felix, însoţind-o. Este posibil să cedezi, să-i laşi să te convingă?

Gertrude l-a privit, cu expresia ei de seriozitate pe care o avusese tot timpul spre deosebise de zâmbetul lui aproape entuziasmat.

— N-o să mă căsătoresc niciodată cu domnul Brand, a spus ea.

— Înţeleg! i-a răspuns Felix.

Au coborât dealul încet împreună, fără să spună nimic până au ajuns la malul iazului.

— Este problema ta, a reluat el atunci. Dar să ştii că eu nu mă bucur întru totul de acest lucru. Dacă s-ar hotărî să te căsătoreşti cu domnul Brand, acest aranjament m-ar linişti puţin. M-aş simţi mai liber. Nici eu nu am dreptul de a face dragoste cu tine, nu-i aşa?

Şi apoi s-a oprit, lăsând ca întrebarea lui s-o apese puţin.

— Nici un drept, i-a răspuns Gertrude repede, prea repede.

— Tatăl tău nu ar auzi niciodată. Nu am nici un ban. Domnul Brand, bineînţeles, are proprietăţi personale, nu-i aşa?

— Cred că are nişte proprietăţi, dar aceasta nu are nici o legătură.

— Fără îndoială că pentru tine nu are. Dar pentru tatăl şi sora ta cu siguranţă că are. Aşa că, dacă ar fi un lucru stabilit, m-aş simţi mai liber.

— Mai liber? a repetat Gertrude. Te rog să dezlegi barca.

Felix a desfăcut sfoara şi a ţinut-o în mână în continuare.

— Ar trebui să-ţi pot spune lucruri pe care acum nu-mi permit să ţi le spun, a continuat el. Ţi-aş putea spune cât de mult te admir, fără să par că pretind ceea ce nu am dreptul de a pretinde. Aş face dragoste nebuneşte cu tine, a adăugat el râzând, dacă aş crede că ai asigurată o asemenea situaţie socială încât să nu te simţi jignită.

— Vrei să spui dacă aş fi logodită cu un alt bărbat? Ce gândire ciudată! a exclamat Gertrude.

— Doar în cazul în care nu m-ai lua în serios.

— Eu iau pe toată lumea în serios, i-a spus Gertrude.

Şi a păşit uşor în barcă, fără ajutorul lui. Felix a apucat vâslele şi a trimis barca înainte.

— Ah, la asta te tot gândeai? Mi s-a părut mie că te preocupă ceva. Mi-aş dori foarte mult să-mi spui care sunt aceste aşa-numite motive, aceste obligaţii, a adăugat el.

— Nu sunt motive adevărate, motive bune, i-a spus Gertrude, uitându-se la licărele roz şi galbene de pe lac.

— Înţeleg! Faptul că o fată atrăgătoare a avut o sclipire de cochetărie nu e un motiv adevărat.

— Dacă te referi la mine, nu e vorba de asta. Nu am făcut aşa ceva.

— În orice caz, ceva ce te preocupă, i-a spus Felix.

— Nu la fel de mult ca înainte, răspunse Gertrude.

S-a uitat la ea, zâmbind tot timpul.

— Nu spui prea multe cu asta, nu-i aşa?

Dar ea nu făcea decât să-şi odihnească ochii, foarte serioasă, pe apa lucioasă. Lui Felix i se părea că ea încerca să ascundă semnele preocupărilor pe care tocmai i le mărturisise. Dar Felix simţea, în fiecare moment, acelaşi impuls de a îndepărta toată acea melancolie vizibilă pe care o simte o gospodină când vrea să şeargă praful. Şi el dorea să şteargă ceva acum. Dintr-o dată, a încetat să mai vâslească şi a ţinut vâslele nemişcate.

— De ce s-a adresat domnul Brand ţie, şi nu surorii tale? a întrebat el. Sunt sigur că ea l-ar asculta.

Familia Gertrudei o credea capabilă de o frivolitate deosebită, dar frivolitatea ei nu mersese atât de departe. Cu toate acestea, a fost foarte mişcată să-l audă pe Felix spunând că era sigur de ceva. Aşa că, ridicându-şi ochii spre el, timp de câteva momente, a încercat din răsputeri să-şi aducă în faţa ochilor această imagine minunată a unei poveşti de dragoste dintre sora şi pretendentul ei. Noi ştim deja că Gertrude are o imaginaţie dezvoltată, aşa că n-ar fi imposibil ca acest efort să fi reuşit parţial. Dar ea n-a făcut decât să murmure:

— Ah, Felix! Ah, Felix!

— De ce să nu căsătorească? Încearcă să-i faci să se căsătorească! a strigat Felix.

— Să încerc să-i fac să se căsătorească?

— Încearcă să inversezi rolurile. Apoi o să te lase în pace. O să te ajut şi eu cât o să pot.

Inima Gertrudei a început să bată. Era foarte emoţionată. Nu i se mai propusese niciodată ceva atât de interesant. Felix începuse să vâslească din nou şi acum trimitea barca spre casă cu lovituri lungi ale vâslei.

— Cred că ţine la el, spuse Gertrude, după ce debarcară.

— Bineînţeles că ţine la el, iar noi o să-i căsătorim. O să-i facem fericiţi, toată lumea o să fie fericită. O să facem nuntă, iar eu o să scriu un poem nupţial.

— Cred că acest lucru m-ar face fericită, spuse Gertrude.

— Să scapi de domnul Brand, nu? Să-ţi redobândeşti libertatea?

Gertrude mergea mai departe.

— Să o văd pe sora mea căsătorită cu un om atât de bun.

Felix râse uşor.

— Întotdeauna spui lucrurile în felul acesta. Nu spui niciodată nimic despre tine. Aici, vouă vă e atât de teamă, la toţi, să nu fiţi egoişti. Nu cred că ştiţi să fiţi egoişti, a continuat el. Lasă-mă pe mine să-i arăt. Asta o să mă facă pe mine fericit şi doar pentru reversul a ceea ce am spus mai devreme. După aceea, când o să fac dragoste cu tine, va trebui să mă crezi că am vorbit serios.

— N-o să cred niciodată că vorbeşti serios, i-a spus Gertrude. Eşti fantastic.

— Ah, strigă Felix, asta e o licenţă ca să poţi spune orice! Gertrude, te ador!

17 E vârsta – fr. (n.t.)

Capitolul VIII

Când au ajuns la casă, Charlotte şi domnul Brand nu se întorseseră. Dar baroneasa venise pentru ceai, la fel Robert Acton, care acum ocupa în mod regulat un loc la acest ospăţ generos sau îşi făcea apariţia mai târziu în cursul serii. Clifford Wentworth remarcă acest lucru, cu mormăitul lui juvenil.

— Acum vii tot timpul la ceai, Robert, i-a spus el. Credeam că ai băut destul ceai în China.

— De când vine domnul Acton mai des? a întrebat baroneasa.

— De când ai venit tu, i-a spus Clifford. De parcă ai fi un fel de atracţie.

— Bănuiesc că sunt o curiozitate, i-a spus Baroneasa. Dă-mi destul timp şi o să-ţi fac un adevărat salon.

— O să se aleagă praful de el după ce pleci, a exclamat Acton.

— Nu mai vorbi de plecare cu atâta familiaritate, i-a spus Clifford. Mă întristează.

Domnul Wentworth îi aruncă o privire fiului său, îi analiză cuvintele şi se întrebă dacă Felix îl învăţase, conform planului pe care el îl pusese la cale, să facă dragoste cu soţia unui prinţ german.

Charlotte a venit mai târziu cu domnul Brand, dar Gertrude, pe care cel puţin Felix o învăţase ceva, căută în van pe faţa acesteia urmele unei pasiuni vinovate. Domnul Brand s-a aşezat alături de Gertrude şi ea l-a întrebat imediat de ce nu traversaseră iazul ca să li se alăture ei şi lui Felix.

— E o cruzime din partea ta să mă întrebi aşa ceva, i-a răspuns el cu multă blândeţe.

Avea o bucată mare de prăjitură în faţă, dar o tot atingea cu degetele fără să o mănânce.

— Uneori am impresia că devii din ce în ce mai crudă, a adăugat el.

Gertrude nu spuse nimic. Îi era teamă să vorbească. Simţea un fel de furie în inimă, simţea că s-ar fi putut convinge cu uşurinţă că era persecutată. Şi-a spus că avea dreptate să nu-l lase s-o convingă că greşea. Se gândea la ce-i spusese Felix şi-şi dorea într-adevăr ca Charlotte să se căsătorească cu domnul Brand. Şi-a îndreptat privirile dinspre el şi nu i-a mai spus nimic. Domnul Brand şi-a mâncat până la urmă prăjitura, în timp ce Felix stătea în faţa lui şi îi descria domnului Wentworth duelurile studenţilor din Heidelberg. După ceai s-au împrăştiat cu toţii, ca de obicei, pe verandă şi în grădină. Iar domnul Brand s-a apropiat din nou de Gertrude.

— N-am venit la tine în după-amiaza aceasta pentru că nu erai singură, a început el. Pentru că erai cu un prieten nou.

— Felix? El e deja un vechi prieten.

Domnul Brand rămase cu privirile în pământ câteva momente.

— Credeam că sunt pregătit să te aud vorbind în felul acesta, reînnodă el discuţia. Dar îmi e foarte greu.

— Nu văd ce altceva aş putea spune, i-a zis Gertrude.

O vreme, domnul Brand a mers alături de ea în tăcere. Gertrude şi-ar fi dorit ca el să plece.

— Cu siguranţă că este foarte educat. Dar cred că eu ar trebui să te sfătuiesc.

— Să mă sfătuieşti?

— Cred că îţi cunosc firea.

— Cred că nu o cunoşti, i-a spus Gertrude, cu un râs plăcut.

— Te străduieşti să fii mai rea decât eşti, ca să-i faci pe plac, i-a spus domnul Brand cu blândeţe.

— Mai rea? Ca să-i fac pe plac? La ce te referi? l-a întrebat Gertrude oprindu-se.

Domnul Brand s-a oprit de asemenea şi, cu aceeaşi sinceritate, i-a spus:

— El nu preţuieşte aceleaşi lucruri ca tine, marile probleme ale vieţii.

Privindu-l drept în ochi, Gertrude a scuturat din cap.

— Nu-mi pasă de marile probleme ale vieţii. Mă depăşesc cu mult.

— Era o vreme când nu spuneai asta, i-a zis domnul Brand.

— Oh, cred că mă făceai să spun o grămadă de absurditţi, i-a răspuns Gertrude. Şi depinde şi de ceea ce tu numeşti marile probleme ale vieţii, a adăugat ea. Există lucruri pe care le preţuiesc şi eu.

— Despre lucrurile acestea vorbeşti cu vărul tău?

— N-ar trebui să-mi spui nimic împotriva vărului meu, domnule Brand, i-a spus Gertrude. E ruşinos.

El a ascultat-o respectuos, apoi i-a răspuns cu o mică vibraţie în voce:

— Mi-ar părea rău să fac ceva ruşinos. Dar nu văd de ce ar fi ruşinos să spun că vărul tău este frivol.

— Du-te şi spune-i chiar lui.

— Cred că ar recunoaşte şi el asta, i-a spus domnul Brand. Cred că ar avea o astfel de atitudine. Nu i-ar fi ruşine.

— Atunci nici mie nu mi-e ruşine de asta, i-a răspuns Gertrude. Probabil că din cauza asta îmi place de el. Şi eu sunt frivolă.

— Încerci, aşa cum am mai spus, să te cobori.

— Încerc pentru prima dată să mă arăt aşa cum sunt, a strigat Gertrude cu pasiune. M-am prefăcut toată viaţa. Am fost necinstită, tu m-ai făcut aşa.

Domnul Brand rămase cu privirile aţintite asupra ei, iar ea continuă:

— De ce să nu fiu frivolă, dacă îmi doresc? Oricine are dreptul de a fi frivol, dacă aşa este felul lui. Nu, nu-mi pasă de marile probleme. Vreau să mă distrez, să mă amuz. Poate că-mi plac lucrurile rele – este foarte posibil.

Domnul Brand o privea în continuare, era şi puţin palid, de parcă i-ar fi fost teamă.

— Nu cred că ştii ce spui! a exclamat el.

— Poate că nu. Poate că spun prostii. Dar spun prostii numai când vorbesc cu tine, niciodată cu vărul meu.

— O să vorbesc cu tine altă dată, când vei fi mai puţin tulburată, i-a spus domnul Brand.

— Sunt întotdeauna tulburată când îmi vorbeşti tu. Trebuia să-ţi spun asta, chiar dacă n-o să-mi mai vorbeşti niciodată pe viitor. Mă enervează că mi te adresezi. Mi se pare altfel cu vărul meu. Este mai liniştit şi firesc.

S-a uitat la ea, apoi şi-a întors privirile spre grădina întunecată şi stelele estompate de vară, cu un fel de suferinţă neajutorată. După aceea, s-a întors brusc:

— Gertrude! Gertrude! a gemut el încet. Te pierd cu adevărat?

Ea s-a simţit emoţionată, îndurerată, dar deja îi trecuse prin minte că ar fi putut să facă ceva mai bun decât să spună că aşa era. Suferinţele interlocutorului ei nu ar fi fost alinate dacă el ar fi observat atunci de unde împrumutase ea prin simpatie această ingeniozitate.

— Nu-mi pare rău pentru tine, i-a spus Gertrude, pentru că, dacă îmi acorzi atâta atenţie, nu faci decât să urmăreşti o umbră, risipeşti ceva foarte preţios. Ai putea avea ceva mai bun, la care tu nici nu te uiţi, ceva mai bun decât mine. Asta e o realitate!

Apoi, a încercat intenţionat să se uite la el şi să-i zâmbească puţin. I s-a părut că zâmbetul ei era foarte ciudat, dar ea s-a întors şi l-a părăsit.

Gertrude rătăci prin grădină întrebându-se ce înţelesese domnul Brand din cuvintele ei, pe care le rostise cu o ciudată plăcere. Puţin după aceea, trecând prin faţa casei, a văzut de la distanţă două siluete stând în faţa porţii de la grădină. Era domnul Brand, care pleca şi îi ura Charlottei noapte bună, după ce aceasta îl condusese de la uşă. Gertrude văzu că despărţirea se prelungea. Apoi le-a întors spatele. Totuşi, nu ajunsese foarte departe, când a auzit că sora ei o urma încet. Nu s-a întors şi nici n-a aşteptat-o. Ştia ce avea să-i spună Charlotte. Aceasta a depăşit-o în cele din urmă şi a început să-i vorbească neîntârziat. Şi-a trecut braţul prin cel al Gertrudei.

— O să mă asculţi, dragă, dacă îţi spun ceva deosebit?

— Ştiu ce vrei să-mi spui, i-a zis Gertrude. Domnul Brand este foarte trist.

— Oh, Gertrude, cum poţi să te porţi aşa cu el? a întrebat-o Charlotte. Şi, pentru că sora ei nu i-a răspuns, a adăugat: După tot ce a făcut pentru tine.

— Ce a făcut pentru mine?

— Mă mir că poţi să întrebi, Gertrude. Te-a ajutat atât de mult. Chiar tu mi-ai spus asta, de multe ori. Mi-ai spus că te-a ajutat să te lupţi cu… cu ciudăţeniile tale. Mi-ai spus că te-a învăţat cum să-ţi controlezi irascibilitatea.

Un timp, Gertrude nu a spus nimic.

— Eram chiar atât de irascibilă? a întrebat ea.

— Nu te acuz, Gertrude, a spus Charlotte.

— Atunci ce faci? a întrebat-o Gertrude cu un râs scurt.

— Pledez în favoarea domnului Brand, îţi amintesc tot ce îi datorăm.

— I-am dat înapoi tot, i-a spus Gertrude, chicotind încet. Poate să-şi ia înapoi virtutea pe care a dăruit-o! Vreau să fiu rea din nou!

Sora ei a făcut-o să se oprească pe alee, şi a fixat asupra ei, în întuneric, o privire dulce, plină de reproş.

— Dacă vorbeşti în felul acesta, aproape că o să te cred. Gândeşte-te la tot ce îi datorăm domnului Brand. Gândeşte-te că el a aşteptat întotdeuna ceva de la tine. Gândeşte-te cât a însemnat pentru noi, la influenţa minunată pe care a avut-o asupra lui Clifford.

— Este foarte bun, i-a spus Gertrude, uitându-se la sora ei. Este foarte bun. Dar n-ar trebui să spună nimic împotriva lui Felix.

— Felix este bun, a răspuns Charlotte uşor, dar prompt. Felix este minunat. Numai că este atât de diferit. Domnul Brand este mult mai aproape de noi. Nu m-aş gândi niciodată să mă duc la Felix cu o problemă, cu o întrebare. Domnul Brand înseamnă mult mai mult pentru noi, Gertrude.

— Este foarte, foarte bun, a repetat Gertrude. Înseamnă mai mult pentru tine. Da, mult mai mult, Charlotte, a adăugat ea dintr-o dată. Eşti îndrăgostită de el.

— O, Gertrude, strigă biata Charlotte, iar sora ei o văzu înroşindu-se.

Gertrude şi-a pus braţul împrejurul ei.

— Mi-aş dori să se căsătorească cu tine! a continuat ea.

Charlotte a scuturat braţul Gertrudei dimprejurul ei.

— Nu trebuie să spui asemenea lucruri, a exclamat ea în şoaptă.

— Tu îl placi mai mult decât recunoşti, iar el te place pe tine mai mult decât îşi dă seama.

— Ce cruzime din partea ta! a murmurat Charlotte Wentworth.

Dar, dacă era o cruzime, Gertrude a continuat fără milă.

— Nu şi dacă e adevărat, a răspuns ea. Mi-aş dori să se căsătorească cu tine.

— Te rog să nu-i spui asta.

— Intenţionez să-i spun asta, a zis Gertrude.

— Oh, Gertrude, Gertrude! zise sora ei aproape gemând.

— Da, dacă îmi mai vorbeşte vreodată despre mine. O să-i spun: “De ce nu te căsătoreşti cu Charlotte? Ea e de o mie de ori mai bună decât mine.”

— Eşti rea! Te-ai schimbat! i-a strigat sora ei.

— Dacă nu-ţi place, poţi să preîntâmpini acest lucru, i-a spus Gertrude. Poţi să-l preîntâmpini dacă nu-l laşi să vorbească cu mine.

Şi după ce a spus acestea, ea s-a îndepărtat, pe deplin conştientă de ceea ce făcuse, evaluându-şi purtarea şi găsind în ea o anumită bucurie şi un sentiment animat de libertate.

Departe de domnul Wentworth bănuiala că Clifford începuse să-i aducă complimente lipsite de scrupule strălucitoarei sale verişoare, pentru că tânărul avea mai multe scrupule decât crezuse familia sa. Avea un anumit simţ transparent al ruşinii, care era în sine o dovadă că desfrâul nu reprezenta pentru el un mediu firesc. Micile lui păcate de la colegiu stârniseră murmure domestice la fel de dezagreabile pentru acest tânăr cum ar fi fost scârţâitul cizmelor pentru un spărgător de case. Numai că, în timp ce hoţul ar fi simplificat lucrurile îndepărtându-şi încălţările, lui Clifford i se păruse că scurtătura cea mai bună către relaţii plăcute cu ceilalţi oameni – relaţii care l-ar fi făcut să nu mai creadă că atunci când vorbeau cu el doreau să-i spună de fapt ceva care să-i amelioreze situaţia – era aceea de a abandona orice ambiţie către o dezvoltare păcătoasă. Şi, de fapt, ambiţia lui Clifford a luat forma cea mai lăudabilă. Se gândea că în viitor ar deveni bine cunoscutul şi apreciatul domn Wentworth, din Boston, care ar trebui, în cursul normal al prosperităţii, să se căsătorească cu frumoasa lui verişoară Lizzie Acton, să locuiască într-o casă cu o faţadă amplă, cu vedere spre Common, şi care ar fi trebuit să mâne, în spatele unei trăsuri uşoare, pe drumurile umede de toamnă, o pereche de roibi frumos asortaţi. Viziunea lui Clifford asupra anilor viitori era foarte simplă. Trăsăturile cele mai pregnante erau acest element al unei legături familiale matrimoniale şi

duplicarea resurselor pe care le mâna la trap. Încă nu-i ceruse verişoarei sale să se căsătorească cu el, dar intenţiona să facă acest lucru de îndată ce-şi lua diploma. Lizzie era liniştită pentru că ştia de intenţiile lui şi se hotărâse ca el să se îndrepte. Fratele ei, care ţinea foarte mult la această micuţă Lizzie plăcută, aprigă şi competentă, nu găsise nici un motiv de partea lui ca să se opună. I se părea că logodna lui Clifford cu sora lui era o lege socială plină de eleganţă. El însuşi nu era logodit, dar, din fericire, ceilalţi nu erau la fel de proşti. De asemenea, ţinea foarte mult la Clifford şi avea propriul fel – de care, trebuie să mărturisim, că îi era puţin ruşine – de a privi acele aberaţii care conduseseră la retragerea obligată a tânărului de la învecinatul locaş de învăţătură. Acton văzuse lumea, după cum îşi spunea el. Fusese în China şi rătăcise printre oameni. Învăţase diferenţa esenţială dintre un tânăr bun şi unul rău şi era mulţumit că Clifford nu putea fi periculos. Credea – deşi trebuie să adăugăm că nu prea avea curajul să o recunoască – în doctrina “desfrâului de tinereţe”, credea în utilitatea sa de a preveni temerile de prisos. Dacă domnul Wentworth, Charlotte şi domnul Brand ar fi aplicat-o numai în cazul lui Clifford, ar fi fost mai fericiţi. Iar lui Acton i se părea că ar fi fost păcat ca ei să nu fie mai fericiţi. Ei au pus prea mult la inimă comportamentul greşit al băiatului, îi vorbeau prea solemn, îl speriau şi îl dezorientau. Bineînţeles că exista un standard important al moralităţii, care îi interzicea unui bărbat să se îmbete, să joace biliard pe bani sau să-şi cultive gusturile senzuale. Dar ce pericol exista că bietul Clifford avea să atace orice standard important? Cu toate acestea, lui Acton nu-i trecuse niciodată prin cap să o dedice pe baroneasa Munster recupărării unui colegian neascultător. Acest instrument i s-ar fi părut prea complex pentru operaţiune. Pe de altă parte, Felix vorbise în numele credinţei că, cu cât o femeie este mai fermecătoare, cu atât întrebuinţările ei sociale stabilite sunt mai numeroase, la propriu.

După cum ştim, Eugenia însăşi avea destul timp liber pentru a-şi enumera întrebuinţările. Aşa cum am mai avut onoarea de a lăsa să se înţeleagă, ea venise de la o depărtare de patru mii de mile ca să-şi găsească norocul. Şi nu trebuie să existe bănuiala că în urma unui asemenea efort ea ar fi putut întrebuinţa orice ajutor aparent pentru a avansa. Ghinionul meu este că, încercând să descriu pe scurt comportamentul acestei femei remarcabile, sunt obligat să mă exprim cu destulă brutalitate. Spre exemplu, cred că acesta este cazul când spun că ea detectase în primul rând un asemenea

ajutor de avansare în persoana lui Robert Acton, dar că şi-a amintit ulterior că un arcaş prudent avea întotdeauna o coardă de arc de rezervă. Eugenia era o femeie cu un amalgam de motive şi intenţiile ei nu erau niciodată raţional globale. Avea un fel de ideal estetic pentru Clifford, ceea ce ei i se părea un motiv dezinteresat pentru a se ocupa de el. Pentru un tânăr domn rumen, era foarte bine să fie candid, dar Clifford era de fapt imatur. Având o faţă atât de frumoasă, el ar fi trebuit să aibă şi maniere mai frumoase. Ea avea să-l înveţe că, având un nume frumos, aşteptând o avere mare şi, cum se spune în Europa, o poziţie socială, un fiu unic ar trebui să ştie cum să se poarte.

O dată ce Clifford începuse să vină să o vadă singur şi numai pentru el însuşi, a început să vină des. Nu prea ştia de ce trebuia să vină, pentru că o vedea aproape în fiecare seară în casa tatălui său şi nu avea nimic special să-i zică. Nu era o fată tânără, iar băieţii de vârsta lui nu vizitau decât tinerele fete. Îi exagera vârsta, i se părea că era o femeie bătrână. Din fericire, Baroneasa, cu toată inteligenţa ei, nu a reuşit să ghicească acest lucru. Dar treptat, Clifford şi-a dat seama că vizitarea femeilor în vârstă ar putea fi dacă nu un gust normal, cel puţin, aşa cum se spune în unele articole despre diete, unul dobândit. Fără îndoială că baroneasa era o femeie bătrână foarte amuzantă, îi vorbea cum nici o doamnă – şi chiar nici un domn – nu-i mai vorbise până atunci.

— Ar trebui să faci turul Europei, i-a spus ea într-o după-amiază. Bineînţeles că, după ce vei termina colegiul, te vei duce.

— Nu vreau să mă duc, i-a dezvăluit Clifford. Ştiu nişte băieţi care au fost în Europa. Spuneau că poţi să te distrezi mai bine aici.

— Asta depinde. Depinde de ideea ta de distracţie. Probabil că prietenii tăi nu au avut ocazia.

— Nu au avut ocazia? a întrebat Clifford.

— Nu au reuşit să iasă în societate, nu au stabilit relaţii cu nimeni.

Acestea erau unele dintre cuvintele pe care Baroneasa le folosea adesea după maniera franţuzească.

— Au fost la un bal, în Paris. Ştiu asta, zise Clifford.

— Ah, există baluri şi baluri, mai ales în Paris. Nu, să ştii că trebuie să mergi. Acesta nu e un lucru de care să te poţi lipsi. Ai nevoie de el.

— Oh, mă simt foarte bine, spuse Clifford. Nu sunt bolnav.

— Nu mă refer la sănătatea ta, bietul meu copil. Mă refer la manierele tale.

— Nu am nici un fel de maniere, a mârâit Clifford.

— Întocmai! Nu te superi că am fost de acord cu asta, nu? l-a întrebat baroneasa cu un zâmbet. Trebuie să mergi în Europa şi să faci rost de câteva. Poţi să ţi le însuşeşti mai bine acolo. Păcat că n-ai putut veni atâta vreme cât eu locuiam în… în Germania. Ţi-aş fi oferit eu ocazia, aveam un mic cerc, foarte fermecător. Tu erai cam tânăr, dar părerea mea este că, cu cât se începe mai devreme, cu atât mai bine. În orice caz, acum nu mai ai timp de pierdut şi când mă întorc, trebuie să vii imediat la mine.

Pentru puterea de înţelegere a lui Clifford, toate acestea erau complet amestecate – că trebuia să înceapă de tânăr, întoarcerea Eugeniei în Europa, introducerea lui în micul ei cerc. Ce să înceapă şi ce era micul ei cerc? Nu-şi făcuse decât nişte idei destul de vagi despre căsnicia ei, dar, până acum, ele erau destul de precise ca el să simtă că era o problemă ce nu putea fi menţionată fără îngrădiri. De la locul lui, privea peste tot prin cameră. Bănuia că ea făcea într-un fel aluzie la căsnicia ei.

— Oh, nu vreau să merg în Germania, spuse el. I se părea că era lucrul cel mai bun pe care putea să-l spună.

Ea l-a privit o clipă, cu un zâmbet pe buze, dar nu şi în priviri.

— Ai scrupule? a întrebat ea.

— Scrupule?

— Voi, tinerii de aici, sunteţi foarte ciudaţi. Nici nu ştii la ce să te aştepţi de la voi. Când nu sunteţi extrem de necuviincioşi, sunteţi teribil de cuviincioşi. Cred că tu ai impresia că, datorită căsniciei mele neobişnuite,

eu trăiesc între oameni imorali. Nu ai putea greşi mai mult de-atât. Eu am fost cu atât mai ciudată.

— Oh, nu, i-a spus Clifford, supărat cu adevărat. Nu am crezut niciodată aşa ceva.

— Eşti foarte sigur? Am impresia că tatăl tău aşa crede, ca şi surorile tale. Îşi spun unul altuia că aici mă port foarte bine, dar că acolo, din cauza unei căsnicii nepotrivite, mă asociez cu femei uşoare.

— Oh, nu, strigă Clifford cu vehemenţă. Nu spun asemenea lucruri.

— Dacă le gândesc, ar fi mai bine să le şi spună, i-a răspuns baroneasa. Atunci ar putea fi contrazişi. Te rog să-i contrazici de câte ori auzi aşa ceva şi să nu-ţi fie teamă să vii să mă vezi din cauza companiei pe care o am. Bietul meu copil, eu cunosc oameni mai distinşi decât ar putea să vadă ei într-o viaţă. Eu văd foarte puţine femei, dar acelea sunt femei de rang. Aşa că, tinere puritan, n-ai de ce să te temi. Nu sunt deloc una dintre acele persoane care cred că tovărăşia femeilor care şi-au pierdut locul în vrai monde[18] este necesară formării unui tânăr. Nu am avut niciodată o asemenea atitudine. Eu mi-am ţinut singură locul şi cred că suntem o şcoală mult mai bună decât ceilalţi. Ai încredere în mine, Clifford, şi o să-ţi dovedesc asta, a continuat Baroneasa, în timp ce avea gândul plăcut că, cel puţin, nu putea fi acuzată de pervertirea tinerei sale rude. Aşa că dacă nimereşti vreodată între hoţi, să nu spui că eu te-am trimis între ei.

Lui Clifford i s-a părut că era atât de amuzant ca, în ciuda limbajului ei metaforic, el să ştie ce dorea să spună de fapt şi ca ea să aibă intenţia de a spune ceea ce el ştia, că nu s-a putut stăpâni să nu râdă puţin, deşi s-a străduit din greu.

— Oh, nu! Oh, nu! a murmurat el.

— N-ai decât să râzi. N-ai decât să râzi, dacă te amuz, a strigat baroneasa. Pentru asta sunt aici!

Cliffrod crezu că era într-adevăr o persoană foarte amuzantă.

— Dar să nu uiţi, i-a spus baroneasa de această dată, că anul viitor vii să-mi faci o vizită acolo.

Şi după o săptămână, ea l-a întrebat fără ocolişuri:

— Chiar faci dragoste cu micuţa ta verişoară?

“Chiar faci dragoste” – aceste cuvinte, pe buzele doamnei Munster, au avut pentru simţurile lui Clifford o rezonanţă jenantă şi de rău augur. A ezitat să-i dea un răspuns afirmativ, pentru a nu-şi asuma o obligaţie pe care nu o înţelegea.

— Ei bine, dacă ar fi aşa, nu ar trebui să vă spun! a exclamat el.

— De ce să nu-mi spui? a întrebat baroneasa. Asemenea lucruri ar trebui să fie cunoscute.

— Nu-mi pasă dacă e un lucru cunoscut sau nu, i-a răspuns Clifford. Dar nu vreau să se uite lumea la mine.

— Un tânăr atât de important ca tine ar trebui să înveţe să suporte atenţia, să se poarte de parcă i-ar fi indiferentă. N-aş spune exact inconştient, i-a explicat baroneasa. Nu, ar trebui să pară că ştie că este observat şi să creadă că este normal să se întâmple aşa. Dar ar trebui să pară că este foarte obişnuit cu atenţia care i se oferă. Tu nu eşti aşa, Clifford, nu eşti aşa deloc. Şi să ştii că aşa ar trebui să fii. Să nu-mi spui că eşti un tânăr important, a adăugat Eugenia. Să nu spui ceva atât de banal.

— Oh, nu, n-o să mă prinzi că spun aşa ceva, a strigat Clifford.

— Da, ar trebui să vii în Germania, a continuat doamna Munster. O să-ţi arăt cum persoanele despre care se vorbeşte se poartă de parcă nici nu ştiu acest lucru. Bienînţeles că o să discute şi despre tine, şi despre mine. O să se spună că eşti amantul meu. O să-ţi arăt cât de puţin le pasă oamenilor despre discuţiile altora, cât de puţin o să-mi pese mie.

De pe locul său, Clifford privea cu ochii pierduţi. Se îmbujoră şi râse.

— Pe mine o să mă deranjeze foarte tare! i-a dezvăluit el.

— Ah, n-ar trebui să te deranjeze prea mult. Ar fi nepoliticos. Dar o să-ţi dau voie să te deranjeze puţin, mai ales dacă ai o pasiune pentru domnişoara Acton. Să vedem, în această privinţă, ori ai o pasiune, ori nu ai. Este foarte simplu să o spui.

— Nu văd de ce vrei să ştii, i-a spus Clifford.

— Ar trebui să vrei să ştiu. Cineva care aranjează o căsătorie îşi informează prietenii.

— O, eu nu aranjez nimic, i-a spus Clifford.

— Nu intenţionezi să te căsătoreşti cu verişoara ta?

— Ei, cred că o să fac ce vreau eu.

Baroneasa şi-a rezemat capul de speteaza scaunului şi a închis ochii, de parcă era obosită. Apoi, deschizându-i din nou:

— Verişoara ta este fermecătoare! a spus ea.

— E cea mai frumoasă fată de aici, a răspuns Clifford.

— “De aici” e puţin spus. Ea ar fi fermecătoare oriunde. Mă tem că te-ai zăpăcit.

— O, nu, nu m-am zăpăcit.

— Eşti logodit? La vârsta ta, e acelaşi lucru.

Clifford a privit-o pe baroneasă cu îndrăzneală.

— Promiţi că n-o să spui nimănui?

— Dacă e un lucru atât de sfânt, da.

— Bine, atunci: nu suntem, i-a spus Clifford.

— Vai, ăsta era marele secret, că nu sunteţi logodiţi? l-a întrebat baroneasa pufnind imediat în râs. Mă bucur foarte tare să aud asta. Eşti prea tânăr. Un tânăr cu poziţia ta trebuie să aleagă şi să compare, trebuie să vadă lumea mai întâi. Lasă lucrurile aşa cum sunt, a adăugat ea. N-ar trebui să te hotărăşti înainte să vii în străinătate şi să-mi faci o vizită. Există mai multe lucruri asupra cărora aş vrea să-ţi atrag atenţia mai întâi.

— Păi, mi-e cam teamă de vizita aceasta, i-a spus Clifford. Mi se pare că ar fi ca şi cum m-aş duce iar la şcoală.

Baroneasa l-a privit o clipă.

— Dragul meu copil, i-a spus ea, nu există nici un bărbat încântător care să nu fi făcut, la un moment dat, şcoala la o femeie inteligentă, probabil mai în vârstă decât el. Şi ar trebui să fii recunoscător când îţi primeşti instrucţia gratis. Cu mine, o vei primi gratis.

În ziua următoare, Clifford i-a spus lui Lizzie Acton că baroneasa o considera cea mai fermecătoare fată pe care o văzuse vreodată. Lizzie a scuturat din cap.

— Nu, nu este adevărat, a spus ea.

— Crezi că ar trebui să înţelegem că tot ce spune înseamnă opusul? a întrebat-o Clifford.

— Cred că aşa ar trebui, a spus Lizzie.

Clifford era pe punctul de a afirma că în acest caz, baroneasa în mod sigur îşi dorea foarte mult să se încheie o căsătorie între domnul Clifford Wentworth şi domnişoara Elizabeth Acton. Dar, în ansamblu, s-a hotărât să se abţină de la această observaţie.

18 Adevărata lume – fr. (n.t.)

Capitolul IX

După ce primise vizita Eugeniei, lui Robert Acton i s-a părut că între ei se petrecuse ceva ce îi apropiase foarte mult. Era greu să spună ce se întâmplase exact, cu excepţia faptului că ea îi spusese că luase o hotărâre în privinţa prinţului Adolf, pentru că vizita doamnei Munster nu le schimbase cu nimic relaţia. Venea foarte des să o vadă, dar şi înainte venea la fel de des. Îi plăcea să stea în micul ei salon, dar nu era o descoperire nouă. Cu toate acestea, se produsese totuşi o schimbare: aceea că, dacă baroneasa fusese foarte mult în gândurile lui Acton până atunci, după aceea nu le-a mai părăsit niciodată.

Încă de la început, ea exercitase o fascinaţie personală, dar acum fascinaţia devenise şi intelectuală. Îi cântărea tot timpul cuvintele şi mişcările, care erau la fel de interesante precum factorii unei probleme de algebră. Asta spune extrem de mult, pentru că lui Acton îi plăcea foarte mult matematica. Se întreba dacă era posibil să se fi îndrăgostit de ea şi spera că nu era adevărat. Nutrea această speranţă nu atât pentru binele său, cât pentru cel al sentimentului de dragoste. Dacă era dragoste cu adevărat, atunci dragostea fusese supraevaluată. Dragostea era un impuls poetic, iar trăirile sale în ceea ce o priveşte pe baroneasă erau caracterizate în general de acel sentiment eminamente prozaic – curiozitatea. Era adevărat că – aşa cum Acton, cu obiceiurile sale taciturn-meditative îşi spusese – curiozitatea, împinsă până la un anumit punct, putea deveni pasiune romantică. Şi cu siguranţă se gândea destul la această femeie fermecătoare ca să devină neliniştit şi puţin melancolic. Uneori, conştiinţa faptului că nu era mai pătimaş îl dezorienta şi îl ofensa. Nu era deloc hotărât să rămână burlac. În tinereţe fusese sau încercase să fie de părere că ar fi mult mai “grozav” dacă nu s-ar căsători şi se flatase singur că statutul lui de celibatar era ca o citadelă. În orice caz, era o citadelă ale cărei avanposturi el le uniformizase de mult. Mutase armele de pe metereze, coborâse podurile basculante peste şanţuri. Podurile se legănaseră încet sub pasul uşor al doamnei Munster. De ce să nu-l ridice din nou, ca să o poată ţine prizonieră? Se gândea că ea ar deveni, cel puţin în timp şi descoperind tot confortul pe care acel loc îl oferea unei doamne, o captivă destul de răbdătoare. Dar podul basculant nu a fost ridicat niciodată,

iar strălucitoarea vizitatoare a lui Acton a fost la fel de liberă să plece cum fusese liberă să vină. Era foarte curios să ştie de ce dracului un bărbat atât de susceptibil nu era îndrăgostit de o femeie atât de fermecătoare. Dacă toate gesturile ei elegante erau, aşa cum am mai spus, factorii unei probleme algebrice, răspunsul ei era cantitatea necunoscută indispensabilă. Era complet absorbit de încercarea de a afla această cantitate necunoscută şi la momentul prezent, ea antrenase toate facultăţile lui Acton.

Către mijlocul lui august, el a fost obligat să plece de acasă câteva zile. Un vechi prieten, cu care se asociase în China, îl rugase să vină în Newport, unde acesta zăcea extrem de bolnav. Prietenul lui s-a înzdrăvenit şi la sfârşitul săptămânii Acton a fost eliberat. Folosesc în mod intenţionat cuvântul "eliberat", pentru că, în ciuda ataşamentului său faţă de tovarăşul său chinez, îl vizitase cu inima îndoită. Se simţea de parcă fusese chemat de la teatru în timpul unei piese extrem de interesante. Cortina era ridicată în tot acest timp, iar el pierdea cel de-al patrulea act. Acel act al patrulea, care era atât de important pentru interpretarea corectă a celui de-al cincilea. Cu alte cuvinte, el se gândea la baroneasă care, văzută de la această distanţă, apărea ca o siluetă minunat de strălucitoare. La Newport a văzut foarte multe femei frumoase, cu siluete la fel de strălucitoare pe cât le puteau face frumoasele rochii uşoare, dar, cu toate că vorbeau foarte mult, şi poate că punctul-forte al baronesei era de asemenea conversaţia, doamna Munster părea să nu piardă nimic prin această comparaţie. Îşi dorea să fi venit şi ea la Newport. N-ar fi fost posibil, după cum spuneau ei, să formeze un grup ca să viziteze acea faimoasă staţiune balneară şi s-o invite şi pe Eugenia să li se alăture? Era adevărat că ar fi fost pe deplin mulţumit numai dacă ar fi petrecut două săptămâni la Newport numai cu Eugenia. I-ar fi plăcut grozav de mult să o vadă cum îi va cuceri pe toţi în societate, cum el era sigur că va face. Când Acton s-a surprins gândindu-se la aceste lucruri, a început să se plimbe în sus şi-n jos, cu mâinile în buzunare, puţin încruntat şi cu privirile aţintite asupra podelei. Ce dovedea – pentru că în mod sigur dovedea ceva – această dorinţă vie de a "fugi" undeva cu doamna Munster, departe de toţi ceilalţi? Un asemenea vis părea să aibă, fără îndoială, o rafinată implicaţie matrimonială, după ce baroneasa ar fi scăpat oficial de soţul ei lipsit de etichetă. În orice caz, Acton, cu discreţia lui caracteristică, se abţinu de la a exprima ce altceva implica acest lucru, iar naratorul acestor incidente nu este obligat să fie mai precis.

S-a întors repede acasă şi, întorcându-se în timpul după-amiezei, s-a alăturat cât de repede a putut cercului familial al domnului Wentworth. Cu toate acestea, ajungând la casa lui, a găsit veranda pustie. Uşile şi ferestrele erau deschise, iar scânteierile de la lumina lămpilor din salon le scotea în evidenţă pustietatea. Intrând în casă, l-a găsit pe domnul Wentworth stând singur într-una dintre aceste camere, adâncit în lecturarea “Revistei nord-americane”. După ce au schimbat salutări şi vărul său l-a întrebat discret despre călătorie, Acton l-a întrebat ce se întâmplase cu tovarăşii lui de companie.

— S-au împrăştiat prin împrejurimi, amuzându-se ca de obicei, i-a spus bătrânul. Am văzut-o pe Charlotte cu puţină vreme în urmă stând pe verandă, împreună cu domnul Brand. Conversau cu veselia lor obişnuită. Bănuiesc că i s-au alăturat surorii ei care, pentru a suta oară, îi prezenta vărului ei străin grădina.

— Bănuiesc că vă referiţi la Felix, i-a spus Acton, şi, primind încuviinţarea bătrânului, l-a întrebat: Şi ceilalţi?

— Sora ta nu a venit în seara asta. Cred că ai văzut-o acasă, i-a spus domnul Wentworth.

— Da. I-am propus să vină. A refuzat.

— Bănuiesc că Lizzie aştepta un musafir, i-a spus bătrânul, cu un fel de viclenie solemnă.

— Dacă îl aştepta pe Clifford, el nu apăruse încă.

Primind această veste, domnul Wentworth a închis “Revista nord-americană” şi a afirmat că înţelesese de la Clifford că se ducea să-şi vadă verişoara. S-a gândit în sine că dacă Lizzie Acton nu auzise nimic de la fiul lui, probabil că Clifford îşi petrecea seara la Boston. Părea că noaptea aceea nu se defăşura în mod firesc, mai ales când se găseau pretexte viclene.

— Nu trebuie să uitaţi că are două verişoare, i-a spus Acton râzând.

Şi apoi, ajungând la subiect:

— Şi dacă Lizzie nu este aici, se pare că nici Baroneasa nu este, a adăugat el.

O clipă, domnul Wentworth l-a privit lung, iar apoi şi-a amintit propunerea aceea ciudată a lui Felix. Pentru moment, nu-şi dădea seama dacă era de dorit ca Clifford să se fi dus până la urmă la Boston.

— Baroneasa nu ne-a onorat în seara aceasta, a spus el. N-a mai venit de trei zile.

— E bolnavă? a întrebat Acton.

— Nu, am fost eu pe la ea.

— Ce s-a întâmplat cu ea?

— Ei bine, a spus Wentworth, îmi dau seama că s-a plictisit de noi.

Acton încercă să rămână pe locul său, dar era neliniştit. I se părea imposibil să vorbească cu domnul Wentworth. După zece minute, şi-a luat pălăria şi a spus că credea că "o să plece". Era foarte târziu, era ora zece.

Vărul său, cu o expresie liniştită, l-a privit o clipă.

— Te duci acasă? l-a întrebat el.

Acton a ezitat, apoi i-a răspuns că-şi propusese să se ducă să o vadă pe baroneasă.

— Ei, cel puţin eşti sincer, i-a spus domnul Wentworth cu tristeţe.

— Şi tu, dacă spui aşa ceva, i-a strigat Acton râzând. De ce n-aş fi sincer?

Bătrânul deschise din nou "Revista nord-americană" şi citi câteva rânduri.

— Dacă am avut vreodată vreo virtute, ar fi bine să nu renunţăm la ea acum, i-a spus el.

Nu era un citat.

— Avem o baroneasă printre noi, i-a spus Acton. La ea n-ar trebui să renunţăm!

Era prea nerăbdător să o vadă din nou pe doamna Munster ca să se mai întrebe despre ce anume vorbea domnul Wentworth. Cu toate acestea, după ce ieşise din casă şi traversase grădina şi o parte din drumul care îl separa de locuinţa provizorie a Eugeniei, s-a oprit o clipă afară. Era în grădina ei, fereastra lungă de la salonul ei era deschisă şi vedea perdelele albe, cu lumina lămpii care le străpungea, legănându-se încet într-o parte şi în alta în vântul cald de vară. Ideea de a o vedea pe doamna Munster din nou îl emoţiona puţin. Îşi dădu seama că inima lui bătea mai tare decât de obicei. Din cauza aceasta s-a oprit, cu o surprindere pe jumătate amuzată. Dar după o clipă, a mers de-a lungul verandei şi, apropiindu-se de fereastra deschisă, a ciocănit în buiandrugul ei cu bastonul. O vedea pe baroneasă înăuntru, stătea în mijlocul camerei. Ea a venit la fereastră, a tras perdeaua la o parte şi o clipă a rămas cu privirile aţintite asupra lui. Nu zâmbea, părea serioasă.

— Intraţi! spuse ea în cele din urmă.

Acton a intrat prin poliţa ferestrei. O clipă, s-a întrebat ce se întâmplase cu ea. Dar în clipa următoare, ea începuse deja să zâmbească şi îşi întinse mâna.

— Mai bine mai târziu decât niciodată, a spus ea. Eşti foarte bun să vii la ora asta.

— Tocmai m-am întors din călătorie, a spus Acton.

— Ah, foarte bine, foarte bine, a repetat, uitându-se în jurul ei după un loc unde să se aşeze.

— M-am dus întâi la cealaltă casă, a continuat Acton. Mă aşteptam să te găsesc acolo.

Ea se aşezase pe scaunul ei obişnuit, dar s-a ridicat din nou şi a început să se plimbe prin cameră. Acton îşi pusese jos bastonul şi pălăria. O privea, conştient de faptul că revederea ei îl farmeca.

— Nu ştiu dacă ar trebui să te invit să iei loc, i-a spus ea. E prea târziu ca să începi o vizită.

— Este prea devreme să pui capăt unei vizite, zise Acton. Şi n-ar trebui să ne pese de început.

Ea l-a privit din nou şi, după o clipă, s-a lăsat iar în scaunul ei jos, în timp ce el se aşeza alături de ea.

— Atunci înseamnă că suntem în toiul vizitei, nu-i aşa? a întrebat ea. Aici am rămas când ai plecat? Nu, n-am fost la cealaltă casă.

— Nici ieri, nici alaltăieri, nu?

— Nu ştiu câte zile sunt.

— Te-ai plictisit, i-a spus Acton.

Ea s-a rezemat pe spate, cu braţele încrucişate.

— Este o acuzaţie îngrozitoare, dar n-am curajul de a mă apăra.

— Nu te atac, i-a zis Acton. Mă aşteptam la ceva de felul acesta.

— O dovadă de maximă inteligenţă! Sper că ai avut o călătorie plăcută.

— Deloc, i-a dezvăluit Acton, aş fi preferat mai degrabă să fiu aici cu tine.

— Acum mă ataci, i-a spus baroneasa. Îmi compari inconsecvenţa cu fidelitatea ta.

— Mărturisesc că nu mă plictisesc niciodată de oamenii pe care îi plac.

— Ah, nu eşti o biată străină rea, cu nervi slabi şi o minte sofisticată.

— Ţi s-a întâmplat ceva de când am plecat, i-a spus Acton, schimbându-şi locul.

— Plecarea ta, asta mi s-a întâmplat.

— Vrei să spui că ţi-a fost dor de mine? a întrebat el.

— Dacă aş fi vrut să spun asta, nici n-ar fi meritat să observi. Sunt extrem de nesinceră, iar complimentele mele n-au nici o valoare.

Acton tăcu preţ de câteva clipe.

— Ai cedat nervos, i-a spus el în cel din urmă.

Doamna Munster şi-a părăsit locul şi a început să se mişte încoace şi încolo.

— Numai pentru o clipă. O să-mi revin.

— Ar fi bine să nu iei lucrurile aşa în tragic. Dacă te-ai plictisit, n-ar trebui să-ţi fie teamă s-o spui. Cel puţin mie.

— N-ar trebui să spui asemenea lucruri, i-a zis baroneasa. Ar trebui să mă încurajezi.

— Îţi admir răbdarea. Iată un lucru încurajator.

— Nici asta n-ar trebui să spui. Nu eşti loial faţă de oamenii tăi când vorbeşti despre răbdarea mea. Răbdarea implică suferinţă şi ce am suferit eu?

— Oh, cu siguranţă că nu foame sau răutate, i-a spus Acton râzând. Cu toate acestea, îţi admirăm cu toţii răbdarea.

— Mă detestaţi cu toţii, i-a strigat baroneasa, devenind brusc vehementă şi întorcându-se cu spatele la el.

— Îi îngreunezi situaţia unui bărbat care vrea să-ţi spună ceva frumos, i-a zis Acton ridicându-se.

În seara aceea, ea avea ceva anume care atrăgea atenţia şi emoţiona – avea o blândeţe neobişnuită şi transmitea impresia unui sentiment oprimat. Dintr-o dată, îşi dădu seama că aprecia faptul că ea se comportase atât de bine. Venise în partea aceasta liniştită a lumii sub povara unei jigniri de o asemenea cruzime, iar ea le purtase recunoştinţă pentru tot ce găsise aici cu

atâta eleganţă şi modestie. Stabilindu-şi locuinţa vizavi, ea se alăturase acelui cerc, participase la discuţiile lui banale şi provinciale, îi împărtăşise plăcerile rare şi lipsite de savoare. Îşi stabilise o sarcină şi o dusese la îndeplinire cu rigiditate. Se conformase condiţiilor tăioase ale vieţii din New England şi avea destul tact şi tărie să le suporte de parcă le-ar fi găsit plăcute. Acton a simţit o nevoie mai sinceră decât oricând de a-i spune că o admiră şi că se convinsese că era o femeie superioară. Până atunci, ţinuse tot timpul garda ridicată în ceea ce o priveşte, fusese prudent, atent, suspicios. Dar acum, o vâlvătaie uşoară a sângelui părea să-i spună că mai multă încredere în această femeie fermecătoare va veni de la sine.

— Nu te detestăm, a continuat el. Nu ştiu ce vrei să spui. În orice caz, eu vorbesc în numele meu. Nu ştiu nimic despre ce cred ceilalţi. Este foarte posibil ca tu să-i deteşti pe ei pentru viaţa plictisitoare pe care o duci din cauza lor. Chiar mi-ar plăcea foarte mult să te aud spunând asta.

Eugenia rămăsese cu privirile aţintite asupra uşii din partea cealaltă a încăperii. Acum îşi întorcea uşor ochii spre Robert Acton.

— Ce motiv poate avea un bărbat ca dumneavoastră – un bărbat sincer, un homme galant, pentru a spune un lucru atât de mârşav? a întrebat ea.

— Sună chiar atât de mârşav? a întrebat Acton cu inocenţă. Bănuiesc că aşa sună şi îţi mulţumesc că mi-ai spus. Bineînţeles că mă exprimam metaforic.

Baroneasa rămăsese nemişcată, uitându-se la el.

— Dar ce vroiai să spui? a întrebat ea.

E dificil să găseşti răspuns la o asemenea întrebare, iar Acton, fără să se simtă stânjenit câtuşi de puţin, merse către fereastra deschisă şi privi afară. O clipă, a rămas acolo, gândindu-se, apoi s-a întors.

— Ştii documentul acela pe care trebuia să-l trimiţi în Germania? aîntrebat-o el. L-ai numit “renunţare”. L-ai trimis?

Doamna Munster făcu ochii mari. Era foarte gravă.

— Ce răspuns ciudat la întrebarea mea!

— Oh, nu este un răspuns, i-a spus Acton. Vroiam să te întreb de multe ori. M-am gândit că poate o să-mi spui tu. Venită din partea mea, întrebarea pare nepoliticoasă acum, dar ar fi oricând nepoliticoasă.

O clipă, baroneasa tăcu, iar apoi:

— Cred că ţi-am spus prea multe, i-a spus ea.

Lui Acton i se păru că această întrebarea avea o anumită forţă. Într-adevăr, avea sentimentul că îi cerea mai mult decât el îi oferea. Se reîntoarse la fereastră şi, preţ de o clipă, privi o steluţă ce sclipea prin zăbrelele verandei. În orice caz, erau destule oferte pe care le-ar fi putut face. Poate că până atunci nu fusese niciodată destul de explicit în lansarea unor asemenea oferte.

— Mi-aş dori să-mi ceri ceva, i-a spus el. Aş putea face ceva pentru tine? Dacă nu mai poţi îndura viaţa asta plictisitoare, dă-mi voie să te amuz în vreun fel.

Baroneasa se prăbuşise din nou pe un scaun şi îşi duse la gură un evantai, pe care îl ţinea cu ambele mâini. De deasupra evantaiului, ochii ei îl fixau.

— Eşti foarte ciudat în seara asta, i-a spus ea cu un mic râset.

— O să fac orice pe lume, i-a răspuns, stând în faţa ei. Nu ţi-ar plăcea să călătoreşti şi să vezi o parte din ţară? Nu vrei să mergi la Niagara? Să ştii că ar trebui să vezi Niagara?

— Cu tine, vrei să spui?

— Aş fi încântat să te duc acolo.

— Numai cu tine?

Acton o privea zâmbind, dar totuşi cu un aer de seriozitate.

— Ei bine, da, am putea merge singuri.

— Dacă n-ai fi ceea ce eşti, m-aş simţi insultată, i-a răspuns ea.

— Ce vrei să spui – ceea ce sunt?

— Dacă ai fi unul dintre domnii cu care am fost obişnuită toată viaţa. Dacă nu erai un bostonian ciudat.

— Dacă domnii cu care ai fost obişnuită te-au învăţat să aştepţi insulte, mă bucur că sunt ceea ce sunt, i-a spus Acton. Ar fi mai bine să vii la Niagara.

— Dacă vrei să mă “amuzi”, i-a declarat Baroneasa, nu trebuie să faci nici un efort. Mă amuzi foarte tare.

El s-a aşezat în faţa ei. Ea îşi mai ţinea încă evantaiul în dreptul feţei, din care nu se vedeau decât ochii pe deasupra lui. A urmat un moment de linişte, apoi, întorcându-se la întrebarea lui de dinainte, i-a spus:

— Ai trimis documentul acela în Germania?

A urmat din nou un moment de linişte, dar ochii expresivi ai doamnei Munster păreau s-o spargă pe jumătate.

— O să-ţi spun, la Niagara, i-a răspuns ea.

De-abia apucase să spună un cuvânt, când se deschise uşa de la capătul celălalt al încăperii, uşa asupra căreia Eugenia îşi fixase privirile cu câteva clipe mai devreme. Clifford Wentworth era acolo, cu faţa roşie şi părând mai degrabă jenat. Baroneasa s-a ridicat repede, iar Acton făcu acelaşi lucru, dar mai încet. Clifford nu i-a salutat, o privea pe Eugenia.

— Eh, erai aici! a exclamat Acton.

— Era în atelierul Lui Felix, i-a spus doamna Munster. Vroia să vadă desenele.

Clifford îl privi pe Robert Acton, dar nu zise nimic. Îşi făcea vânt doar, cu pălăria.

— Ai ales un moment cam nepotrivit, i-a spus Acton. Nu ai prea multă lumină.

— N-am avut deloc, i-a spus Clifford râzând.

— Ţi s-a stins lumânarea? l-a întrebat Eugenia. Ar fi trebuit să te întorci s-o aprinzi din nou.

Clifford o privi o clipă.

— Aşa am făcut, m-am întors. Dar am lăsat lumânarea.

Eugenia s-a întors cu spatele.

— Eşti foarte prost, bietul meu băiat. Ar fi mai bine să te duci acasă.

— Atunci, noapte bună, i-a spus Clifford.

— Nu-i arunci nici un cuvânt unui om care tocmai s-a întors cu bine dintr-o călătorie periculoasă? l-a întrebat Acton.

— Ce mai faci? l-a întrebat Clifford. Am crezut… am crezut că eşti… şi s-a oprit, uitându-se din nou la baroneasă.

— Credeai că sunt la Newport, nu? Am fost, azi dimineaţă.

— Noapte bună, copil deştept, i-a spus baroneasa, peste umăr.

Clifford a privit-o lung, dar nu era deloc privirea unui copil deştept. Iar apoi, cu una dintre mormăiturile sale poznaşe, şi-a luat rămas bun.

— Ce s-a întâmplat cu el? a întrebat Acton, după ce acesta plecase. Părea cam zăpăcit.

Eugenia, care era lângă fereastră, s-a uitat afară, ciulindu-şi o clipă urechile.

— Ce s-a întâmplat, ce s-a întâmplat, a răspuns ea. Nu se spun asemenea lucruri aici.

— Dacă te referi la faptul că a băut puţin, poţi să spui

— Nu mai bea. L-am vindecat eu. Şi, drept mulţumire, s-a îndrăgostit de mine.

De data aceasta, Acton rămase cu privirile aţintite lung asupra ei. S-a gândit imediat la sora lui, dar nu a spus nimic despre ea. Începu să râdă.

— Nu mă miră pasiunea lui. Dar mă mir că a preferat compania pensulelor fratelui tău în defavoarea tovărăşiei tale.

Pentru scurt timp, Eugenia rămase tăcută.

— Nu fusese în atelier. Am inventat asta pe moment.

— Ai inventat? În ce sop?

— Vrea să fie romantic. A deprins obiceiul de a veni să mă vadă la miezul nopţii, trecând numai prin grădină şi prin atelierul de pictură al lui Felix, care are o uşă ce se deschide în partea aceea. Pare să-l amuze, a adăugat Eugenia, cu un râset scurt.

Acton era mai surprins decât mărturisea, pentru că era o imagine nouă a lui Clifford, ale cărui abateri nu mai fuseseră niciodată de natură romantică. Încercă să râdă din nou, dar îşi simţea acut seriozitatea şi, după ce ezită o clipă, seriozitatea sa se explică de la sine:

— Sper că nu-l încurajezi, i-a spus el. Nu trebuie să-şi schimbe comportamentul faţă de biata Lizzie.

— Faţă de sora ta?

— Ştii că nu există îndoială că sunt intimi, îi spuse Acton.

— Ah, ea a… ea a a… strigă Eugenia râzând.

— Nu ştiu ce a făcut ea, a întrerupt-o Acton. Dar întotdeauna am presupus că Clifford doreşte să se facă plăcut în faţa ei.

— Ah, par example! a continuat baroneasa. Micul monstru! Data viitoare când devine duios o să-i spun că ar trebui să-i fie ruşine de el.

Acton tăcu o vreme.

— Ar fi mai bine să nu-i spui nimic.

— I-am spus deja asta, indirect, i-a spus Baroneasa. Dar să ştii că în ţara asta relaţiile dintre tineri sunt atât de neobişnuite încât nici nu mai ştii ce să crezi. Nu sunt logodiţi, deşi tu spui că ar trebui să fie. Să luăm exemplul Charlottei Wentworth şi al tânărului ecleziast. Dacă aş fi tatăl ei, aş insista să o căsătoresc, dar se pare că părerea lor e că nu e nici o urgenţă. Pe de altă parte, afli că un tânăr de douăzeci de ani şi o fetiţă care mai are încă guvernantă – sora ta nu are guvernantă? Ei bine, atunci, care nu pleacă niciodată de lângă mama, pe scurt un tânăr cuplu în care nu ai observat nimic care să treacă dincolo de un schimb de glume copilăreşti, caracteristice vârstei lor, sunt pe punctul de a se lua ca soţ şi soţie.

Baroneasa vorbea cu un soi de volubilitate exagerată, care contrasta cu graţia indiferentă acre îi caracterizase maniera de a vorbi înainte de apariţia lui Clifford. Lui Acton i se părea că privirea ei avea o scânteiere de iritare, iar vocea ei o notă de ironie (ca atunci când a spus de Lizzie că nu se îndepărta niciodată de mama ei). Dacă doamna Munster era enervată, atunci Robert Acton nu mai înţelegea nimic. Începu din nou să se mişte prin cameră şi o privea fără să spună un cuvânt. Atunci, ea şi-a scos ceasul şi, uitându-se la el, a declarat că era ora trei dimineaţa şi că trebuia să plece.

— Nu sunt aici nici măcar de o oră, i-a spus el, iar în casa cealaltă nu s-au culcat încă. Se văd lumini. Fratele tău nu s-a întors încă.

— Oh, la casa cealaltă! strigă Eugenia. Sunt nişte oameni îngrozitori! Nu ştiu ce-ar putea face acolo. Eu sunt o biată femeie plictisitoare. Am reguli stricte şi le respect. Una dintre ele este să nu primesc vizite la ore târzii, mai ales oameni deştepţi ca tine. Aşa că noapte bună!

Fără îndoială, baroneasa era sarcastică. Şi, cu toate că Acton îi urase noapte bună şi plecase, el era la fel de nedumerit.

În ziua următoare, Clifford Wentworth a venit să o vadă pe Lizzie, iar Acton, care era acasă şi îl văzuse trecând prin grădină, a găsit imediat ocazia. Avea fireasca dorinţă de a se convinge de relatarea doamnei Munster despre lipsa de afecţiune a lui Clifford. Dar, pentru că ingeniozitatea sa nu era pe măsura sarcinii, s-a hotărât în cele din urmă să profite de candoarea tânărului. A aşteptat până l-a văzut plecând şi apoi a ieşit şi l-a prins din urmă în grădină.

— Aş vrea foarte mult să-mi răspunzi la o întrebare, i-a spus Acton. Ce căutai aseară la doamna Munster?

Clifford a început să râdă şi să se înroşească. Nu părea în nici un caz un tânăr cere are un secret romantic.

— Ea ce ţi-a spus? a întrebat el.

— Chiar asta nu vreau să-ţi zic.

— Ei, aş vrea să-ţi spun acelaşi lucru şi dacă nu ştiu ce a zis, probabil că n-aş putea, i-a spus Clifford.

Se opriseră pe o potecă din grădină. Acton îl privea cu atenţie pe vărul său cel îmbujorat.

— A spus că nu-şi poate imagina ce s-a întâmplat cu tine, se pare că ai început să o antipatizezi foarte tare.

Clifford îl privi lung, puţin îngrijorat

— O, haide, nu vorbeşti serios, a mormăit el.

— Şi asta când, de dragul regulilor de politeţe, tu ai venit întâmplător la ea şi ai lăsat-o singură, petrecându-ţi timpul în atelierul lui Felix, sub pretextul că vrei să-i vezi desenele.

— O, haide! a mormăit Clifford din nou.

— Am minţit eu vreodată?

— Da, mult, zise Clifford, găsind o portiţă de a scăpa de această discuţie, folosindu-se de sarcasmul său. Ei bine, am crezut că eşti tatăl meu, a adăugat el imediat.

— Ştiai că mai era cineva acolo?

— Te-am auzit când ai intrat.

Acton reflectă.

— Înseamnă că fuseseşi cu baroneasa.

— Eram în salon. Am auzit paşi afară. Am crezut că era tatăl meu.

— Şi de asta ai fugit? l-a întrebat Acton.

— Ea mi-a spus să plec… să plec prin atelier.

Acton reflectă mai adânc. Dacă ar fi avut un scaun la îndemână, s-ar fi aşezat.

— De ce n-ar vrea să te întâlneşti cu tatăl tău?

— Ei bine, spuse Clifford, tatălui meu nu-i place să mă vadă acolo.

Acton se uită bănuitor la interlocutorul lui şi nu mai făcu nici un comentariu la adresa afirmaţiei sale.

— I-a spus asta şi baronesei? l-a întrebat.

— Ei, sper că nu. Nici mie nu mi-a spus asta, pe şleau. Dar ştiu că este îngrijorat şi aş vrea să nu aibă grija asta. Baroneasa ştie şi ar vrea şi ea să n-o mai fac.

— Să nu te mai duci s-o vezi?

— Nu ştiu dacă asta, ci să nu-l mai îngrijorez pe tata. Eugenia ştie tot, a adăugat Clifford cu aerul său ştiutor.

— Ah, Eugenia ştie tot? l-a întrebat Acton.

— Ea ştia că cel care venea nu era tata.

— Atunci de ce ai plecat?

Clifford s-a înroşit şi râse din nou.

— Păi, mie îmi era teamă că era tata. Şi ea mi-a spus să plec oricum.

— Credea că sunt eu? l-a întrebat Acton.

— Nu a spus.

Robert Acton medită din nou.

— Dar n-ai plecat, a spus el imediat. Te-ai întors.

— N-am reuşit să ies prin atelier, a răspuns Clifford. Uşa era încuiată, iar Felix bătuse în cuie nişte scânduri în partea de jos a ferestrelor. Aşa că nu-mi foloseau nici ele la nimic. Am aşteptat acolo destul de mult şi, după aceea, dintr-o dată, mi s-a făcut ruşine. Nu vroiam să mă ascund de propriul tată. Nu mai puteam suporta. Aşa că am ieşit repede şi când am văzut că erai tu am fost puţin tulburat. Dar Eugenia s-a descurcat, nu? a adăugat Clifford, pe tonul unui tânăr umorist a cărui percepţie nu fusese umbrită permanent de sentimentul său de stânjeneală.

— Minunat! a spus Acton. Mai ales când îmi aduc aminte că tu ai fost foarte imprudent şi că ea trebuie să fi fost foarte enervată, a continuat el.

— O, strigă Clifford cu indiferenţa unui tânăr care simte că este extrem de corect în impresiile sale, fără a conta fericirea cărei persoane a dezamăgit-o prin comportamentul lui. Eugeniei nu-i pasă de nimic.

Acton ezită un moment.

— Îţi mulţumesc pentru că mi-ai spus toate acestea, i-a zis el în cele din urmă.

Şi apoi, punându-şi o mână pe umărul luI Clifford, adăugă:

— Mai spune-mi ceva: nu cumva eşti puţin îndrăgostit de baroneasă?

— Nu, domnule! zise Clifford, aproape scuturându-i mâna de pe umărul lui.

Capitolul X

În prima duminică după întoarcerea lui Robert Acton de la Newport, a avut loc o schimbare în vremea minunată care prevalase atât de mult timp. A început să plouă, iar ziua era rece şi mohorâtă. Domnul Wentworth şi fiicele sale îşi puneau galoşii şi mergeau la biserică, iar Felix Young, fără galoşi, mergea cu ei, ţinând o umbrelă deasupra capului Gertrudei. Ne temem că, din întregul ritual, acesta era privilegiul pe care îl preţuia cel mai mult. Baroneasa rămânea acasă, nu era într-o dispoziţie nici prea veselă, nici evlavioasă. Pe timpul şederii sale în Statele Unite, nu fusese niciodată ceea ce se numeşte o prezenţă constantă a slujbei religioase. Şi exact în această duminică dimineaţă de care am vorbit la început, stătea la fereastra micului ei salon, privind creanga lungă a unei tufe de trandafiri din apropierea verandei sale, din care se rupsese o bucată, ce se legăna într-o parte şi-n alta, tremura şi gesticula, pe fondul burniţei întunecate a cerului. Din când în când, tufa de trandafiri arunca pe geam, într-o rafală de vânt, o aversă de picături de ploaie. Părea să aibă un fel de mişcare umană, o intenţie ameninţătoare, de avertizare. Camera era foarte rece, iar doamna Munster şi-a pus un şal şi s-a plimbat în sus şi-n jos. Apoi s-a hotărât să facă focul şi, chemându-şi bătrâna negresă, cu contrastul pielii ei negre şi al turbanului roşu, care fusese la început un motiv de satisfacţie pentru ea, a rânduit să se aţâţe un foc puternic. Numele bătrânei era Azarina. La început, baroneasa a crezut că cuvintele ei vor avea o savoare sălbatică şi, ca să se amuze, o încurajase să-şi dea drumul la vorbă. Dar Azarina era seacă şi afectată, conversaţia ei era pur africană şi i-a amintit Eugeniei de bătrânele doamne plictisitoare pe care le întâlnea în societate. Dar ştia cum să facă un foc, aşa că, după ce aceasta pusese butucii, Eugenia, teribil de plictisită, a petrecut vreme de un sfert de oră în faţa flăcărilor lui, privindu-le cum strălucesc şi se revarsă. Crezuse că era foarte probabil ca Robert Acton să vină să o vadă, nu-l mai întâlnise din ziua aceea nefericită. Dar dimineaţa era pe sfârşite şi el nu venea. De câteva ori i s-a părut că îi aude pasul pe verandă, dar nu era decât un oblon clătinându-se în rafala de ploaie. De la începutul acelui episod din viaţa ei, pe care am încercat să-l schiţăm în aceste pagini, baroneasa avusese multe momente de iritare. Dar astăzi, irascibilitatea ei era deosebit de accentuată, părea să sporească de la sine. O îndemna să facă

ceva, dar nu-i sugera nici o linie de conduită prea bună. Dacă ar fi putut face ceva pe moment, în locul acela, s-ar fi urcat pe un vapor european şi ar fi întors spatele, cu un sentiment de extaz, spre ratarea absolut cutremurătoare – vizita pe care o făcuse rudelor sale americane. Motivele pentru care ea ar fi numit acest proiect îndrăzneţ ratare nu sunt evidente, întrucât fusese tratată cu cea mai mare distincţie pe care o îngăduiseră instituţiile americane. În fond, irascibilitatea ei provenea de la un sentiment care, mereu prezent, devenise dintr-o dată acut şi anume acela că pe acest continent mare şi vag, pământul social nu era într-un fel adaptat pentru a creşte acele plante a căror mireasmă o inhala ea cel mai adesea şi de care îi plăcea să se vadă înconjurată – un soi vegetal din al cărui seminţiş purta o colecţie în buzunar, după cum am putea spune. Cea mai mare fericire a ei era sentimentul că exercita o anumită putere şi că făcea o anumită impresie, iar acum simţea enervarea unui înotător care, apropiindu-se de ţărm, încercând să ajungă la mal, găseşte un zid drept şi neted de rocă acolo unde sperase să găsească o plajă curată şi sigură. În aerul american, puterile ei păreau să-şi fi pierdut calităţile. Zidul neted de rocă era insurmontabil.

— Cu siguranţă, n-am ajuns acolo, îşi spunea ea, încât să-mi permit să mă simt jenată pentru că un domn Robert Acton nu m-a onorat cu vizita lui.

Şi, cu toate acestea, se simţea ofensată pentru că el nu venise. Şi se simţea ofensată şi de însuşi faptul că era ofensată.

Veni, cel puţin, fratele ei, bătându-şi picioarele în hol şi scuturând umezeala de pe haine. Într-o clipă, intră în cameră, cu faţa strălucitoare şi cu o jumătate de duzină de picături de ploaie lucindu-i pe mustaţă.

— Ah, ai făcut focul, a zis el.

— Zilele fericite au trecut, i-a răspuns baroneasa.

— Niciodată, niciodată. De-abia au început, a declarat Felix, postându-se în faţa şemineului.

S-a întors cu spatele la cămin, şi-a dus mâinile la spate, şi-a întins picioarele şi a privit afară pe fereastră cu o expresie pe chip care părea să denote percepţia unor culori trandafirii chiar şi în nuanţele unei duminici umede.

Din scaunul ei, sora lui îşi ridică privirile spre el, urmărindu-l atentă. Şi pe faţa lui nu citi ceva reconfortant pentru dispoziţia în care ea se afla. Îşi frământa mintea cu multe lucruri, dar dispoziţia fratelui ei era o sursă frecventă de mirare pentru ea. Spun frecventă, şi nu constantă, pentru că existau perioade îndelungate în care ea îşi dedica atenţia altor probleme. Uneori îşi spunea că fericirea lui înnăscută, veselia perpetuă nu erau decât de paradă, o poză, dar era vag conştientă de faptul că în timpul acestei veri el fusese un comediant încununat de succes. Nu găsiseră încă o explicaţie, ea nu avea nevoie de una. Se presupunea că Felix urma înclinaţia geniului său nepăsător, iar ea simţea că nu mai avea să-i dea nici un sfat pe care el să-l înţeleagă. Din acest punct de vedere, Felix îi dădea întotdeauna un sentiment de confort – asigurarea că nu se va amesteca. Acest Felix curat la suflet era foarte delicat. Într-adevăr, era fratele ei şi doamna Munster avea sentimentul că acest lucru îi asigura proprietatea asupra lui, în orice zi. Este adevărat că Felix era foarte delicat, nu îi plăcea să dea explicaţii surorii lui. Acesta era unul dintre puţinele lucruri din lume care îl stânjeneau. Dar acum nu se gândea la nimic stânjenitor.

— Dragul mu frate, spuse Eugenia în cele din urmă, te rog să încetezi să mai faci les ochi dulci ploii.

— Cu plăcere. O să-ţi fac ţie, i-a răspuns Felix.

— Cât de mult timp îţi propui să mai rămâi în locul acesta frumos? l-a întrebat Eugenia după o clipă.

Felix o privi lung.

— Vrei să pleci, deja?

— Acest “deja” este minunat. Nu sunt la fel de fericită ca tine.

Felix se lăsă într-un scaun, uitându-se la foc.

— Adevărul este că sunt fericit, a spus el pe tonul său uşor, clar.

— Şi îţi propui să-ţi petreci viaţa făcând dragoste cu Gertrude Wentworth?

— Da! spuse Felix, zâmbindu-i pieziş surorii sale.

Baroneasa i-a întors privirea, mult mai serioasă. Şi apoi:

— Îţi place de ea? l-a întrebat ea.

— Ţie nu? a întrebat-o Felix.

Baroneasa tăcu o clipă.

— O să-ţi răspund cu cuvintele domnului care a fost întrebat dacă îi place muzica: Nu cred asta!

— Ea te admiră nespus de mult, i-a spus Felix.

— Nu-mi pasă de asta. Femeile nu ar trebui să se admire între ele.

— Ar trebui să nu te placă?

Din nou, doamna Munster ezită.

— Ar trebui să mă urască! Ei nu cunosc măsura timpului pe care l-am pierdut aici.

— Timpul în care ai fost fericit nu este un timp pierdut, i-a spus Felix cu sentenţiozitate aprinsă care ar fi putut fi la fel de bine puţin enervantă.

— Şi în care cineva şi-a asigurat afecţiunea unei tinere cu avere, i-a răspuns baroneasa râzând aspru.

Felix i-a explicat cu multă candoare şi seriozitate:

— Mi-am asigurat afecţiunea Gertrudei, dar nu sunt deloc sigur că mi-am asigurat şi averea ei. Averea ar putea să vină sau ar putea să nu vină.

— Ah, ei bine, ar putea! Tocmai asta e.

— Depinde de tatăl ei. Nu priveşte cu ochi buni relaţia noastră. Ştii bine că vrea ca ea să se căsătorească cu domnul Brand.

— Nu ştiu nimic despre asta! a strigat baroneasa. Te rog să mai pui un butuc pe foc.

Felix s-a conformat cererii ei şi a rămas să privească cum se înviora flacăra. Imediat, sora lui a adăugat:

— Intenţionezi să fugi cu mademoiselle?

— În nici un caz. Nu vreau să fac nimic din ce nu i-ar plăcea domnului Wentworth. A fost mult prea bun cu noi.

— Dar trebuie să alegi între a face ce-ţi place ţie sau ce-i place lui.

— Vreau să le fac pe plac tuturor, exclamă Felix vesel. Am conştiinţa curată. M-am hotărât de la început că nu se cuvine să fac dragoste cu Gertrude.

— Şi, ca să simplifici lucrurile, a făcut ea dragoste cu tine.

Felix îşi privi sora, devenind brusc serios.

— Spui că nu ţi-e teamă de ea, i-a spus el. Dar poate că ar trebui să-ţi fie, puţin. E o persoană foarte inteligentă.

— Am început să înţeleg! strigă baroneasa.

Fără să răspundă, fratele ei se sprijini pe speteaza scaunului şi urmă o lungă tăcere. În cele din urmă, doamna Munster i-a adresat o altă întrebare, schimbând accentul.

— În orice caz, crezi că te vei căsători cu ea?

— Voi fi foarte dezamăgit dacă nu ne căsătorim.

— O dezamăgire sau două o să-ţi facă bine, i-a declarat baroneasa. Şi după aceea, intenţionezi să devii american?

— Mie mi se pare că deja sunt un american foarte bun. Dar noi o să ne ducem în Europa. Gertrude vrea foarte mult să vadă lumea.

— Ah, ca şi mine, când am venit aici, spuse Baroneasa râzând încet.

— Nu, nu ca tine, i-a răspuns Felix, uitându-se la sora lui cu o anumită seriozitate blândă.

În timp ce o privea, baroneasa s-a ridicat din scaun şi a rămas în picioare.

— Gertrude nu e deloc ca tine, a continuat el. Dar în felul ei, este aproape la fel de inteligentă.

O clipă, s-a oprit. Sufletul lui era plin de un sentiment plăcut şi de o vie înclinaţie de a-l exprima. În viziunea lui spirituală, sora lui se asemăna întotdeauna cu discul lunar atunci când numai o parte din el era luminat. I se părea că umbra acestei suprafeţe luminoase părea să se extindă şi să se contracte. Dar, indiferent de proporţiile sale, lui îi plăcea întotdeauna lumina lunii. Se uită la baroneasă şi apoi o sărută.

— Sunt foarte îndrăgostit de Gertrude, i-a spus el.

Eugenia s-a întors cu spatele şi a început să se plimbe prin cameră, în timp ce Felix continua.

— Este foarte interesantă şi foarte diferită de ceea ce pare. N-a avut niciodată vreo şansă. Este foarte inteligentă. O să ne ducem în Europa să ne distrăm.

Baroneasa se apropiase de fereastră, rămăsese acolo şi acum privea afară. Ziua era mai mohorâtă ca oricând, ploaia cădea monoton.

— Da, dacă vreţi să vă distraţi, ar trebui să vă duceţi în Europa, fără îndoială, i-a spus ea în cele din urmă.

Apoi se întoarse, privindu-şi fratele. Aproape de ea era un scaun, aşa că şi-a sprijinit mâinile de speteaza lui.

— Nu crezi că am fost foarte bună pentru că am făcut atâta drum cu tine numai ca să te văd că închei o căsătorie decentă, dacă este într-adevăr decentă? l-a întrebat.

— O, fără îndoială că o să fie decentă, spuse Felix puţin înflăcărat.

Baroneasa a râs puţin.

— Te gândeşti numai la tine şi nu-mi răspunzi la întrebare. În timp ce tu te distrezi – cu inteligenta Gertrude, eu ce ar trebui să fac?

— Distrează-te şi tu! a strigat Felix.

— Îţi mulţumesc, ar trebui să te răsfăţ.

Baroneasa şi-a lăsat ochii în jos, pentru câteva momente.

— Oricum, vrei să mă laşi aici? a întrebat ea.

Felix i-a zâmbit.

— Draga mea soră, în ceea ce te priveşte, eu nu vreau nimic. Eu îţi execut comenzile.

— Cred că eşti persoana cea mai crudă care trăieşte pe acest pământ, i-a spus Eugenia rar. Nu vezi că am probleme?

— Am văzut că eşti tristă, aşa că ţi-am dat o veste bună.

— Ei bine, permite-mi să-ţi dau eu nişte veşti bune, i-a spus baroneasa. Probabil că n-ai fi descoperit niciodată de unul singur. Robert Acton vrea să se căsătorească cu mine.

— Nu, nu aflasem asta. Dar înţeleg. De ce eşti nefericită din cauza asta?

— Pentru că nu pot să mă hotărăsc.

— Acceptă-l, acceptă-l! i-a strigat Felix vesel. Este persoana cea mai de treabă de pe lumea asta.

— Este extrem de îndrăgostit de mine, i-a spus Baroneasa.

— Şi are o avere foarte mare. Dă-mi voie să-ţi amintesc asta la rândul meu.

— O, ştiu asta foarte bine, zise Eugenia. Eu un mare avantaj pentru el. Sunt foarte sinceră.

Şi-a părăsit locul şi s-a apropiat de fratele ei, privindu-l cu asprime. El chibzuia asupra mai multor lucruri, iar baroneasa se întreba cum o înţelegea el.

Putea să o înţeleagă în mai multe feluri: ceea ce rostise şi ceea ce dorise să spună de fapt şi între acestea două mai era ceva, care nu se identifica cu nici unul dintre factori. Este foarte probabil ca, la ultima analiză, ceea ce ea dorise să spună de fapt era că Felix ar trebui să o scutească de necesitatea de a-i spune mai exact ce se întâmplase şi că ar trebui să o ajute în orice chip onorabil să se căsătorească cu persoana cea mai de treabă din lume. Dar prin toate acestea nu se descoperea şi ceea ce înţelesese Felix.

— Ce obiecţii poţi să ai, din moment ce eşti liberă? a întrebat-o Felix.

— Ei bine, nu prea îmi place de el.

— O, încearcă puţin!

— Încerc şi acum, i-a spus Eugenia. Şi aş reuşi dacă nu ar locui aici. Eu n-aş putea niciodată să locuiesc aici.

— Fă-l să meargă în Europa, i-a sugerat Felix.

— A, tu vorbeşti de fericirea bazată pe eforturi de coerciţie, i-a răspuns baroneasa. Nu asta vreau. El n-ar locui niciodată în Europa.

— Ar locui oriunde, cu tine! i-a spus Felix galant.

Sora lui l-a privit nemişcată, iar ochii ei fermecători aveau o scânteiere penetrantă. Apoi s-a întors din nou.

— Trebuie să înţelegi că, oricum, dacă s-ar fi spus despre mine că am venit aici să-mi caut norocul, ar trebui adăugat şi faptul că mi l-am găsit, a adăugat ea imediat.

— Nu lăsa lucrurile să tergiverseze! a sfătuit-o Felix cu un zâmbet solemn.

— Îţi sunt îndatorată pentru interesul tău, i-a declarat sora sa după o clipă. Dar vreau să-mi promiţi ceva: dacă domnul Acton te roagă să-i pledezi cauza găseşte-ţi o scuză.

— Cu siguranţă că voi avea scuza că am o cauză proprie de pledat, i-a spus Felix.

— Dacă vorbeşte elogios despre mine, avertizează-l împotriva iluziilor periculoase, a continuat Eugenia. Eu detest insistenţa. Vreau să hotărăsc în tihnă, cu ochii deschişi.

— Voi fi discret, dar nu şi faţă de tine, i-a spus Felix. Ţie o să-ţi spun: acceptă-l imediat.

Ea înaintase până în cadrul uşii decshise şi rămăsese acolo, privindu-l.

— Mă duc să mă îmbrac şi să mă gândesc la asta, i-a spus, iar el i-a auzit paşii care se apropiau încet de camerele sale.

Mai târziu în cursul după-amiezii, ploaia s-a oprit şi imediat după aceea se văzu apusul de soare, înflăcărat, tremurător, dispărând încetul cu încetul. Felix era în atelierul lui şi desena ceva, dar în cele din urmă, pe măsură ce lumina, care nu fusese prea puternică, începuse să slăbească, şi-a pus deoparte pensulele şi a ieşit pe veranda căsuţei. Aici se plimbă în sus şi în jos ceva vreme, privind flacăra splendidă de pe cerul de vest şi spunând, aşa cum mai spusese adesea, că aceasta era fără îndoială ţara apusurilor de soare. Adâncurile acestea glorioase de foc aveau ceva ce îi aprindeau imaginaţia. Pe cerul de vest găsea întotdeauna imagini şi promisiuni. Se gândea la multe lucruri – să cutreiere lumea împreună cu Gertrude Wentworth. Părea că vede aventurile prin care puteau trece, ei doi pe o friză strălucitoare, închişi între nori, apoi se gândea la ceea ce tocmai îi spusese Eugenia. Îşi dorea foarte mult ca doamna Munster să încheie o căsătorie avantajoasă şi onorabilă. Imediat, în timp ce apusul de soare se extindea şi se adâncea, i-a venit ideea să pună pe pânză o mostră atât de minunată de culoare. S-a întors în atelierul lui şi a adus o foaie mică de pergament, paleta şi pensulele şi, punând pergamentul de poliţa unei ferestre, începu să mâzgălească plin de elan. În timp ce se ocupa cu acestea, îl văzu de la distanţă pe domnul Brand care venea încet de la casa domnului Wentworth,

ducând în mână o umbrelă mare, închisă. Mergea cu un pas trist şi meditativ, cu ochii aplecaţi în pământ. O clipă, Felix şi-a ţinut pensula nemişcată, privindu-l. Apoi, dintr-un impuls neaşteptat, în timp ce acesta înainta, s-a apropiat de poarta grădinii şi i-a făcut semn, folosindu-şi în acest scop paleta şi o mână de pensule.

Domnul Brand s-a oprit şi a tresărit. Apoi păru că se hotărâse să accepte invitaţia lui Felix. A ieşit pe poarta domnului Wentworth şi a mers de-a lungul drumului. După aceea a intrat în grădina mică a căsuţei. Felix se întorsese la apusul lui, dar l-a făcut pe musafirul său să se simtă binevenit în timp ce el picta cu iuţeală.

— Am vrut aşa de mult să vorbesc cu dumneavoastră, încât m-am gândit să vă chem, i-a spus el pe cel mai prietenos ton. Cu atât mai mult cu cât dumneavoastră aţi venit atât de puţin să vă vedeţi. Aţi venit să o vedeţi pe sora mea, ştiu asta. Dar n-aţi venit să mă vedeţi pe mine – renumitul artist. Artiştii sunt foarte sensibili, să ştiţi. Ei simt lucrurile acestea.

Şi Felix se întoarse zâmbind, cu o pensulă în gură. Domnul Brand rămăsese în picioare, cu un fel de maiestuozitate inexpresivă şi inocentă, strângând coroana mare a umbrelei.

— De ce să vin să vă văd pe dumneavoastră? a întrebat el. Nu ştiu nimic despre artă.

— Bănuiesc că aş părea foarte îngâmfat dacă aş spune că ar fi o ocazie foarte bună să învăţaţi câte ceva, i-a spus Felix. Mă veţi întreba de ce să învăţaţi, iar eu n-o să ştiu ce să răspund. Bănuiesc că un preot nu are nevoie de artă, nu-i aşa?

— Are nevoie de un caracter foarte bun, domnule, îi spune domnul Brand cu hotărâre.

Felix a sărit în sus, cu paleta pe degetul mare şi făcând o mişcare care trăda cea mai vie desconsiderare.

— Asta pentru că vă ţin în picioare, în timp ce eu împroşc cu vopsea roşie! Vă cer mii de scuze! Vedeţi ce proaste maniere îţi dă arta! Şi câtă dreptate

aveţi să nu vă intereseze! Nici nu vroiam să spun că ar trebui să rămâneţi în picioare. După cum vedeţi, veranda este decorată cu scaune rustice, deşi ar trebui să vă avertizez că au cuie şi acolo unde nu ar trebui. Tocmai puneam apusul acesta pe pânză. N-am mai văzut niciodată o vâlvătaie cu atâtea nuanţe de roşu! Arată de parcă Oraşul Celest ar fi în flăcări, nu-i aşa? Dacă aşa ar sta lucrurile, bănuiesc că ar fi treaba voastră, a teologilor, să stingeţi flăcările. Imaginează-ţi că eu, un artist păgân, stau liniştit ca să-l pictez!

Domnul Brand considerase întotdeauna că Felix Young era lipsit de pudoare, dar de data aceasta i se părea că lipsa lui de pudoare era atât de mare încât necesita nişte explicaţii sau chiar scuze. Şi trebuie să adăugăm că impresia lui era destul de normală. În fiecare moment, Felix se comportase cu atâta naturaleţe, ceea ce nu era decât o formă de concretizare a bunătăţii şi bunei sale dispoziţii. Dar, în acest moment, el avea un plan special şi, pentru că ar fi recunoscut că planul lui era îndrăzneţ, era perfect conştient că chemase în ajutor toate artificiile de conversaţie. Dar era atât de departe de dorinţa de a-şi jigni musafirul încât se întrebă imediat ce compliment personal ar putea să-i facă tânărul cleric care să-l încânte cât mai mult. Dacă ar fi găsit unul, era pregătit să i-l aducă imediat.

— Aţi ţinut una dintre predicile dumneavoastră frumoase astăzi? a întrebat el dintr-o dată, lăsând jos paleta.

Felix nu se gândise la ceva de genul acesta, dar era o măsură provizorie tolerabilă. Domnul Brand se încruntă – pe cât de mult putea să se încrunte un bărbat blond, cu sprâncene delicate, sub care se aflau nişte ochi foarte blânzi şi liniştiţi.

— Nu. N-am ţinut nici o predică astăzi. M-aţi adus aici ca să mă întrebaţi acest lucru?

Felix văzu că îl enervase şi îi păru foarte rău, dar nu se temea că nu se va face plăcut, până la urmă, în faţa domnului Brand. L-a privit zâmbind şi l-a apucat de braţ.

— Nu, nu. Nu pentru asta, nu pentru asta. Vroiam să vă întreb ceva, să vă spun ceva. Sunt sigur că o să vă intereseze foarte mult. Numai că, fiind un

lucru foarte personal, ar fi mai bine să mergem în micul meu atelier. Am o fereastră spre vest, de unde putem să vedem apusul. Andiamo!

Şi l-a bătut uşor pe braţ pe musafirul său. L-a condus înăuntru. Domnul Brand l-a urmat ţeapăn şi fără hotărâre. Amurgul se adâncise în micul atelier, dar zidul din faţa ferestrei dinspre vest era acoperit de o revărsare de roz aprins. În strălucirea trandafirie erau foarte multe desene şi pânze pe jumătate terminate, iar colţurile încăperii erau nedesluşite şi întunecate. Felix îl rugă pe domnul Brand să ia loc, apoi, privind în jurul său:

— Pe legea mea! Ce bine arată totul! a strigat el.

Dar domnul Brand nu a vrut să se aşeze, s-a dus să se rezeme de fereastră. Se întreba ce vroia Felix de la el. În părţile mai întunecate ale camerei văzu în umbră scânteierea a trei sau patru picturi care i-au părut fantastice şi surprinzătoare. Păreau să reprezinte nişte siluete despuiate. Felix rămăsese în acelaşi loc, cu capul aplecat şi cu ochii fixaţi asupra musafirului său, cu un zâmbet strălucitor şi netezindu-şi mustaţa. Domnul Brand se simţea puţin stânjenit.

— Vreau să vă spun ceva delicat, a început Felix. Dar mă gândesc la asta de ceva vreme.

— Vă rog să-mi spuneţi cât mai repede cu putinţă, i-a zis domnul Brand.

— Ştiţi, dumneavoastră sunteţi preot, a continuat Felix. Nu cred că ar trebui să risc să-i spun aşa ceva unui om de rând.

O clipă, domnul Brand tăcu.

— Dacă e vorba de cedarea în faţa unei slăbiciuni sau de suferinţa unei ofense, mă tem că sunt un om de rând.

— Dragul meu prieten, strigă Felix, nu este o ofensă. Este o binefacere, un mare serviciu! O să-ţi placă extrem de mult! Numai că e un subiect atât de delicat!

Şi continuă să zâmbească în lumina slabă.

— Ştii că mă preocupă foarte tare verişoarele mele, Charlotte şi Gertrude Wentworth. Este un lucru limpede, având în vedere că am călătorit cinci mii de mile să le văd.

Domnul Brand nu spunea numic, aşa că Felix continuă:

— Intrând în cercul lor ca un străin complet, mi-am format multe impresii, iar impresiile mele erau proaspete, foarte vii. Înţelegi ce vreau să spun?

— Nu cred că înţeleg, dar aş vrea să continuaţi.

— Cred că impresiile mele au întotdeauna foarte multă prospeţime, a spus gazda domnului Brand. Dar în această ocazie, probabil că a fost un lucru foarte firesc că, venind din străinătate, aşa cum am mai spus, am observat lucruri care între voi trec neobservate. Apoi m-a ajutat şi sora mea, iar ea are cel mai ascuţit spirit de observaţie din lume.

— Nu sunt surprins, spuse domnul Brand, că în cercul nostru mic două persoane inteligente au găsit hrană ca să-şi alimenteze spiritul de observaţie. Stiu sigur că, în ultima vreme, şi eu am găsit.

— A, dar o să vă surprind şi mai mult de atât, strigă Felix râzând. Atât sora mea, cât şi eu am îndrăgit-o foarte mult pe verişoara noastră Charlotte.

— Pe verişoara voastră Charlotte? a repetat domnul Brand.

— Ne-am îndrăgostit de ea de la început.

— V-aţi îndrăgostit de Charlotte? murmură domnul Brand.

— Să mă ia naiba! exclamă Felix. Este deosebit de fermecătoare, iar Eugenia a fost de-a dreptul străfulgerată.

Domnul Brand îl privea lung din acelaşi loc, iar Felix continuă:

— Să ştiţi că afecţiunea îţi deschide ochii, iar noi am observat ceva. Charlotte nu e fericită! Charlotte e îndrăgostită.

Iar Felix, apropiindu-se, şi-a pus din nou mâna pe braţul interlocutorului său. Domnul Brand aţintise asupra lui o privire ce părea să fie o recunoaştere a fascinaţiei sale. Dar tânărul cleric era destul de calm ca să poate spune, foarte solemn:

— Nu este îndrăgostită de dumneavoastră.

Felix scoase un râset plăcut şi apoi răspunse cu promptitudinea unui aventurier maritim care simte o adiere de vânt în pânze:

— A, nu. Dacă ar fi îndrăgostită de mine, aş şti. Nu sunt la fel de orb ca dumneavoastră.

— Ca mine?

— Dragul meu domn, sunteţi orb ca noaptea. Biata Charlotte este îndrăgostită nebuneşte de dumneavoastră.

Un moment, domnul Brand nu spuse nimic. Respira cu greutate.

— Asta doreaţi să-mi spuneţi? l-a întrebat el

— De trei săptămâni tot vreau să vă spun asta, pentru că în ultima vreme, situaţia s-a înrăutăţit. V-am spus că era un subiect delicat, a adăugat Felix.

— Ei bine, începu domnul Brand, ei bine…

— Eram sigur că nu ştiaţi, a continuat Felix. Dar nu vedeţi că, de îndată ce v-am spus eu, totul capătă contur?

Domnul Brand nu răspunse nimic. Căută un scaun şi se aşeză încet. Felix văzu că acesta se îmbujorase. Până atunci se uitase direct la gazda lui, dar acum îşi schimbase privirile. Cuvintele pe care le auzise au avut ca efect major un soi de iritare a modestiei sale.

— Bineînţeles că nu vă sugerez nimic, i-a spus Felix. Aş fi foarte îngâmfat dacă v-aş da vreun sfat. Dar nu cred că există vreo îndoială asupra acestui fapt.

Câteva minute, domnul Brand privi concentrat spre podea. Îl apăsa un amestec de sentimente. Din locul în care stătea, Felix era foarte sigur că unul dintre aceste sentimente era surprinderea. Nevinovatul tânăr nu bănuise deloc pasiunea ascunsă a bietei Charlotte. Astfel, speranţa lui Felix spori. Era sigur că domnul Brand va fi flatat. Lui Felix i s-a părut că era foarte sincer. Şi într-adevăr, aşa era. El nu putea nici să simuleze şi nici să disimuleze.

— Nu prea ştiu ce să înţeleg din asta, a spus el în cele din urmă, fără să-şi ridice privirile.

Era limpede că Felix reaprinsese un lanţ de a-mintiri, o lumină retrospectivă. În ochii uimiţi ai domnului Brand, se stârnise o flacără foarte frumoasă. Avea emoţia secundară a a satisfacerii vanităţii sale.

— Ar trebui să-mi mulţumiţi, a răspuns Felix. E bine să ştiţi asta.

— Nu sunt sigur de asta, îi spuse domnul Brand.

— Ah, nu mă faceţi să regret, a murmurat Felix încet şi cu blândeţe.

— Înseamnă că îmi daţi sfatul acesta?

Domnul Brand îşi ridică privirile.

— Vă felicit, i-a spus Felix zâmbind.

La început i s-a părut că îi stârnise interesul musafirului său, dar acum îşi dădea seama că era puţin ironic.

— Este în interesul dumneavoastră, aţi intervenit în relaţia mea, a continuat tânărul cleric.

Felix, rămas în acelaşi loc, zâmbea. Micuţa încăpere se întunecase şi mai mult, iar lucirea roşiatică slăbise. Dar domnul Brand reuşea să-i vadă expresia strălucitoare a feţei.

— Nu pretind că ştiu ce înseamnă, i-a spus Felix în cele din urmă. Dar eu nu am intervenit în relaţia dumneavoastră. Nu aţi pierdut nimic din ce aveaţi

de pierdut – cu o altă persoană. Şi gândiţi-vă la ce aţi câştigat!

— Mie mi se pare că nu sunt judecătorul cel mai bun, pentru fiecare dintre versiuni, i-a declarat domnul Brand.

S-a ridicat, ţinându-şi borul pălăriei la gură şi privindu-l lung pe Felix prin întuneric.

— Aţi pierdut o iluzie? a întrebat Felix.

— Ce numiţi dumneavoastră iluzie?

— Convingerea că o cunoaşteţi cu adevărat, că aţi cunoscut-o vreodată cu adevărat pe Gertrude Wentworth. Gândiţi-vă la aceasta, a continuat Felix. Nu o cunosc încă, dar nici nu am nici o iluzie, nu pretind că o cunosc.

Domnul Brand rămase cu privirea pierdută, pe deasupra pălăriei.

— Ea a avut întotdeauna o fire lucidă şi curată, i-a spus el cu solemnitate.

— Ea a avut întotdeauna o fire în hibernare. Era în aşteptarea unei pietre de încercare. Dar acum a început să se trezească.

— Nu o lăudaţi în faţa mea, îi spuse domnul Brand, cu un tremur uşor în voce. Aveţi avantajul generozităţii, spre deosebire de mine.

— Dragul meu domn, mă topesc de generozitate! a exclamat Felix. Iar eu nu îmi laud verişoara. Încerc doar să-i dau o definiţie ştiinţifică! Nu îi pasă de noţiuni abstracte. Eu cred că dumneavoastră v-aţi imagint întotdeauna contrariul şi aceasta este baza pe care aţi început să construiţi. O preocupă extrem de mult concretul. Şi eu pun mare preţ pe concret. Dar Gertrude este mai puternică decât mine şi mă trage şi pe mine val-vârtej după ea.

Pentru o clipă, domnul Brand se uită în coroana pălăriei sale.

— Are o fire extrem de interesantă!

— Aşa este, spuse Felix. Dar aleargă, aleargă ca un cal de curse. Mie îmi place senzaţia pe care ţi-o dă un cal de curse şi dacă sunt aruncat afară din

vehicul nu e cine ştie ce. Dar dacă sunteţi aruncat dumneavoastră, domnule Brand…

Felix se opri pentru câteva clipe.

— … ar mai fi o persoană care ar suferi în acest accident.

— Altă persoană?

— Charlotte Wentworth!

O clipă, domnul Brand îl privi pe Felix pieziş, neîncrezător. Apoi, privirile lui au început să rătăcească pe tavan. Felix era sigur că romantismul situaţiei îi produ-sese o uluire secretă.

— Cred că nu vă priveşte pe dumneavoastră, a murmurat tânărul preot.

— Nu pe mine, fără îndoială. Dar vă priveşte pe dumneavoastră.

Domnul Brand mai zăbovea, cu privirile aţintite asupra tavanului. Era limpede că ar fi dorit să mai spună ceva.

— La ce vă referiţi când spuneţi că domnişoara Gertrude este puternică? a întrebat el deodată.

— Ei bine, spuse el meditativ, mă refer la faptul că are multă stăpânire de sine. A aşteptat ani întregi, chiar şi atunci când poate părea că trăieşte în prezent. A ştiut cum să aştepte, avea un scop. La asta mă refer când spun că este puternică.

— Dar ce vrei să spui când ai pomenit de scopul ei?

— Ei bine, scopul de a vedea lumea.

Domnul Brand îşi privi din nou pieziş ciudatul informator, dar nu spuse nimic. În cele din urmă se întoarse, de parcă ar fi vrut să plece. Oricum, părea tulburat pentru că, în loc să se îndrepte spre uşă, merse spre colţul opus al camerei. Felix rămase tot acolo, privindu-l o clipă, cum aproape că

bâjbâia prin întuneric. Apoi îl conduse spre uşă, cu un gest blând, aproape frăţesc.

— Asta e tot ce vroiaţi să-mi spuneţi? l-a întrebat domnul Brand.

— Da, asta e tot, dar o să necesite destulă meditaţie.

Felix a mers cu el până la poarta de la grădină şi l-a privit cum se îndepărta încet, cu o rigiditate relaxată, care încerca să se corecteze singură, în amurgul care se adâncea.

— Este ofensat, entuziasmat, tulburat, uluit şi încântat!

Apoi Felix îşi zise:

— Acesta este un amestec esenţial!

Capitolul XI

De la vizita pe care baroneasa Munster i-a făcut-o doamnei Acton, despre care am poevstit ceva într-o etapă anterioară a acestei poveşti, contactele dintre aceste două doamne nu fuseseră nici frecvente, nici apropiate. Nu pentru că doamna Acton nu apreciase farmecele baronesei Munster. Din contră, ea sesizase cu deosebită agerime eleganţa manierelor şi conversaţiei strălucitoarei sale vizitatoare. Doamna Acton era foarte “intensă”, aşa cum se spunea în Boston, iar impresiile pe care şi le forma nu puteau să fie decât prea numeroase pentru ea. Starea sănătăţii nu-i permitea prea multe emoţii şi din acestă cauză, stând pe eternul ei fotoliu şi primind foarte puţini musafiri, chiar şi în obiceiul local extrem de sobru, fusese obligată să-şi limiteze numărul discuţiilor cu o doamnă ale cărei maniere şi costumaţie îi readuceau în imaginaţie – imaginaţia doamnei Acton era o minune – tot ceea ce ea citise vreodată despre cele mai agitate perioade istorice. Dar îi trimisese baronesei multe mesaje nostim scrise şi foarte multe buchete de flori din grădina ei şi coşuri cu fructe minunate. Felix mâncase fructele, iar baroneasa aranjase florile şi returnase coşurile şi mesajele. În ziua care a urmat acelei duminici ploioase pe care am menţionat-o, Eugenia s-a hotărât să-i facă binefăcătoarei sale invalide o vizită de despărţire. Aşa a calificat ea, în sine, această acţiune. Ar trebui să băgăm de seamă că nici în acea seară de duminică, nici în dimineaţa zilei de luni nu primise vizita aşteptată a domnului Acton. Era evident că, din punctul lui de vedere, “se ţinea departe” şi din moment ce baroneasa, la rândul ei, se ţinea departe de locuinţa unchiului ei de câteva zile, iar Felix a fost emisarul nestânjenit al scuzelor şi regretelor pentru absenţa ei, întâmplarea nu luase cărţile din mâna planului. Domnul Wentworth şi fiicele sale au respectat izolarea Eugeniei. Aveau o vagă convingere că anumite intervale de retragere misterioasă erau un aspect firesc al mişcării elegante şi ritmice a unei vieţi extraordinare. Mai ales Gertrude respecta deosebit de mult asemenea perioade. Se întreba ce făcea doamna Munster în asemenea momente, dar nu şi-ar fi permis să manifeste prea multă curiozitate.

Ploaia îndelungată împrospătase aerul şi douăsprezece ore de strălucire a soarelui uscaseră drumurile. Aşa că, propunându-şi să meargă pe jos până la

locuinţa doamnei Acton spre sfârşitul după-amiezii, baroneasa nu s-a expus la un efort prea mare. În timp ce îşi punea pasul unduitor şi fermecător pe marginea curată şi ierboasă a drumului, pe sub crengile adânc aplecate ale livezilor, prin liniştea momentului, a locului şi a maturităţii calde a verii, devenea conştientă de un soi de melancolie senzuală. Baroneasa avea prietenoasa slăbiciune de a se ataşa de locuri, chiar şi atunci când iniţial simţise puţină aversiune. Iar acum, când se gândea la plecare, avea un sentiment de afecţiune faţă de acest colţ bine împădurit al lumii vestice, unde apusurile de soare erau atât de frumoase şi ambiţiile oamenilor atât de pure. Doamna Acton a putut să o primească, dar, intrând în camera spaţioasă şi proaspăt mirositoare a acestei doamne, baroneasa văzu că părea foarte bolnavă. Era uluitor de albă şi străvezie şi, în fotoliul ei înflorit, nu schiţă nici un gest. Doar se înroşi uşor – ca o tânără fată, gândi baroneasa – şi îşi odihni ochii clari şi zâmbitori pe cei ai vizitatoarei sale. Avea o voce joasă şi monotonă, ca o voce care nu exprimase niciodată nici o pasiune umană.

— Am venit să-mi iau rămas-bun, i-a spus Eugenia. Voi pleca în curând.

— Când pleci?

— Foarte curând, în orice zi.

— Îmi pare foarte rău, zise doamna Acton. Speram că vei rămâne, pentru totdeauna.

— Pentru totdeauna? întrebă Eugenia.

— Ei bine, mai mult timp, vroiam să spun, îi zise doamna Acton pe tonul ei slăbit şi dulce. Mi-au spus că ai tot confortul, că ai o căsuţă atât de frumoasă.

Eugenia o privi lung – de fapt îi zâmbi. Se gândi la biata ei cabană şi se întreba dacă gazda glumea.

— Da, am o casă excelentă, i-a spus, deşi nu se poate compara cu a dumneavoastră.

— Iar fiului meu îi place atât de mult să te viziteze, a adăugat doamna Acton. Mă tem că fiului meu o să-i fie dor de tine.

— A, draga mea doamnă, spuse Eugenia râzând uşor, nu pot sta în America pentru fiul dumneavoastră.

— Nu-ţi place America?

Baroneasa îşi îndreptă privirile spre partea din faţă a rochiei sale.

— Dacă mi-ar plăcea, n-ar însemna că stau pentru fiul dumneavoastră.

Doamna Acton o fixă cu privirile ei grave şi blânde, de parcă nu înţelesese prea bine. În cele din urmă, baroneasa descoperi ceva enervant în uitătura dulce şi calmă a gazdei sale. Şi dacă nu ar fi fost silită să fie milostivă faţă de invalizi, aproape că şi-ar fi luat libertatea de a o numi, mintal, proastă.

— Atunci mă tem că nu o să te mai văd niciodată, i-a spus doamna Acton. Ştii că sunt pe moarte.

— A, draga mea doamnă, a murmurat Eugenia.

— Aş vrea să-mi las copiii veseli şi fericiţi. Probabil că fiica mea se va căsători cu vărul ei.

— Doi tineri atât de interesanţi, spuse baroneasa în mod nedesluşit.

Nu se gândea la Clifford Wentworth.

— Sfârşitul mă face să mă simt mai liniştită, a continuat doamna Acton. Vine atât de uşor, de sigur.

Şi s-a oprit, iar ochii ei blânzi îi întâlneau mereu pe cei ai Eugeniei.

Baronesei nu-i plăcea să i se aducă aminte de moarte, dar şi-a păstrat bunele maniere chiar şi în cazul iminenţei morţii, ca şi în ceea ce o privea pe doamna Acton.

— A, doamnă, sunteţi plină de farmec, i-a răspuns ea.

Dar părea că gazda ei nu percepuse delicateţea acestui răspuns. Aceasta continuă, cu vocea ei joasă şi înţeleaptă.

— Aş vrea să-mi las copiii fericiţi şi în siguranţă. Mi se pare că sunteţi toţi atât de fericiţi, aşa cum sunteţi. Aşa că mi-aş dori să mai rămâi. Lui Robert i-ar plăcea atât de mult!

Eugenia se întreba la ce se referise când spusese că i-ar plăcea lui Robert. Dar simţea că nu şi-ar fi dat seama niciodată la ce se referise o femeie ca aceasta. Se ridică. Îi era teamă că doamna Acton o să-i spună din nou că era pe moarte.

— Noapte bună, draga mea doamnă, îi zise ea. Nu trebuie să uit că puterile dumneavoastră sunt atât de valoroase!

Doamna Acton îi luă mâna şi o ţinu o clipă.

— Ei bine, ai fost fericită aici, nu-i aşa? Şi îţi place de noi toţi, nu? Mi-aş dori să mai stai în căsuţa ta frumoasă, a adăugat ea.

Ea îi spusese Eugeniei că slujnica ei va fi în hol, ca să o conducă jos. Dar locul lat din faţa uşii era pustiu, iar Eugenia rămase acolo, uitându-se în jurul ei. Era enervată. Coborî încet, uitându-se în continuare peste tot. Scara joasă făcea o curbură amplă şi în colţ era şi o fereastră înaltă, ce dădea spre vest, cu un pervaz jos, acoperit cu un rând de plante cu flori în ghivece vechi ciudate, din porţelan albastru. Lumina galbenă a după-amiezei pătrundea printre flori şi tremura puţin pe lambriurile albe. Eugenia se opri o clipă. Casa era încremenită, cu excepţia ticăitului unui ceas mare, ce se auzea de undeva. Holul inferior se prelungea până la picioarele scărilor, acoperit pe jumătate cu un covor oriental mare. Eugenia mai zăbovi puţin, examinând foarte multe lucruri.

— Ce frumos! îşi spuse ea.

Locul acela părea să-i indice o bază de existenţă atât de mare, solidă, ireproşabilă. Şi apoi se gândi că doamna Acton avea să se retragă peste puţin timp. Acest gând o însoţi pe măsură ce cobora până jos, unde se opri din nou, examinând şi alte lucruri. Holul era extrem de lat şi de fiecare parte

a uşii de la intrare era câte o fereastră lată, adânc fixată, care arunca umbrele tuturor lucrurilor înapoi în casă. De-a lungul peretelui erau scaune cu speteaza înaltă şi vaze mari, orientale, pe mese şi, de fiecare parte, câte un dulap mare cu faţadă de sticlă şi mici curiozităţi înăuntru, ce luceau uşor. Uşile erau deschise – spre salonul întunecat, bibliotecă, sufragerie. Toate camerele acestea păreau pustii. Eugenia înaintă şi se opri o clipă în pragul fiecăreia dintre ele.

— Ce frumos! murmură ea din nou.

La o asemenea casă se dusese cu gândul atunci când se hotărâse să vină în America. Îşi deschise singură uşa din faţă – pasul ei uşor nu-i alertase pe nici unul dintre servitori – şi aruncă o ultimă privire din prag. Ajunsă afară, păstrase încă dorinţa de a contempla lucrurile cu curiozitate. Aşa că, în loc să meargă pe mica alee, spre poartă, ea rătăci spre grădină, care se afla în dreapta casei. Înaintase doar câţiva metri pe iarbă, când se opri dintr-o dată. Văzuse un domn întins în verdeaţa uniformă, sub un copac. Nu o auzise venind şi stătea nemişcat, întins pe spate şi cu mâinile prinse sub cap, cu privirile aţintite spre cer. Aşa că baroneasa a putut să se gândească în tihnă la problema identităţii acelui domn. Era o persoană care îi dominase gândurile în ultimul timp. Cu toate acestea, primul ei impuls a fost acela de a se întoarce. Ultimul lucru pe care îl dorea era de a lăsa impresia că venise în căutarea lui Robert Acton. Dar domnul de pe iarbă nu i-a lăsat destul timp să se hotărască. El n-ar fi putut rămâne multă vreme inconştient de o prezenţă atât de agreabilă. Îşi dădu ochii peste cap, o privi lung, scoase o exclamaţie şi apoi sări în sus. Rămase în picioare o clipă, uitându-se la ea.

— Scuză-mi poziţia ridicolă, a spus el.

— Acum nu am simţul ridicolului. Dar, în cazul în care tu-l ai, să nu-ţi imaginezi că am venit să te văd pe tine.

— Fii atentă că tu mi-ai băgat asta în cap, i-a răspuns Acton! Mă gândeam la tine.

— O ocupaţie pentru timpul liber! i-a spus Baroneasa. Nu este un compliment să te gândeşti la o femeie în poziţia aceasta!

— N-am spus că aveam gânduri bune, îi spuse Acton zâmbind.

Ea îl privi şi apoi se întoarse.

— Deşi nu am venit să te văd pe tine, aminteşte-ţi măcar că sunt în curtea ta, i-a zis.

— Sunt încântat, sunt onorat! Nu vrei să intri în casă?

— Tocmai am ieşit. Am vizitat-o pe mama ta. I-am spus la revedere.

— La revedere? a întrebat-o Acton.

— Plec, i-a zis baroneasa. Şi s-a întors din nou cu spatele, de parcă aş fi vrut să-şi ilustreze vorbele.

— Când pleci? o întrebă Acton, rămânând o clipă locului.

Dar, pentru că baroneasa nu a răspuns, el a urmat-o.

— Am venit aici ca să-ţi văd grădina, spuse ea, păşind pe iarbă, spre poartă. Dar trebuie să plec.

— Lasă-mă cel puţin să merg cu tine.

El a acompaniat-o, dar nu şi-au spus nimic până la poartă. Era deschisă şi s-au uitat de-a lungul drumului, care era întunecat de umbrele pădurii.

— Trebuie să te duci direct acasă? a întrebat-o Acton.

Dar ea nu i-a răspuns. După o clipă, l-a întrebat:

— De ce nu ai venit pe la mine?

El nu a spus nimic, aşa că ea a continuat:

— De ce nu-mi răspunzi?

— Încerc să scornesc un răspuns, i-a mărturisit Acton.

— Nu ai unul deocamdată?

— Nici unul pe care aş putea să ţi-l spun, i-a zis. Dar lasă-mă să merg cu tine.

— Poţi să faci ce vrei.

Ea mergea încet pe drum, iar Acton o însoţea. La puţină vreme, el i-a spus:

— Dacă aş fi făcut ce aş fi vrut, aş fi venit pe la tine de mai multe ori.

— Asta ai scornit-o? l-a întrebat Eugenia.

— Nu, e ceva normal. N-am venit pentru că…

— A, înseamnă că acum urmează răspunsul.

— Pentru că vroiam să mă gândesc la tine.

— Pentru că vroiai să te întinzi! i-a spus Baroneasa. Te-am văzut când – aproape – te-ai întins în salonul meu.

Acton se opri pe drum, cu mişcare ce părea să o roage să mai zăbovească o clipă. Ea s-a oprit, iar el a privit-o o vreme. Se gândi că era deosebit de fermecătoare.

— Glumeşti, i-a spus el, dar dacă pleci cu adevărat e ceva grav.

— Dacă aş sta ar fi şi mai grav, zise ea şi râse încet.

— Când pleci?

— Cât mai curând.

— Şi de ce?

— De ce aş rămâne?

— Pentru că noi te admirăm atât de mult.

— Acesta nu este un motiv. Şi în Europa sunt admirată.

Şi începu să meargă din nou spre casă.

— Ce aş putea spune ca să rămâi? o întrebă Acton.

El dorea să o mai reţină şi era adevărat că se gândise la ea toată săptămâna. Acum era îndrăgostit de ea, era conştient de acest lucru sau cel puţin credea că este. Singura lui nesiguranţă era dacă ar fi putut să aibă încredere în ea.

— Ce poţi spune ca să mai stau? a repetat ea. Nu este în interesul meu să-ţi spun asta, pentru că îmi doresc foarte mult să plec. Şi în plus, nici nu-mi pot imagina.

A mers mai departe alături de ea, în tăcere. Era mult mai afectat de ceea ce îi spusese decât părea. Începând din seara zilei în care se întorsese de la Newport, imaginea ei îl tulburase cu o forţă groaznică. Fusese afectat de asemenea de ceea ce-i spusese Clifford Wentworth, sporindu-i ostilitatea, dar nu-l eliberase de vraja unui farmec care, ca om inteligent cum era, îl stânjenea.

“Nu este sinceră, nu este sinceră”, îşi murmura întruna.

Asta îi spunea el cerului de vară, cu zece minute mai devreme. Din păcate, nu fusese capabil să o spună cu hotărâre în final. Iar acum, când era atât de aproape de ea, i se părea să conteze minunat de puţin.

“E o femeie care este capabilă să mintă”, îşi spusese el.

Acum, în timp ce mergea, îşi reamintea de această observaţie, dar nu îl mai speria aşa cum o făcuse până atunci. Aproape că îşi dorea să o facă să mintă şi apoi să o declare vinovată de minciună, ca să vadă dacă acest lucru i-ar plăcea. Se gândea întruna la asta, în timp ce mergea alături de ea, iar ea înainta cu mişcările ei demne, plăcute şi elegante. Mai stătuse lângă ea, mânase caii cu ea alături, dar nu se plimbase niciodată cu ea.

“Pe legea mea, e cum trebuie!” îşi spuse el, în timp ce o examina pieziş.

Când au ajuns la căsuţa din livadă, ea intră pe poartă fără să-l invite să o urmeze. Dar, cum el se oprise, s-a întors să-i ureze noapte bună.

— Seara trecută ţi-am pus o întrebare la care tu nu mi-ai răspuns, i-a spus el. Ai trimis documentul care îţi redă libertatea?

Ea nu a ezitat decât o clipă, foarte firesc. Apoi îi spuse, foarte simplu:

— Da.

El s-a întors. Se întreba dacă acest răspuns putea să-i servească drept minciuna la care se gândise. Dar a revăzut-o în seara aceea, pentru că baroneasa şi-a făcut din nou apariţia la casa unchiului său. Totuşi, n-a vorbit decât puţin cu ea. Doi domni veniseră din Boston cu o trăsură, ca să-i facă o vizită domnului Wentworth şi fiicelor sale, iar doamna Munster a reprezentat o ţintă a interesului fascinat pentru amândoi vizitatorii. Într-adevăr, unul dintre ei nu i-a spus nimic, doar stătea şi o privea cu intensă gravitate şi se apleca în faţă solemn, apropiindu-şi urechea, foarte mare de altfel, de fiecare dată când ea făcea o observaţie, de parcă ar fi fost surd. Era limpede că fusese impresionat de ideea ghini-oanelor şi loviturilor sorţii de care avusese parte: nu zâmbea deloc.Însoţitorul său adoptase un stil mai facil, mai plăcut. Se aşeza cât mai aproape de baroneasă, încerca să o atragă în grădină şi îi propunea la fiecare câteva minute un nou subiect de conversaţie. Eugenia răspundea cu mai puţin entuziasm decât de obicei şi avea mai puţin de spus despre meritele relative ale instituţiilor europene şi americane decât s-ar fi aşteptat interlocutorii ei, datorită reputaţiei sale minunate. Dar pentru Robert Acton era inaccesibilă. El umbla de colo până colo pe verandă, cu mâinile în buzunare şi ascultând zgomotele stridente ale trăsurii din Boston, dacă era adusă spre uşa laterală. Dar asculta în van şi în cele din urmă şi-a pierdut răbdarea. A venit sora lui şi l-a implorat să o ducă acasă, aşa că a plecat imediat cu ea. Eugenia l-a observat plecând cu Lizzie şi, în dispoziţia ei de moment, acest fapt păru să-i confirme convingerea amară că el avea câteva calităţi valoroase. “Până şi fetiţa aceea prost crescută îl convinge să facă tot ce doreşte ea”, se gândi.

Ea stătuse chiar în dreptul uneia dintre ferestrele lungi care dădeau spre verandă, dar la foarte puţin timp după plecarea lui Acton se ridică brusc, chiar în momentul în care vorbăreţul domn o întreba ce credea despre

“tonul moral” din acel oraş. Pe verandă, l-a întâlnit pe Clifford Wentworth care tocmai înconjurase casa, venind din cealaltă parte. L-a oprit, i-a spus că dorea să vorbească cu el.

— De ce n-ai condus-o acasă pe verişoara ta? l-a întrebat.

Clifford o privi lung.

— Păi, a dus-o Robert, i-a spus el.

— Exact. Dar de obicei nu-l laşi pe el să facă asta.

— Ah, vreau să-i văd pe oamenii ăştia cum pornesc. Nu ştiu să conducă, spuse Clifford.

— Atunci înseamnă că nu te-ai certat cu verişoara ta.

Clifford se gândi o clipă, iar apoi, cu o simplitate care nu putea decât s-o zăpăcească pe baroneasă:

— Oh, nu, ne-am împăcat, i-a spus el.

Se uită la el câteva clipe, dar Clifford începuse să se teamă de privirile baronesei şi acum se străduia să se îndepărteze din raza lor.

— De ce nu ai mai venit la mine? l-a întrebat ea. Te-am supărat cu ceva?

— Să mă superi? Ei, nu cred, spuse Clifford râzând.

— Atunci de ce nu ai mai venit?

— Păi, mi-e frică să nu mă închizi în camera din spate.

Eugenia îl privea în continuare:

— Credeam că îţi place.

— Să-mi placă! strigă Clifford.

— Mie mi-ar plăcea, dacă aş fi un tânăr care vizitează o femeie fermecătoare.

— O femeie fermecătoare nu m-ajută cu nimic când sunt închis în camera aceea din spate.

— Mă tem că nu te pot ajuta niciunde, i-a spus doamna Munster. Şi cu toate acestea ştii că ţi-am oferit ajutorul meu.

— Ei, uite că vine trăsurica, observă Clifford în loc de răspuns.

— Nu contează trăsura. Ştii că voi pleca?

— Acum, vrei să spui?

— Vreau să spun că în câteva zile. Plec din locul acesta.

— Te întorci în Europa?

— În Europa, unde trebuie să vii să mă vezi.

— A, da. O să vin, i-a spus Clifford.

— Dar înainte de asta, ar trebui să vii la mine aici, afirmă Eugenia.

— Păi, o să stau departe de camera aia din spate, i-a răspuns tânărul şi modestul ei văr.

Baroneasa tăcu o clipă.

— Da, trebuie să vii, cu sinceritate şi îndrăzneală. Ar fi mult mai bine aşa. Acum îmi dau seama.

— Înţeleg, spuse Clifford.

Şi apoi, după un moment:

— Ce se întâmplă cu trăsurica aceea?

Se pare că urechea lui experimentată detectase un scârţâit neobişnuit la roţile vehiculului uşor, care fusese adus la portic, şi s-a repezit să investigheze o anomalie atât de gravă.

Baroneasa s-a dus acasă singură, în lumina stelelor, repetându-şi o întrebare: Oare nu va câştiga nimic? Oare nu va câştiga nimic?

În micul cerc strâns în jurul celor doi domni din Boston, Gertrude Wentworth rămăsese tăcută. Nu o interesau musafirii, o privea pe doamna Munster, aşa cum o privea tot timpul. Ştia că nici pe Eugenia nu o interesau, că era plictisită. Gertrude o cerceta fascinată pentru felul în care, în ciuda indiferenţei sale şi a atenţiei distrate, reuşea totuşi să fie atât de fermecătoare. Gertrudei i-ar fi plăcut să fie la fel. S-a hotărât să cultive acest stil şi îşi dorea să se plictisească foarte adesea pe viitor – doar pentru a dobândi acest farmec. În timp ce se dedica cercetărilor sale, Felix Young o căuta pe Charlotte, căreia trebuia să-i spună ceva. Dorea să vorbească cu ea de ceva vreme şi în seara aceasta sentimentul lui că era un moment potrivit de a sta de vorbă cu ea atinsese nivelul motivaţiei – se transformă într-o dorinţă acută şi încântătoare. Cutreieră camerele pustii de la parterul spaţios al casei şi o găsi în cele din urmă într-o cameră mică numită, din motive nu foarte evidente, “biroul” domnului Wentworth – o cameră ordonată şi extrem de curată, cu un rând de cărţi de drept, legate în piele de oaie înnegrită de timp, pe unul dintre pereţi, o hartă mare a Statelor Unite pe un alt perete, flancată de fiecare parte de o gravură veche în oţel a uneia dintre Madonele lui Rafael. Pe cel de-al treilea perete – câteva vitrine de sticlă care conţineau specimene de fluturi şi cărăbuşi. Charlotte stătea lângă o lampă, brodând un papuc. Felix nu întrebă pentru cine era papucul, văzuse că era foarte mare.

Apropie un scaun de ea şi se aşeză, zâmbind ca de obicei, dar fără să spună nimic la început. Ea l-a urmărit, cu acul în aer şi cu o expresie puţin timidă şi temătoare, pe care o avea întotdeauna atunci când se apropia de ea. Felix avea un fel special de a fi, care îi sporea modestia şi nesiguranţa. Dacă i s-ar fi oferit şansa de a face o alegere necondiţionată, ea ar fi preferat să nu mai rămână niciodată singură cu el. Şi într-adevăr, deşi îl considera o persoană extrem de inteligentă, distinsă şi bine intenţionată, ea acţionase cu mult mai multă abilitate timidă decât ar fi bănuit el vreodată, ca să prevină accidentul

unei întrevederi. Biata Charlotte nu ar fi putut să găsească o explicaţie pentru acest lucru, care să nu pară nedrept atât pentru ea, cât şi pentru ruda ei din străinătate. N-ar fi putut niciodată să spună sau, mai degrabă, n-ar fi vrut niciodată să spună că nu-i plăcea să stea atât de mult în tovărăşia unui domn dintr-o dată. Prin urmare, era destul de tulburată când el începu să vorbească, evidenţiindu-şi cuvintele cu un fel de aureolă de admiraţie:

— Draga mea verişoară, sunt încântat că te-am găsit singură.

— Eu sunt adesea singură, a observat Charlotte, apoi adăugă repede: Nu vreau să spun că mă simt singură.

— O femeie inteligentă ca tine nu se simte niciodată singură, i-a spus Felix. Munca ta minunată îţi ţine companie.

Şi se uită la papucul cel mare.

— Îmi place să muncesc, i-a declarat Charlotte fără afectare.

— Şi mie, a spus interlocutorul ei. Şi îmi place şi să stau degeaba. Dar n-am venit degeaba după tine. Vreau să-ţi spun ceva foarte important.

— Ei bine, murmură Charlotte, bineînţeles, dacă trebuie…

— Draga mea verişoară, o tânără poate asculta orice, i-a spus Felix. Cel puţin aşa cred. Dar, să vedem, o să judeci tu. Sunt teribil de îndrăgostit.

— Ei bine, Felix, a început domnişoara Wentworth.

Dar extrema ei gravitate părea să-i frâneze desfăşurarea frazei.

— Sunt îndrăgostit de sora ta. Dar îndrăgostit, Charlotte, îndrăgostit, a continuat tânărul.

Charlotte îşi lăsase lucrul în poală, mâinile ei erau încrucişate strâns deasupra lui. Stătea cu ochii aţintiţi pe covor.

— Pe scurt, sunt îndrăgostit, dragă domnişoară, i-a spus Felix. Aş vrea să mă ajuţi.

— Să te ajut? îl întrebă Charlotte, cu un tremur în glas.

— Nu mă refer la Gertrude. Noi doi avem o relaţie perfectă şi, vai, ea mă înţelege atât de bine! Mă refer la tatăl tău şi lumea lui în general, inclusiv domnul Brand.

— Bietul domn Brand, spuse Charlotte rar, dar cu o simplitate care îl făcu pe Felix să înţeleagă că tânărul preot nu-i repetase domnişoarei Wentworth ceea ce vorbise de curând cu el.

— A, nu spune “bietul” domn Brand. Nu-l compătimesc deloc pe domnul Brand. Dar îl compătimesc puţin pe tatăl tău şi nu vreau să-l nemulţumesc. Aşa că aş vrea să pledezi în favoarea mea, înţelegi? Nu consideri asta prea urât, nu?

— Urât? exclamă Charlotte cu blândeţe, pentru că Felix avea, din punctul ei de vedere, calităţile cele mai cizelate şi irizate ale omenirii.

— Nu mă refer la felul cum arăt, îi răspunse Felix râzând, pentru că Charlotte se uita la cizmele lui. Mă refer la comportamentul meu. Crezi că e un abuz al ospitalităţii?

— Faptul că… faptul că ţii la Gertrude? întrebă Charlotte.

— A te exprima sincer. Pentru că ţi-am vorbit cu sinceritate. Trebuie să-ţi spun tot adevărul, ţi l-am spus deja! Bineînţeles că vreau să mă căsătoresc cu ea, şi aici apare o problemă. M-am ţinut la distanţă cât am putut, dar ea este o femeie extrem de fascinantă! Este o persoană puternică, Charlotte, şi nu cred că o cunoşti cu adevărat.

Charlotte începu din nou să brodeze, apoi îşi lăsă lucrul jos.

— Ştiu că tatăl tău a avut speranţe mai mari, a continuat el, şi cred că le-ai împărtăşit şi tu. Tu vroiai să se căsătorească cu domnul Brand.

— Oh, nu, spuse Charlotte cu înflăcărare. Domnul Brand a admirat-o întotdeauna. Dar nu doream aşa ceva.

Felix o privi lung.

— Sunt sigur că i-aţi propus să se căsătorească.

— Da, dar nu vroiam să o obligăm.

— A ce bine! Să ştii că ar fi ceva periculos. Căsătoriile acestea aranjate sunt uneori cu ghinion.

— Oh, Felix, spuse Charlotte. Nu vroiam să “aranjăm” nimic.

— Mă bucur să aud asta. Pentru că în asemenea cazuri, când femeia este o fiinţă foarte blândă, nu poate să nu caute o compensaţie. Apare un tânăr fermecător şi iată!

Din locul său, Charlotte îşi aţintise privirile tăcută spre podea şi Felix a adăugat imediat:

— Te rog să coşi în continuare la papuc. Îmi place să te văd lucrând.

Charlotte a luat din nou pânza multicoloră şi a început să facă nişte cusături albastre mici într-un trandafir mare, rotund.

— Dacă Gertrude este aşa de… aşa de ciudată, de ce vrei să te căsătoreşti cu ea? l-a întrebat.

— Ah, tocmai asta e, dragă Charlotte! Mie îmi plac femeile ciudate! Întotdeauna mi-au plăcut. Întreab-o pe Eugenia! Iar Gertrude este minunată! Spune nişte lucruri absolut încântătoare!

Charlotte îl privi, aproape pentru prima dată, de parcă trebuia să scoată în evidenţă înţelesul cuvintelor sale:

— O influenţezi foarte mult.

— Da… şi nu, spuse Felix. Cred că am influenţat-o la început, dar acum e tot una, e ceva reciproc. Mă influenţează puternic, pentru că ea este atât de puternică. Nu cred că o cunoşti. Are o fire minunată.

— O, da, Felix. întotdeauna am crezut că Gertrude are o fire minunată.

— Păi, dacă crezi asta acum, aşteaptă şi-ai să vezi! strigă tânărul. Este o floare care nu s-a deschis încă. Lasă-mă să o culeg de lângă arboreletată şi o să vezi cum înfloreşte! Sunt sigur că o să-ţi placă!

— Nu te înţeleg, Felix, murmură Charlotte. Nu pot să te înţeleg, Felix.

— Ei, poţi să înţelegi acest lucru – că te rog să pui o vorbă bună pentru mine la tatăl tău. Cum e şi normal, cred că mă consideră un individ foarte superficial, un boem, un caracter nestatornic. Spune-i că nu sunt aşa. Dacă am fost vreodată, am şi uitat. Da, îmi plac distracţiile, dar distracţiile nevinovate. Toate durerile sunt la fel, dar să ştii că există diferenţe enorme între tipurile de plăceri. Spune-i că Gertrude este o floare care nu s-a deschis încă şi că eu sunt un bărbat serios.

Charlotte se ridică din scaun, înfăşurându-şi încet lucrul.

— Ştim că eşti foarte bun cu toată lumea, Felix, i-a spus ea. Dar ne pare foarte rău pentru domnul Brand.

— Bineînţeles că vă pare rău, mai ales ţie! Pentru că eşti femeie, adăugă Felix repede. Dar nu mi-e milă de el. Ar trebui să fie de ajuns pentru orice bărbat că ţie îţi pasă de el.

— Pentru domnul Brand nu este de ajuns, a spus Charlotte cu simplitate.

Şi rămase un moment în acelaşi loc, de parcă ar fi fost conştientă că aşteaptă ca Felix să mai spună ceva.

— Domnul Brand nu mai este la fel de nerăbdător ca înainte să se căsătorească, a spus el imediat. Se teme de sora ta. A început să creadă că e rea.

Charlotte îl privi acum cu ochi frumoşi, rugători, ochi în care el vedea izvorând lacrimile:

— Oh, Felix, Felix. Ce i-ai făcut? strigă ea.

— Cred că dormea. Eu am trezit-o.

Dar se părea că Charlotte plângea într-adevăr şi ea a ieşit imediat din cameră. Iar Felix, care rămăsese în picioare, în acelaşi loc, părea să aibă brutalitatea de a fi mulţumit de lacrimile ei.

Târziu în seara aceea, tăcută şi serioasă, Gertrude veni la el, în grădină. Era un fel de întâlnire dinainte stabilită. Părea că Gertrudei îi plăceau întâlnirile stabilite în avans. A rupt o mână de heliotropi şi i-a înfipt în partea din faţă a rochiei, dar nu a spus nimic. Mergeau împreună pe una dinre alei, iar Felix se uita la casa mare, pătrată şi ospitalieră, care îşi înălţa silueta nedesluşită în lumina stelelor, cu toate ferestrele întunecate.

— Am conştiinţa puţin încărcată, i-a spus el. N-ar trebui să ne întâlnim în felul acesta până nu primesc consimţământul tatălui tău.

Gertrude îl privi o vreme.

— Nu te înţeleg.

— Şi tu ai spus adesea acest lucru, spuse Felix. Având în vedere cât de puţin ne înţelegem unul pe altul, e o minune că avem o relaţie atât de bună!

— N-am făcut decât să ne întâlnim de când ai venit aici, decât să ne întâlnim singuri. Prima dată când te-am văzut erai singur, a continuat Gertrude. Ce diferenţă e acum? Că e noapte?

— Diferenţa, Gertrude, spuse Felix oprindu-se pe alee, diferenţa este că acum te iubesc mai mult – mai mult decât înainte.

Şi au rămas acolo, vorbind, în nemişcarea caldă şi în faţa casei întunecate.

— Am vorbit cu Charlotte, am încercat să-i trezesc interesul faţă de tatăl tău. Are un fel de perversitate atât de sublimă, oare a mai existat vreodată o femeie atât de hotărâtă să-şi taie singură capul?

— Îţi faci prea multe griji, spuse Gertrude, eşti prea diplomat.

— Ei bine, nu am venit aici să fac nefericit pe nimeni, strigă tânărul.

Gertrude se uită o vreme în jurul ei, prin întunericul înmiresmat.

— O să fac tot ce vrei, a spus ea.

— De exemplu? o întrebă Felix zâmbind.

— O să plec. O să fac orice vrei.

Felix o privea cu o admiraţie solemnă.

— Da, o să plecăm, a spus el. Dar trebuie să facem pace întâi.

Gertrude se uită iar în jurul ei, apoi a izbucnit, cu înflăcărare:

— De ce trebuie să-i facă pe ceilalţi să se simtă vinovaţi? De ce îngreunează lucrurile? De ce nu înţeleg?

— O să-i fac eu să înţeleagă, i-a spus Felix.

I-a tras mâna pe braţul lui şi au rătăcit prin grădină, vorbind, timp de o oră.

Capitolul XII

Felix i-a acordat Charlottei destul timp ca să-i pledeze cauza. Apoi, în a treia zi, a încercat să vorbească cu unchiul lui. Era dimineaţă, iar domnul Wentworth se afla în biroul lui şi când Felix a intrat, a descoperit că Charlotte discuta cu tatăl ei exact în acel moment. De fapt, de la discuţia ei cu Felix, se aflase mereu în preajma lui. Se hotărâse că era datoria ei să-i repete cuvânt cu cuvânt pledoaria pasională a vărului ei. În consecinţă, îl urmase pe domnul Wentworth peste tot, ca o umbră, ca să fie în apropiere atunci când avea să găsească curajul de a-i vorbi. Pentru că, în această privinţă, bietei Charlotte îi lipsea curajul, mai ales când se gândea la câteva dintre aluziile lui Felix. Nu era o muncă prea veselă, în cel mai bun caz, să dea încontinuu lovituri uşoare de ciocan în coşciugul în care fusese întins pentru înmormântare bietul descendent necunoscut al inimii sale nescultătoare. Şi acţiunea nu a devenit cu nimic mai ageabilă datorită faptului că fantoma visului său oprimat fusese chemată din lumea umbrelor de cuvintele ciudate şi îndrăzneţe ale unui tânăr străin şi locvace. Ce dorise să spună Felix atunci când a afirmat că domnul Brand nu mai era la fel de nerăbdător? Faţă de ea, pretentendul supărat pe drept cuvânt al surorii sale nu dăduse nici un semn de şovăială. Charlotte tremura din toate încheieturile când îşi permitea să creadă pentru un moment, din când în când şi în secret, că domnul Brand ar şovăi. Şi din moment ce i se părea că repetându-le tatălui ei cuvintele lui Felix ar căpăta mai multă putere, ea aştepta până avea fie foarte calmă. Dar acum începuse să-i spună domnului Wentworth că era extrem de nervoasă. Când a intrat Felix, ea începuse să dezvolte această idee, enumerând cauzele nervozităţii sale.

Domnul Wentworth stătea acolo, cu picioarele încrucişate, ridicându-şi chipul uscat şi inocent din “Publicitatea” bostoniană. Felix intră zâmbind, de parcă ar fi avut de spus ceva important, iar unchiul lui l-a privit de parcă el ar fi aşteptat acest eveniment şi în acelaşi timp îl dezaproba. Cu exprimarea lui plastică, Felix devenise în ochii unchiului său o figură formidabilă şi bătrânul nu-şi conturase încă ideile despre tonul adecvat acestei situaţii. Aşa cum am mai spus, domnul Wentworth fugea de o responsabilitate pentru prima dată în viaţa lui. Şi-ar fi dorit din tot sufletul

să nu fie datoria lui să hotărască felul în care propunerile neînsemnate ale nepotului său urmau să fie abordate. Trăia cu teama că Felix avea să-l ademenească să fie de acord cu inducţii îndoielnice, iar conştiinţa lui îi spunea că cea mai bună formă de vigilenţă era evitarea discuţiei. Spera ca faza plăcută a vizitei nepotului său va trece fără să se alunece mai departe în consistenţă.

Felix se uită la Charlotte cu un aer înţelegător, apoi la domnul Wentworth şi apoi din nou la Charlotte. Domnul Wentworth şi-a îndreptat sprâncenele rafinate spre nepotul şi a lăsat să cadă prima pagină a “Publicităţii”.

— Ar fi trebuit să aduc un buchet de flori, spuse Felix râzând. În Franţa este un obicei.

— Nu suntem în Franţa, a observat domnul Wentworth cu seriozitate, în timp ce Charlotte îşi aţintise privirile asupra lui cu înflăcărare.

— Nu, din fericire nu suntem în Franţa, unde mă tem că mi-ar fi fost mai greu. Draga mea Charlotte, mi-ai făcut serviciul acela încântător?

Şi Felix s-a aplecat spre ea de parcă cineva i-ar fi făcut prezentările.

Charlotte îl privea cu ochi aproape înfricoşaţi, iar domnul Wentworth crezu că acesta putea fi începutul unei discuţii.

— Pentru ce este buchetul? a întrebat el, ca să o preîntâmpine.

Felix l-a privit cu insistenţă, zâmbind.

— Pentru o cerere!

Apoi, trăgând un scaun se aşeză, cu pălăria în mână, cu un fel de solemnitate intenţionată.

De îndată, se întoarse din nou către Charlotte.

— Buna mea Charlotte, admirabila mea Charlotte, a murmurat el, nu m-ai înşelat, nu te-ai întors împotriva mea?

Charlotte se ridică, tremurând ca varga, deşi imperceptibil.

— Trebuie să vorbeşti chiar tu cu tata, a spus ea. Cred că eşti destul de inteligent.

Dar Felix, ridicându-se, o rugă să mai rămână.

— Pot să vorbesc mai bine unui public, a declarat el.

— Sper că nu e ceva neplăcut, i-a spus domnul Wentworth.

— E ceva foarte plăcut – pentru mine.

Şi, punând jos pălăria, Felix şi-a strâns puţin mâinile între genunchi.

— Dragă unchiule, spuse el, îmi doresc, din tot sufletul, să mă căsătoresc cu fiica dumneavoastră, Gertrude.

Charlotte s-a prăbuşit din nou încet pe scaun, iar domnul Wentworth o privea lung din locul în care se afla, cu o lumină pe faţă care ar fi putut fi la fel de bine scânteierea unui gheţar. Stătea şi se uita la el, nu spunea nimic. Felix se dădu înapoi, cu mâinile încă împreunate.

— A, nu vă place! Mi-era teamă de asta.

El s-a înroşit ca focul şi Charlotte a observat, spunându-şi că era prima dată când îl vedea roşind. S-a îmbujorat chiar şi ea şi începu să creadă că era foarte îndrăgostit.

— E ceva neaşteptat, a spus domnul Wentworth în cele din urmă.

— Nu aţi bănuit niciodată, dragă unchiule? a întrebat Felix. A, asta dovedeşte cât de discret am fost. Da, m-am gândit că s-ar putea să nu vă placă.

— E un lucru foarte serios, Felix, i-a spus domnul Wentworth.

— Credeţi că am abuzat de ospitalitatea dumneavoastră? l-a întrebat Felix zâmbind din nou.

— Abuz? a repetat unchiul lui foarte rar.

— Asta mi-a spus Felix, i-a spus Charlotte cu conştiinciozitate.

— Bineînţeles că aşa credeţi! Nu vă apăraţi! a continuat Felix. E limpede că e un abuz. N-aş putea cere cel mult decât că este un abuz pardonabil. M-am îndrăgostit pur şi simplu până peste cap, nu prea poţi să te opui la aşa ceva. Deşi sunteţi tatăl Gertrudei, nu cred că ştiţi cât de atrăgătoare este. Dragă unchiule, ea are calităţile unei femei nemaipomenite – aş putea spune ciudat de fermecătoare.

— M-a preocupat întotdeauna extrem de mult, i-a spus domnul Wentworth. Întotdeauna i-am dorit fericirea.

— Păi, asta e! a declarat Felix. Eu am s-o fac fericită. Şi ea crede acest lucru. N-aţi observat?

— Am observat că e foarte schimbată, a declarat domnul Wentworth, pe un ton a cărui lipsă de expresiviatte şi indiferenţă părea să-i dezvăluie lui Felix o opoziţie categorică. S-ar putea ca ea să devină ceea ce tu numeşti o femeie fermecătoare.

— Gertrude are o inimă atât de înflăcărată, de sinceră, spuse Charlotte cu multă blândeţe, aţintindu-şi privirile asupra tatălui său.

— Mă bucur să aud că o lauzi, a strigat Felix.

— Are un temperament foarte ciudat, a spus domnul Wentworth.

— Ei, chiar şi asta e o laudă, i-a răspuns Felix. Ştiu că poate nu sunt bărbatul pe care l-aţi căutat. Nu am o poziţie sau avere, nu pot să-i ofer Gertrudei un loc în lume. Un loc în lume – asta ar trebui să aibă, să iasă în societate.

— Un loc în care să-şi facă datoria, a remarcat domnul Wentworth.

— A, cu cât farmec îşi face ea datoria! a exclamat Felix cu o faţă radioasă. Ce concepţie minuantă are despre asta! Îşi împlineşte datoria cu sinceritate, dragă unchiule!

Atât domnul Wentworth, cât şi Charlotte îl priveau de parcă se uitau la un câine de vânătoare care o luase la goană.

— Bineînţeles că, alături de mine, ea o să-şi ascundă lumina sub obroc, a continuat el. Eu fiind obrocul. Ştiu că mă placeţi, aţi dovedit-o fără îndoială! Dar credeţi că sun frivol, lefter şi ponosit. Garantat, garantat, de o mie de ori garantat! Am fost un peşte aflat în libertate, scripcar, pictor, actor. Dar trebuie să mai spun ceva: în primul rând, cred că exageraţi. Îmi conferiţi calităţi pe care nu le-am avut niciodată. Da, am fost boem, dar în Boemia am trecut întotdeauna drept domn. Mi-aş dori să-i vedeţi pe câţiva dintre vechii mei prieteni, ei v-ar spune! Mi-a plăcut libertatea, dar nu şi oportunităţile! N-am comis decât mici păcate! Întotdeauna am respectat proprietatea vecinului meu, pe soţia vecinului meu. Înţelegeţi, unchiule?

Domnul Wentworth ar fi trebuit să-l vadă. Ochii lui albaştri şi ficşi îl priveau cu încordare.

— Şi apoi, s-a terminat! S-a terminat totul. Am început să mă deplasez în pas uşor. Am descoperit că pot să-mi câştig existenţa – o existenţă decentă – călătorind în lume şi făcând portrete proaste. Nu este o profesie glorioasă, dar este foarte respectabilă. Nu puteţi nega asta, nu-i aşa? Am spus ceva despre călătorii în lume? Nu pot să neg asta, pentru că mă tem că întotdeauna voi călători, în căutarea unor modele plăcute. Când spun plăcute, mă refer la cele susceptibile la o uşoară flatare şi care plătesc cu promptitudine. Gertrude spune că este gata să mă însoţească în hoinăreala mea şi să mă ajute cu modelele care pozează. Chiar crede că ar fi frumos şi asta mă aduce la cel de-al treilea subiect. Gertrude mă place. Dacă o încurajaţi puţin, o să vă spună chiar ea.

Era limpede că limba lui Felix se mişca mai repede decât imaginaţia ascultătorilor săi. Elocinţa lui, asemenea legănării unei bărci pe un lac adânc şi liniştit, provoca lungi vârtejuri de tăcere. Cu zâmbetul lui de o înflăcărare strălucitoare, cu sprâncenele ridicate şi gura expresivă, părea să pledeze şi să sporovăiască în continuare, chiar şi după ce încetase să mai vorbească, în timp ce stătea în aşteptarea efectului cuvintelor sale, mutându-şi repede privirea de la tată la fiică.

— Nu este din cauza lipsei tale de resurse, a spus domnul Wentworth, după o perioadă de reticenţă severă.

— Mă bucur să vă aud spunând asta! Numai să nu spuneţi că e din cauza lipsei mele de caracter! Pentru că am caracter, vă asigur de asta. Unul mic, cam subţirel, dar totuşi e tangibil.

— N-ar trebui să-i spui lui Felix că e vorba de domnul Brand, tată? a întrebat Charlotte, cu infinită blândeţe.

— Nu e vorba doar de domnul Brand, a declarat cu solemnitate domnul Wentworth.

Şi-a privit genunchiul multă vreme.

— E greu de explicat, a spus el.

Era limpede că vroia să fie foarte corect.

— Hotărârea se ia pe fundament moral, aşa cum spune domnul Brand. Mai rămâne întrebarea dacă e cel mai bun lucru pentru Gertrude.

— Ce e mai bun – ce e cel mai bun, unchiule? a întrebat Felix de îndată, ridicându-se cuprins de imperiozitate şi rămânând în picioare în faţa domnului Wentworth.

Unchiul lui avusese privirile aţintite asupra genunchiului, dar când Felix s-a ridicat el şi-a îndreptat ochii spre mânerul uşii din faţa lui.

— De obicei este un lucru destul de bun ca o fată să se căsătorească cu bărbatul pe care îl iubeşte! strigă Felix.

În timp ce vorbea, domnul Wentworth văzu cum mânerul uşii începea să se întoarcă. Uşa se deschise şi rămase puţin întredeschisă până ce Felix rostise întreaga axiomă. Apoi se deschise de tot şi în cadrul ei apăru Gertrude. Părea emoţionată, ochii ei dulci şi banali erau scânteietori. A intrat încet, dar cu un aer hotărât şi, închizând uşa, îşi roti privile peste cele trei persoane de faţă. Felix s-a dus până la ea cu o curtenie afectuoasă, întinzând

mâna, iar Charlotte i-a făcut loc pe sofa. Dar Gertrude şi-a pus mâinile la spate şi nu schiţă nici un gest de a se aşeza.

— Despre tine vorbeam, i-a spus Felix.

— Ştiu, a răspuns ea. De asta am venit.

Şi-a aţintit privirile asupra tatălui ei, care i-a întors privirile insistente. Ochii lui albaştri şi reci aveau o lumină rugătoare şi raţională.

— Ar fi mai bine să fii de faţă, i-a spus domnul Wentworth. Discutăm despre viitorul tău.

— De ce să discutăm? a întrebat Gertrude. Lăsaţi-l în seama mea.

— Adică în seama mea, strigă Felix.

— În ultimă instanţă, o să-l las în seama unei înţelepciuni mai mari decât a noastră, a spus bătrânul.

Felix şi-a frecat uşor fruntea.

— Dar, aşteptând ultima instanţă, tatălui tău îi lipseşte încrederea, i-a spus el Gertrudei.

— Nu ai încredere în Felix?

Gertrude era încruntată. Avea un aer pe care tatăl şi sora ei nu-l mai văzuseră niciodată la ea. Charlotte s-a ridicat şi a venit alături de ea, de parcă ar fi vrut să-ţi pună braţul în jurul ei. Dar deodată, părea să-i fie teamă să o atingă.

Totuşi, domnul Wentworth nu se temea.

— Am avut mai multă încredere în Felix decât în tine, a spus el.

— Nu ai avut niciodată încredere în mine – niciodată, niciodată! Nu ştiu de ce.

— O, surioară, surioară! murmură Charlotte.

— Întotdeauna ai avut nevoie de sfaturi, i-a declarat domnul Wentworth. Ai avut întotdeauna un temperament dificil.

— De ce spui că e dificil? Ar fi fost mai uşor dacă mi-ai fi permis. Nu m-ai lăsat să am un comportament firesc. Nu ştiu ce ai vrut să faci din mine. Domnul Brand a fost cel mai rău.

În cele din urmă, Charlotte şi-a atins sora. Şi-a pus ambele mâini pe braţul Gertrudei.

— El ţine atât de mult la tine, spuse ea, aproape în şoaptă.

O clipă, Gertrude o privi cu încordare. Apoi a sărutat-o.

— Nu, nu ţine la mine, a spus ea.

— Nu te-am văzut niciodată atât de înflăcărată, observă domnul Wentworth, cu un aer de indignare temperat de principii înalte.

— Îmi pare rău dacă te jignesc, a spus Gertrude.

— Mă jigneşti, dar nu cred că-ţi pare rău.

— Ba da, tată, îi pare rău, i-a spus Charlotte.

— Eu aş merge chiar mai departe, dragă unchiule, a intervenit Felix. Eu aş întreba dacă vă jigneşte cu adevărat. Cum ar putea să vă jignească?

Domnul Wentworth nu-i răspunse la întrebare. Apoi, după un moment:

— Nu a profitat aşa cum am sperat noi.

— Profitat? Ah, iată! a exclamat Felix.

Gertrude era foarte palidă. Rămăsese în picioare, cu ochii în pământ.

— I-am spus lui Felix că o să plec cu el, a spus ea imediat.

— A, ai spus nişte lucruri admirabile, a strigat tânărul!

— Să pleci, soră? a întrebat Charlotte.

— Departe, departe, într-o ţară străină.

— Vrea să te sperie, îi spuse Felix Charlottei, zâmbind.

— În – cum se cheamă? întrebă Gertrude, întorcându-se o clipă spre Felix. În Boemia.

— Intenţionezi să sari peste măsurile pregătitoare? a întrebat domnul Wentworth, ridicându-se.

— Dragă unchiule, glumeşti! a strigat Felix. Mie mi se pare că toate acestea sunt măsuri pregătitoare.

Gertrude se întoarse către tatăl ei.

— Am profitat, a spus ea. Ai vrut să-mi formezi caracterul. Ei bine, caracterul meu s-a format, pentru vârsta pe care o am. Ştiu ce vreau, am ales. Sunt hotărâtă să mă căsătoresc cu acest domn.

— Ar fi bine să vă daţi acordul, domnule, a spus Felix foarte blând.

— Da, domnule, ar fi bine să vă daţi acordul, a adăugat o voce diferită.

Charlotte tresări uşor, iar ceilalţi s-au întors în direcţia din care venise replica aceea.

Era vocea domnului Brand, care intrase prin fereastra lungă ce era deschisă spre verandă. Se oprise şi îşi tapa fruntea cu batista de buzunar. Chipul lui era congestionat şi purta o expresie ciudată.

— Da, domnule, ar fi mai bine să vă daţi acordul, repetă domnul Brand, înaintând. Ştiu ce vrea să spună domnişoara Gertrude.

— Dragul meu prieten, murmură Felix, punându-şi mâna mângâietor de braţul tânărului preot.

Domnul Brand se uită la el, apoi la domnul Wentworth, în cele din urmă la Gertrude. Nu s-a uitat şi la Charlotte. Dar ochii arzători ai Charlottei erau aţintiţi asupra chipului său. Îi adresau o mare întrebare.

Răspunsul la această întrebare nu putea veni tot deodată, dar câteva dintre elemente erau deja acolo. Unul dintre aceste elemente era roşeaţa domnului Brand, faptul că îşi ţinea capul foarte sus, că ochii lui erau strălucitori şi emoţionaţi şi un aer de îndrăzneală jenată – aerul unui bărbat care luase o hotărâre, în executarea căreia se teme de un eşec, nu al resurselor morale, ci al celor personale. Charlottei i se părea măreţ, şi este incontestabil că domnul Brand se simţea măreţ.

De fapt, acesta era momentul cel mai important al vieţii lui şi era normal ca un asemenea moment să presupună şi aspecte jenante pentru un tânăr înalt, viguros şi modest.

— Intraţi, domnule, a spus domnul Wentworth, cu o mişcare stângace a mâinii. Ar fi mai potrivit să fiţi şi dumneavoastră prezent.

— Ştiu despre ce vorbiţi, i-a răspuns domnul Brand. Am auzit ce a spus nepotul dumneavoastră.

— Iar el a auzit ce aţi spus dumneavoastră, a exclamat Felix, bătându-l iarăşi uşor de braţ.

— Nu sunt sigur că am înţeles, a spus domnul Wentworth, a cărui voce era la fel de inflexibilă pe cât îi erau gesturile.

Gertrude îşi privise fostul pretendent cu atenţie. O surprinsese şi pe ea, ca şi pe sora ei. Dar imaginaţia ei era mult mai vie decât a Charlottei.

— Domnul Brand te-a rugat să-l laşi pe Felix să mă ia de aici, i-a spus ea tatălui ei.

Tânărul preot i-a aruncat o privire ciudată.

— Nu fac asta pentru că nu vreau să te mai văd, a declarat el, pe un ton care era destinat întregului public, ca să zic aşa.

— Nu cred că vrei să mă mai vezi, i-a răspuns Gertrude cu blândeţe.

Domnul Wentworth rămăsese locului, privindu-l.

— Nu este o schimbare cam mare, domnule? a întrebat el.

— Ba da, domnule.

Şi domnul Brand privi în toate părţile, numai spre Charlotte nu.

— Ba da, domnule, a repetat el şi a ţinut batista câteva clipe la gură.

— Unde ne sunt bazele morale? a întrebat domnul Wentworth, care crezuse întotdeauna că domnul Brand era foarte potrivit pentru o tânără fiică cu un temperament ciudat.

— Ştiţi, schimbarea este câteodată un lucru moral, a sugerat Felix.

Charlotte plecase uşor de lângă sora ei. Se furişase încet spre tatăl ei, iar acum îşi strecura mâna la braţul lui. Domnul Wentworth împăturise “Publicitatea”, făcând-o surprinzător de mică şi, ţinând sulul într-o mână, o strângea apăsat cu cealaltă. Domnul Brand îl privea şi, deşi Charlotte era atât de aproape de el, ochii lui n-au întâlnit deloc privirile fetei. Gertrude îşi urmărea sora.

— E mai bine să nu vorbim de schimbare, a spus domnul Brand. Într-un fel, nici nu s-a produs vreo schimbare. Mi-am dorit ceva ce ţi-am cerut. Încă îmi mai doresc ceva şi îţi cer acest lucru.

Domnul Wentworth părea dezorientat.

— Aş vrea să unesc acest tânăr cuplu, în calitatea mea de preot.

Privindu-şi sora, Gertrude văzu că Charlotte se înroşise foc, iar domnul Wentworth simţea cum ea îi strângea braţul.

— Dumnezeule mare! a murmurat domnul Wentworth.

Niciodată nu se apropiase de blasfemie mai mult ca acum.

— Este foarte drăguţ! Este foarte frumos! a exclamat Felix.

— Nu înţeleg, spuse domnul Wentworth, deşi era clar că toţi ceilalţi înţelegeau.

— Este foarte frumos, domnule Brand, i-a spus Gertrude, imitându-l pe Felix.

— Mi-ar plăcea să vă căsătoresc. Aş fi foarte bucuros.

— Cum a spus şi Gertrude, este o idee foarte frumoasă, a spus Felix.

Felix zâmbea, dar domnul Brand nici măcar nu încerca. Chiar el îşi trata propunerea cu seriozitate.

— M-am gândit la asta şi mi-ar plăcea să o fac, a afirmat el.

Între timp, Charlotte privea lung, cu ochi mari. După cum am mai spus, imaginaţia Charlottei nu era la fel de vie precum cea a surorii sale, dar până acum făcuse câţiva paşi mărunţi.

— Tată, dă-ţi acordul, murmură ea.

Domnul Brand a auzit-o. El îşi îndreptă privirile în altă parte.

— Am crezut întotdeauna, a început el încet, că firea Gertrudei merita o direcţie specială de dezvoltare.

— Tată, dă-ţi acordul, repetă Charlotte.

Apoi, în cele din urmă, domnul Brand a privit-o. Tatăl ei a simţit-o mai grea ca oricând pe braţul lui îndoit. Şi acest lucru, împreună cu o anume dulce slăbiciune a vocii ei îl făcură să se întrebe ce i se întâmplase. A privit în jos, spre ea şi a văzut cum privirile ei se întâlneau cu cele ale tânărului teolog. Dar nici măcar acest lucru nu-i spunea nimic şi era în continuare la fel de dezorientat.

Cu toate acestea, în final i-a spus:

— Sunt de acord, din moment ce domnul Brand recomandă acest lucru.

— Mi-ar plăcea să oficiez această ceremonie foarte curând, a observat domnul Brand, cu un fel de simplitate solemnă.

— Haide! Haide, cât e de frumos, a strigat Felix impresionat.

Domnul Wentworth s-a prăbuşit în scaunul lui.

— Fără îndoială, atunci când înţelegi, a spus el, cu o anumită asprime critică.

Gertrude s-a dus la sora ei şi a condus-o afară din cameră şi după ce Felix şi-a trecut braţul prin cel al domnului Brand şi a ieşit cu tânărul teolog prin fereastra înaltă, bătrânul a rămas acolo, pe scaun, uimit şi nelămurit.

Felix nu a lucrat deloc în ziua aceea. După-amiază, a urcat într-una dintre bărci cu Gertrude şi au plutit pe lac cu vâslele trândave şi muiate în apa lacului. Au vorbit foarte mult despre domnul Brand, dar nu numai despre el.

— A fost o mişcare foarte bună, a spus Felix. Foarte curajoasă.

Pe locul ei, Gertrude medita cu privirile aţintite asupra valurilor mărunte.

— Aşa a vrut el să fie. A vrut să facă ceva frumos.

— N-o să aibă pace până nu ne căsătoreşte, a spus Felix. Cu atât mai bine.

— A vrut să fie nobil. A vrut să aibă o mare plăcere morală. Îl cunosc atât de bine, a continuat Gertrude.

Felix o privea. Vorbea rar, cu privirile pierdute pe suprafaţa limpede a apei.

— S-a gândit mult la asta, noapte şi zi. I s-a părut că ar fi frumos. În cele din urmă s-a hotărât că era datoria lui, datoria lui era să facă acest lucru – nimic mai puţin de atât. Era exaltat, avea un sentiment sublim. Aşa îi place să se simtă. Pentru el e mai bine aşa, decât dacă l-aş fi ascultat.

— E mai bine şi pentru mine, zâmbi Felix. Dar ştii că, în ceea ce priveşte sacrificiul, nu cred că în momentul în care a luat decizia aceasta te admira la fel de mult cum o făcea cu două săptămâni înainte?

— Nu m-a admirat niciodată. O admiră pe Charlotte. Îi era milă de mine. Îl cunosc atât de bine.

— Ei bine, atunci înseamnă că nu îi era chiar aşa de milă de tine.

Gertrude îl privi scurt pe Felix, zâmbind.

— N-ar trebui să-ţi permiţi să ştirbeşti din splendoarea faptei lui. El o admiră pe Charlotte, a repetat ea.

— E lucrul cel mai important, a spus Felix râzând şi dădu drumul vâslelor în apă.

N-aş putea spune exact la care dintre părţile frazei rostite de Gertrude făcuse aluzie, dar el şi-a lăsat din nou vâslele în apă şi au plutit în continuare pe lac.

În ziua aceea, nici Felix, nici sora lui nu au fost prezenţi la ospăţul de seară al domnului Wentworth. Cei doi locatari ai cabanei au cinat împreună, iar tânărul şi-a anunţat tovarăşa de companie că acum căsătoria lui era un lucru sigur. Eugenia l-a felicitat şi i-a replicat că, dacă va fi un soţ la fel de înţelept pe cât fusese, în general, ca frate, soţia lui nu va avea de ce să se plângă.

Felix o privi o clipă, zâmbind.

— Sper să nu fiu depăşit ca înţelepciune, a spus el.

— Este foarte adevărat că raţiunea umană este deprimant de banală. E ca un pat fără saltea.

Dar în seara aceea, mai târziu, fratele şi sora au traversat drumul până la casa cea mare, pentru că Baroneasa dorea să-şi complimenteze viitoarea cumnată. Au găsit cercul obişnuit pe verandă, cu excepţia lui Clifford Wentworth şi Lizzie Acton. Şi, pentru că toată lumea s-a ridicat în picioare

să o întâmpine pe baroneasă, complimentul Eugeniei către Gertrude a avut parte de un public plin de admiraţie.

Robert Acton era la marginea verandei, rezemându-se de una dintre coloanele albe, astfel încât, în timp ce baroneasa îşi îndeplinea datoria printr-un scurt şi spiritual discurs de felicitare, el se afla lângă Eugenia.

— Mă voi bucura să te cunosc mai bine, a spus ea. Te-am văzut mult mai puţin decât mi-ar fi plăcut. Normal! Acum înţeleg şi motivul. O să mă iubeşti puţin, nu-i aşa? Cred că aş putea spune că am de câştigat din faptul că sunt cunoscută.

Şi, încheindu-şi observaţiile în cea mai dulce cadenţă a vocii sale, baroneasa a imprimat un sărut oficial mare pe fruntea Gertrudei.

În mintea Gertrudei, gradul sporit de familiaritate nu diminua cu nimic caracterul impresionant al personalităţii Eugeniei. Această mică ceremonie a flatat-o şi a extaziat-o. Şi Robert Acton părea să-i admire discursul, aşa cum admira multe dintre manifestările spirituale ale doamnei Munster.

El îl nelinişteau de fiecare dată şi, în această ocazie, a plecat dintr-o dată, cu mâinile în buzunare, apoi s-a întors şi s-a rezemat la loc de coloana lui. Eugenia îl felicita acum pe unchiul ei pentru logodna fiicei, iar domnul Wentworth asculta cu politeţea lui obişnuită simplă, dar rafinată. Ar trebui să bănuim că, până la acest moment, percepţia lui despre relaţiile reciproce dintre tinerii care îl înconjurau devenise mult mai tăioasă. Cu toate acestea, el privea această problemă cu multă seriozitate şi nu era deloc extaziat.

— Felix o s-o facă o bună soţie, le-a spus baroneasa. Va fi un tovarăş de companie minunat. El are o mare calitate – o veselie de nezdruncinat.

— Credeţi că asta e o mare calitate? a întrebat-o bătrânul.

Eugenia se gândi, privindu-l drept în ochi.

— Credeţi că te poţi plictisi de aşa ceva?

— Nu ştiu dacă sunt pregătit să spun asta, a zis domnul Wentworth.

— Ei bine, atunci o să spunem că este obositor pentru cei din jur, dar e minunat pentru sine. Ştiţi, se spune că o femeie trebuie să fie un al doilea sine pentru soţul ei. Aşa că, pentru Felix şi Gertrude o să fie o trăsătură comună.

— Gertrude a fost întotdeauna foarte veselă, a spus domnul Wentworth.

Încerca să urmeze acest argument. Robert Acton şi-a scos mâinile din buzunare şi s-a apropiat puţin de baroneasă.

— Tu spui că ai de câştigat pentru că eşti cunoscută, i-a spus el. Ceilalţi cu siguranţă că au de câştigat pentru că te cunosc pe tine.

— Tu ce ai câştigat? l-a întrebat Eugenia.

— O cantitate imensă de înţelepciune.

— Este un avantaj îndoielnic pentru un bărbat care era deja foarte înţelept.

Acton scutură din cap.

— Nu, eram un mare prost înainte să te întâlnesc pe tine.

— Şi m-ai cunoscut pe mine când erai prost? Îmi aduci prea multe complimente.

— Şi o să continuu la fel, i-a spus Acton râzând. Sper, spre încântarea noastră, că nunta fratelui tău o să te mai reţină.

— De ce să mai stau pentru nunta fratelui meu, când n-aş sta nici pentru nunta mea? a întrebat Baroneasa.

— De ce să nu mai stai pentru ambele cazuri, acum că, după cum spui tu, ai dizolvat legătura mecanică ce îţi mai crea obligaţii faţă de Europa?

Baroneasa l-a privit o clipă.

— După cum spun eu? Se pare că te îndoieşti.

— A, spuse Acton întorcându-i privirea, aceasta este o rămăşiţă a prostiei mele trecute! Avem alte atracţii! a adăugat el. O să mai facem o căsătorie.

Dar ea părea să nu-l audă, îl privea fix.

— Cuvântul meu nu a mai fost pus niciodată la îndoială până acum, a spus ea.

— O să mai facem o căsătorie, a repetat Acton zâmbind.

Apoi păru să înţeleagă. “O altă căsătorie?” Apoi se uită spre ceilalţi. Felix sporovăia cu Gertrude, iar Charlotte îi privea de la distanţă. În alt colţ, domnul Brand se întorcea cu spatele către ei, cu mâinile sub cozile fracului şi cu capul mare aplecat într-o parte, privea la secera mică şi plăpândă a unei tinere lune.

— Ar trebui să fie domnul Brand şi Charlotte, dar nu prea pare, a spus Eugenia.

— Ei bine, trebuie să judecaţi după contrarii, i-a răspuns Acton. Se întâmplă mai multe decât ar părea. Sper să iasă combinaţia asta în câteva zile. Dar nu asta am vrut să spun.

— Ei bine, spuse baroneasa, n-am putut să ghicesc niciodată care sunt propriii iubiţi, aşa că n-am să-i ghicesc pe ai altora.

Acton slobozi un hohot zgomotos şi era gata să-i dea un răspuns, când domnul Wentworth se apropie de nepoata lui.

— Cred că v-ar interesa să aflaţi de o altă iniţiativă matrimonială în micul nostru cerc, spuse bătrânul, cu o înclinaţie de moment spre veselie.

— Tocmai îi spuneam baronesei, a observat Acton.

— Se pare că domnul Acton urma să-şi anunţe logodna, a spus Eugenia.

Domnul Wentworth se înveseli şi mai tare.

— Nu e vorba chiar despre asta, dar e tot în familie. Clifford a auzit azi-dimineaţă că domnul Brand îşi exprimase dorinţa de a se căsători cu sora lui şi i-a venit ideea că, din moment ce se implicase deja, prietenul nostru ar trebui să ţină o ceremonie asemănătoare şi pentru el şi Lizzie Acton.

Baroneasa şi-a aruncat capul pe spate şi i-a zâmbit unchiului ei. Apoi se întoarse, şi mai strălucitoare, spre Robert Acton.

— Chiar că sunt foarte proastă că nu m-am gândit la asta, spuse ea.

Acton îşi coborî privirile spre cizmele lui, de parcă ar fi crezut că poate ajunsese la limita experimentării justificate şi, pentru o clipă, Eugenia nu mai spuse nimic. De fapt, fusese o lovitură puternică şi trebuia să-şi revină. Oricum, a reuşit să se refacă destul de repede.

— Unde sunt tinerii? a întrebat ea.

— Îşi petrec seara cu mama mea.

— N-au luat o decizie foarte neaşteptată?

Acton îşi ridică privirile.

— Foarte neaşteptată. Au avut o înţelegere tacită, dar în ultimele două zile se pare că Clifford a primit un impuls misterios să grăbească toată afacerea.

— Impulsul l-a dat farmecul unei surori foarte frumoase, a spus baroneasa.

— Dar farmecul surorii mele e o poveste veche. El a cunoscut-o dintotdeauna.

Acton începuse din nou să experimenteze. Totuşi, era limpede că baroneasa nu vroia să-l ajute de această dată.

— A, nu s-ar putea spune. Clifford este foarte tânăr, dar este un băiat cuminte.

— Este un băiat plăcut şi o să fie un bărbat bogat.

Acesta era ultimul experiment al lui Acton. Doamna Munster s-a întors cu spatele.

Nu le-a făcut decât o vizită scurtă, Felix a dus-o acasă. În micul ei salon s-a dus aproape direct la oglinda de deasupra căminului şi a rămas acolo privindu-se, cu o lumânare ridicată.

— Nu o să aştept până la nunta ta, i-a spus fratelui ei. Mâine, servitoarea o să-mi facă bagajele.

— Draga mea soră! a exclamat Felix. O să ne căsătorim imediat. Pentru domnul Brand este cam stânjenitor.

Dar Eugenia s-a întors şi a ţinut lumânarea ridicată şi nu a făcut decât să se uite în micuţa cameră de zi, la podoabele strălucitoare, la perdele şi pernuţe.

— Servitoarea mea o să împacheteze, a repetat ea. Bonté divine! Ce porcării! Mă simt ca o actriţă nomadă. Acestea sunt “proprietăţile” mele.

— S-a terminat piesa, Eugenia? a întrebat Felix.

I-a aruncat o privire tăioasă.

— Eu mi-am recitat rolul.

— Cu aplauze furtunoase! a spus fratele ei.

— Ah, aplauze, aplauze, a murmurat ea.

Şi a adunat câteva dintre draperiile ei împrăştiate. Aruncă o prvire spre brocartul lui frumos şi apoi:

— Nu ştiu cum am putut să îndur! a spus ea.

— Mai îndură puţin. Vino la nunta mea.

— Mulţumesc. Asta e treaba ta. Treburile mele sunt în altă parte.

— Unde te duci?

— În Germania. Cu primul vapor.

— Te-ai hotărât să nu te măriţi cu Acton?

— L-am refuzat.

Fratele ei a privit-o în tăcere.

— Îmi pare rău, i-a răspuns el în cele din urmă. Dar am fost foarte discret, cum m-ai rugat. N-am spus nimic.

— Atunci te rog să nu faci aluzie la problema aceea nici de acum înainte, a spus Eugenia.

Felix se înclină plin de gravitate.

— O să te ascult. Dar poziţia ta în Germania? a continuat el.

— Te rog să nu spui nimic despre asta.

— Vroiam să spun doar că bănuiesc că a fost schimbată.

— Te înşeli.

— Dar credeam că ai semnat…

— Nu am semnat, a spus baroneasa.

Felix nu a mai insistat şi au luat decizia ca el s-o ajute imediat să se îmbarce.

Părea că domnul Brand era, într-adevăr, foarte nerăbdător să-şi ducă la îndeplinire sacrificiul şi să rostească binecuvântarea nupţială, care să-i compenseze trăirile. Dar nerăbdarea Eugeniei de a pleca dintr-o ţară în care nu-şi găsise norocul în căutarea căruia venise era de asemenea o certitudine. Este adevărat că nici nu se străduise prea mult, dar părea să se simtă îndreptăţită să generalizeze – să considere că aici condiţiile de a acţiona, pe acest continent provincial, nu erau favorabile femeilor într-adevăr superioare. Lumea veche era, la urma urmei, tărâmul lor natural.

Neîntârzierea evidentă cu care ea şi-a pus în practică hotărârile inteligente a părut micului cerc de spectatori care s-a conturat în povestirea noastră ca fiind dovada supremă a unui caracter căruia experienţa de viaţă îi conferise o maleabilitate inimitabilă. Ea a avut un efect diferit asupra lui Robert Acton, care, timp de două zile înainte de plecarea ei, a fost un muritor foarte neliniştit şi irascibil. Şi-a petrecut ultima seară la casa unchiului ei, unde a fost mai fermecătoare ca oricând. La despărţirea de mireasa promisă a lui Clifford Wentworth, ea a scos de pe deget un inel vechi şi ciudat şi i l-a dăruit cu cel mai frumos discurs şi sărut. Gertrude, care, ca mireasă promisă, era de asemenea îndatorată cadoului ei minunat, a apreciat extrem acest mic incident, iar Robert Acton aproape că se întreba dacă nu avea dreptul, ca frate şi paznic al lui Lizzie, să-i ofere baronesei în schimb un dar frumos. Dar s-a reţinut să-şi exprime sentimentele astfel şi, în consecinţă, ele au devenit în final cu atât mai stânjenitoare. Aproape că a văzut-o în ultimul moment – târziu în noaptea dinaintea îmbarcării sale la Boston.

— Mi-ar fi plăcut să stai, pentru mine, i-a spus el. Dar n-ar fi fost spre binele tău.

— Eu nu fac atâtea diferenţe, i-a spus baroneasa. Regret pur şi simplu că plec.

— E o diferenţă mult mai mare decât cea pe care o fac eu, a declarat Acton. Pentru că tu vrei să spui de fapt că eşti pur şi simplu bucuroasă.

Felix s-a despărţit de ea pe puntea vaporului.

— O să ne întâlnim des acolo, i-a spus el.

— Nu ştiu, a răspuns ea. Europa pare să fie mult mai mare decât America.

În zilele care au urmat imediat, fără îndoială că domnul Brand nu a fost singurul suflet neliniştit. Dar ar trebui să spunem că, dintre toate tinerele spirite pentru care acel eveniment era important, nici unul nu s-a ridicat la nivelul ocaziei cu mai multă înflăcărare. Gertrude a părăsit casa tatălui ei cu Felix Young. Erau extrem de fericiţi şi au plecat departe. Clifford şi tânăra lui soţie şi-au căutat fericirea într-un cerc mai restrâns, iar influenţa celei din urmă asupra soţului ei n-a făcut decât să dovedească în mod evident

teoria aceea a efectului de îndreptare pe care îl au relaţiile deschise cu femei deştepte, pe care Felix i-l propusese domnului Wentworth. Multă vreme, Gertrude a rămas departe, dar s-a întors pentru căsătoria domnului Brand cu Charlotte. A fost prezentă la banchetul nupţial, unde veselia lui Felix s-a dovedit neschimbată. Apoi a dispărut, iar ecoul propriei veselii, amestecate cu cea a soţului ei, revenea adesea la casa anilor ei de tinereţe. În cele din urmă, domnul Wentworth s-a descoperit ascultându-l. Iar Robert Acton, după moartea mamei sale, s-a căsătorit cu o tânără extrem de drăguţă.

Table of Contents